

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MALİYE ANA BİLİM DALI
MALİ HUKUK PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MALİ İÇERİKLİ RAPORLARIN CEZA YARGISINDAKİ
ETKİLERİ VE SONUÇLARI:
İZMİR İLİ ÖRNEĞİ**

Ali ÖZKAYNAK

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Metin MERİÇ

İzmir-2008

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

5 Mart 2008

Ali ÖZKAYNAK

EK B

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

Öğrencinin

Adı ve Soyadı : Ali ÖZKAYNAK
Anabilim Dalı : Maliye
Programı : Mali Hukuk
Tez Konusu : Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği
Sınav Tarihi ve Saati :

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen öğrenci Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarih ve Sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Lisansüstü Yönetmeliğinin 18.maddesi gereğince yüksek lisans tez sınavına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini dakikalık süre içinde savunmasından sonra jüri üyelerince gerek tez konusu gerekse tezin dayanağı olan Anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI	O	OY BİRLİĞİ ile	O
DÜZELTME	O*	OY ÇOKLUĞU	O
RED edilmesine	O**	ile karar verilmiştir.	

Jüri teşkil edilmediği için sınav yapılamamıştır. O***

Öğrenci sınava gelmemiştir. O**

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir.

** Bu halde adayın kaydı silinir.

*** Bu halde sınav için yeni bir tarih belirlenir.

Evet

Tez burs, ödül veya teşvik programlarına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.	O
Tez mevcut hali ile basılabilir.	O
Tez gözden geçirildikten sonra basılabilir.	O
Tezin basımı gerekliliği yoktur.	O

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

.....	☐ Başarılı	☐ Düzeltme	☐ Red	
.....	☐ Başarılı	☐ Düzeltme	☐ Red	
.....	☐ Başarılı	☐ Düzeltme	☐ Red	

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği

Ali ÖZKAYNAK

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Maliye Ana Bilim Dalı

Mali Hukuk Programı

Ceza yargısına konu olan mali içerikli denetim raporları, vergi inceleme elemanları tarafından yazılmaktadır. Denetim raporlarının, ceza yargısına konu oluşturması, yasalarda suç olarak belirtilen fiillerin, denetime konu iş ve işlemlerde varlıklarının saptanması halinde söz konusu olabilmektedir. Çalışmamızda denetim sistemi, denetim yapan birimler ile vergi suç ve cezaları; yargı ve yargılama sistemi incelenip, değerlendirilerek bir sonuca varılmaya çalışılmıştır.

Vergi inceleme elemanlarınca yapılan denetimlerin esas amacı, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak ve vergi kaçırılmasını önlemektir. Bu amaca yönelik yapılan vergi denetimi sosyal ve hukuki nitelik taşımakta olup, cezalandırma gayesi taşımamaktadır. Ülkemizdeki vergi denetim sistemi, yargının da olduğu gibi zaman içinde değişikliklere uğrayarak bugüne gelmiştir.

Türkiye genelinde olduğu gibi İzmir’de de denetim elemanlarının sayısal yetersizliği nedeniyle düşük oranda yapılan vergi denetimlerinde, vergi suçu raporlarının toplam raporlar içindeki payı genel olarak düşüktür. Suç içerikli raporlar, 213 sayılı VUK 359 uncu maddesinde yazılı hallerde, evrak ve belgelerde kendi lehine uygulama yaparak vergi kaybına neden olan mükellefler aleyhine ve vergi adaletini sağlamak için yazılır.

Yargı sistemimiz Anayasa yargısı, idari yargı, askeri yargı ve adli yargı olarak dört ana grupta incelenmektedir. Vergi uyuşmazlıklarında idari yargıda çözümlenirken, vergi suçları adli yargının görev alanına girmektedir.

Ağır ceza mahkemelerinde yapılan çalışmalarda, bazı yıllarda dava sayısının arttığı, yasalarda değişiklikler yapıldıkça davaların sonucu paralel olarak ceza ya da beraatla sonuçlandığı görülmektedir.

Mahkemelere vergi suçu raporları ile açılan davalarda, denetim elemanlarının kamu tarafı olmaları nedeniyle ve yargılamanın tarafsızlığı ilkesi uyarınca tarafsız bilirkişilere başvurulmaktadır. Bilirkişi raporları genel olarak yargılamanın sonucunu belirlemektedir. İhtisas mahkemelerinin oluşturulması ile olası hatalı yargılamaların önüne geçilebileceği sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 1)Vergi, 2) Vergi İncelemesi, 3) Denetim, 4) Vergi Suçu, 5) Ceza Yargısı

ABSTRACT

Master Thesis

The Effects and Results Of The Reports Dealing With Financial Content On Criminal Law Decision: Sample Of Izmir City

Ali ÖZKAYNAK

**Dokuz Eylul University
Institute of Social Sciences
Department of Public Finance
Programme of Financial Law**

All those reports that are used in bringing charges against the violators of Tax Laws at the Judicial / Criminal Courts are written by Tax Auditing Personnel of the Revenue Service. These reports must determine that the acts defined by the laws as crime are committed at the procedures and operations that are subject to Audit, before they can be subject to the Criminal and Judicial Proceedings.

The main purpose of the Tax Audits conducted by the Tax Auditors is to prevent the tax evasion. This kind of Tax Audits bear a social and legal character rather than punishing or penalizing. Our National Tax Auditing System that is in place in our Country, today, has evolved through time, to reach to its current status, same as the Legal System.

Our Justice System is based on 4 components. These are Constitutional Justice, Administrative Justice, Military Justice, and Judicial Justice. While Administrative Courts have jurisdiction over the cases involving tax offenses, tax crimes are considered within the jurisdiction of Judicial Courts.

Tax Auditing and Reports, as well as sides and parties to a Tax Audit are defined and described by the Tax (Ways&Methods) Law(s). Tax Laws are more often amended or changed in comparison to the other laws. From time to time, description of tax crimes is changed, as well, and, even, sometimes, description of an act regarded as a tax crime in an earlier version of law can be entirely removed from the Law.

As all across Turkey, the share of reports disclosing tax crimes is generally small in the total number of reports issued due to limited number of

audits conducted, as a result of the inadequate number of Tax Audit Personnel. When determined and verified during an inspection by a Tax Auditor, that the Tax Payer being inspected has caused a loss of Tax Revenue by manipulating books and documents in his/her favor, these reports are written against that Tax Payer, and to ensure the Tax Justice. However, it is concluded that these reports have a little effect on the verdicts issued by the Criminal Justice. Courts consider these reports as partial/biased since written by Tax Auditors acting on behalf of and in favor of Ministry of Finance as agents, and assign Pundits as Expert Witnesses. It is seen in most of the cases that, unless supported by Pundits, the reports in question have no effect on the Court Rulings.

Key Wold: 1) Tax, 2) Tax Investigation, 3) Inspection 4) Tax crime,
5) Criminal Jurisdiction

İÇİNDEKİLER TABLOSU

MALİ İÇERİKLİ RAPORLARIN CEZA YARGISINDAKİ ETKİLERİ VE SONUÇLARI: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ

YEMİN METNİ	II
TUTANAK.....	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER.....	VIII
KISALTMALAR.....	XII
ŞEKİL VE TABLO LİSTESİ	XIII
GİRİŞ.....	XV

BİRİNCİ BÖLÜM VERGİ DENETİMİ VE YASAL ÇERÇEVESİ

1. VERGİ DENETİMİ GELİŞİMİ VE DENETİM ORGANLARI	1
1.1. Vergi Denetiminin Tanımı ve Tarihsel Gelişimi	1
1.1.1. Ülkemizdeki Vergi Denetimi Sistemi	2
1.1.2. Ülkemizdeki Denetim Sisteminin Tarihsel Gelişimi	3
1.2. Vergi Denetimi İle İlgili Yasal Düzenlemeler	4
1.2.1. Yoklama	4
1.2.2. Vergi İncelemesi.....	6
1.3. Vergi Denetimi ve Vergi Suçu Raporu	8
1.4. Denetim Yapan Birimler	8
1.4.1. Maliye Müfettişleri.....	9
a) Maliye Müfettişleri Görev ve Yetkileri	10
b) Maliye Müfettişleri Kadroları.....	11
c) Maliye Müfettişleri Tarafından Yazılan Raporlar	12
1.4.2. Hesap Uzmanları	12
a) Hesap Uzmanları Görev ve Yetkileri	13
b) Hesap Uzmanları Kadroları.....	14
c) Hesap Uzmanları Tarafından Yazılan Raporlar	14
1.4.3. Gelirler Kontrolörleri	15

a) Gelirler Kontrolörleri Görev ve Yetkileri	16
b) Gelirler Kontrolörleri Kadroları	17
c) Gelirler Kontrolörleri Tarafından Yazılan Raporlar.....	18
1.4.4. Vergi Denetmenleri	18
a) Vergi Denetmenleri Görev ve Yetkileri	19
b) Vergi Denetmenleri Kadroları.....	19
c) Vergi Denetmenleri Tarafından Yazılan Raporlar	20
1.4.5. Genel Olarak Vergi Denetim Kadroları ve Doluluk Oranları ..	21
1.5. Vergi Denetimi Sonunda Düzenlenen Tutanak ve Raporlar	22
1.6. Denetim Raporunun Delil Niteliği	23
1.7. Etkin Bir Denetim İçin Belli Başlı Kurallar ve Önlemler	24
1.8. Vergi Suçları İçin Yazılan Raporlara Göre Dava Açılması Süreci....	25

İKİNCİ BÖLÜM

VERGİ SUÇ VE CEZALARI

2. VERGİ SUÇLARI VE CEZALARI	27
2.1. Vergi Suçları	27
2.2. Vergi Cezaları	27
2.2.1. Vergi Ziyatı Suçu ve Cezası	27
a) 1950 – 1980 Dönemi	28
b) 1981 – 1998 Dönemi	28
b) 1999 – Nisan 2006 Dönemi	28
2.2.2. Usulsüzlük Suç ve Cezaları	29
2.2.2.1. Usulsüzlük Dereceleri ve Cezaları.....	29
a) I nci Derece Usulsüzlükler.....	29
b) II nci Derece Usulsüzlükler.....	30
2.2.2.2. Genel Usulsüzlük Cezaları	30
2.2.3. Özel Usulsüzlük ve Cezaları	31
2.2.3.1. Fatura Benzeri Evrak Verilmemesi Alınmaması İle Diğer Şekil ve Usul Hükümlerine Uyulmaması	31
2.2.3.2. Damga Vergisinde Özel Usulsüzlük Cezası	33
2.2.3.3. Bilgi Vermekten Çekinenler İle 256, 257 Ve Mükerrer 257 nci Madde Hükümüne Uymayanlar İçin Özel Usulsüzlük Cezası	34

2.2.3.4. Vergi Cezalarının Kesilmesinde Usul	35
2.3. Hürriyeti Bağlayıcı Ceza İle Sonuçlanan Suçlar ve Cezalar	35
2.3.1. Kaçakçılık Suçları ve Cezaları	36
2.3.2. Cezadan İndirim	38
2.3.3. Vergi Mahremiyetinin İhlali.....	38
2.3.4. Mükelleflerin Özel İşlerini Yapan Memurlar.....	39
2.3.5. Kaçakçılık Suçunun Tanımında ve Cezalarda Yapılan Değişiklikler	40
2.3.6. Kaçakçılık Suçlarının Kovuşturulmasında Usul	41
2.3.7. Kaçakçılık Suçunda Yetkili Mahkemeler ve Cezaların Özellikleri.....	42
2.3.8. 5728 Sayılı Yasanın Getirdiği Değişiklikler.....	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK YARGI SİSTEMİNDE VERGİ SUÇLARI YARGILANMASI VE SONUÇLARI

3. YARGI SİSTEMİ	47
3.1. Yargı Türleri	47
3.1.1. İdari Yargı.....	48
3.1.1.1. İdare Mahkemeleri	49
3.1.1.2. Vergi Mahkemeleri	49
3.1.1.3. Bölge İdare Mahkemeleri	49
3.1.1.4. Danıştay.....	49
3.1.2. Adli Yargı.....	50
3.1.2.1. Ceza Yargısı	50
a) Ceza Mahkemeleri.....	51
aa) Sulh Ceza Mahkemeleri.....	51
ab) Asliye Ceza Mahkemeleri	51
ac) Ağır Ceza Mahkemesi.....	51
b) Yargıtay.....	52
3.2. Ağır Ceza Yargısına Yansıyan Vergi Cezası Suçları ve Sonuçları..	52
3.2.1. İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler	54
3.2.2. İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler	58
3.2.3. İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili	

İstatistikler	61
3.2.4. İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili	
İstatistikler	64
3.2.5. İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili	
İstatistikler	67
3.2.6. İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili	
İstatistikler	70
3.2.7. Bilgi Sağlanabilen Ceza Mahkemeleri İstatistiklerinin Geneli	
Üzerinde Bir Değerlendirme	73
3.3. Vergi İnceleme Raporları İle Ceza Yargısı Verilerinin Genel Bir	
Değerlendirilmesi	77
 SONUÇ VE ÖNERİLER	85
KAYNAKLAR	87
EKLER.....	89

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
C.S.E	Cumhuriyet Savcılığı Esas
E	Esas
GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı
HUK	Hesap Uzmanları Kurulu
K	Karar
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
Md.	Madde Numarası
MÖ	Milattan Önce
MTK	Maliye Teftiş Kurulu
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)
RG	Resmi Gazete
s.	Sayfa Numarası
S.	Sayı
Stj.	Stajyer
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TCK	Türk Ceza Kanunu
VUK	Vergi Usul Kanunu
y.a.g.e.	Yukarıda Adı Geçen Eser
y.a.g.m.	Yukarıda Adı Geçen Makale

ŞEKİL VE TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Maliye Müfettişleri Kadroları	11
Tablo 2: Maliye Müfettişlerince Yazılan Vergi Raporları	12
Tablo 3: Hesap Uzmanları Kadroları	14
Tablo 4: Hesap Uzmanları Rapor Sayıları	15
Tablo 5: Gelirler Kontrolörleri Kadroları	17
Tablo 6: Gelirler Kontrolörleri Toplam Suç Raporları	18
Tablo 7: Vergi Denetmenleri Kadroları	20
Tablo 8: Vergi Denetmenleri İzmir Bürosu İnceleme ve Suç Raporları	20
Tablo 9: Vergi Denetim Kadroları (Şubat 2006 İtibariyle)	21
Tablo 10: Usulsüzlük Suçu Cezaları Tablosu	31
Tablo 11: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu.....	55
Tablo 12: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.....	56
Tablo 13: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu	57
Tablo 14: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu	58
Tablo 15: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.....	59
Tablo 16: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu	60
Tablo 17: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu	61
Tablo 18: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.....	62
Tablo 19: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu	63
Tablo 20: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu.....	64
Tablo 21: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.....	65
Tablo 22: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu	66
Tablo 23: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu.....	67

Tablo 24: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.....	68
Tablo 25: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu	69
Tablo 26: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu.....	70
Tablo 27: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.....	71
Tablo 28: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu	72
Tablo 29: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemeleri İş Durumu Formu ..	73
Tablo 30: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemeleri Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu.....	74
Tablo 31: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemeleri Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu.....	76

GİRİŞ

Vergi, Anayasanın 73 üncü maddesi gereği, kamu giderlerini karşılamak üzere, kişilerin mali gücüne göre, devletin egemenlik gücü ile karşılıksız olarak alınan bir bütçe gelir kalemidir. Vergi yükünün adaletli dengeli dağılımı maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi denetimi ve buna ilişkin hazırlanan raporlar, verginin toplanması disiplininin oluşmasında büyük rol oynamaktadır.

Vergi denetimi sonucunda tespitler, Vergi Usul Kanunu ilgili maddeleri gereğince denetim raporlarına bağlanır. Denetim raporları, raporun içeriğine göre farklı başlıklar altında toplanmaktadır. Sonucunda durum tespiti yapılan, sadece vergi cezasını kapsıyorsa idari yargıda çözümlenir. Dava konusu olursa da, mükellefler haksızlığa uğradığını iddia ederek dava açarlar. İdari yargının konusuna giren vergi denetim raporlarına sadece değinilecek sonuçları hakkında bir yorumda bulunulmayacaktır. İkincisi ise, içeriğinde kaçakçılık suç ve cezaları tanımına giren, ceza yargısına yansıyan yani ceza yargısı konusuna giren denetim raporlarıdır. Çalışmamızda vergi ile ilgili ceza yargısının çalışma alanına giren hususlar incelenecektir.

Ülkemizde gelir üzerinden alınan, dolaysız vergilerin yeterince toplanamaması, adil olmayan dolaylı vergilerin toplam vergi geliri içindeki payını artırmıştır. Dolaylı vergilerin artışı, verginin eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Dolaysız vergilerin adil olarak toplanması başta yasaların açık ve yeterli olmasıyla; suistimallerin önlenmesi ise iyi bir denetim sistemiyle mümkündür.

Verginin yeterince toplanamaması muafiyetlerin ve istisnaların yanı sıra, vergi afları, hafif bir ceza ile atlatılan yolsuzluklar ile bu yolsuzlukların haber konusu olması gibi nedenlerle vergiden kaçış söz konusudur. Ayrıca denetim elemanları kadrolarının doldurulmaması sonucu denetlenebilen mükellef yüzdesi düşük olması da önemli bir etkiye sahiptir.

Vergi bilincinin ve vergi ahlakının oluşmamış olması da ülkemizde vergi kaçırılmasında etken olduğu gibi, diğer yandan yasalardan kaynaklanan kast unsuru oluşmaksızın açılan davalar da vergi mükelleflerini zor durumda bırakmaktadır.

Çalışmamızda, vergi suçunun, nedenlerinden ve tespit edilememesinden çok, rapora bağlanan sonuçları üzerinde durulacaktır. Son on yılda tespit edilen vergi kaçakçılığı ile bunlara ilişkin yazılan raporlara göre İzmir ilinde açılan vergi ceza davaları ve sonuçları ele alınmıştır. Suç tespiti ile

sonuçlanan raporlar Cumhuriyet Başsavcılıklarına intikal ettirme yetkisine sahip organlarca yapılan suç duyuruları ve sonrasında ceza yargısında açılan davaların sonuçlarına göre, etkinliklerinin ölçülmesine çalışılmıştır.

Vergi denetimi, vergi alacağının sağlıklı olarak saptanması için yapılmaktadır. Denetimler raporları Maliye müfettişleri ile yardımcıları; hesap uzmanları ile yardımcıları; gelirler kontrolörleri ve stajyer gelirler kontrolörlerini kapsayan merkez denetim elemanları ile vergi denetmenleri ve yardımcıları, merkez veya taşra teşkilatında müdür kadrosunda görev yapanlar ile vergi dairesi müdürlerinden oluşan taşra denetim elemanları tarafından yapılabilmektedir.

Suç unsuru taşıyan raporlar için, merkez denetim elemanları doğrudan, taşra denetim elemanları da ilgili vergi daireleri başkanlıkları aracılığı ile Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunurlar. Cumhuriyet Başsavcılıkları suçun nevine göre; Vergi Usul Kanunu (VUK) 359 ncu maddesinin, a-2 bendine göre açılacak davaları Asliye Ceza Mahkemesine, b-1 kapsamında açılacak davaları da Ağır Ceza Mahkemesine açarlar. Çalışmamız VUK 359 ncu maddesinin b-1 bendi (Defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar, VUK’nda yazılı parasal cezaların yanı sıra, altı aydan üç yıla kadar ağır hapis cezasına hükmolunur) hükmüne göre açılan davaları kapsamaktadır.

Türk vergi denetim sistemi ile idari ve ceza yargı sistemi incelenerek başlanan çalışmada; Maliye Bakanlığı’ndan toplam inceleme raporları sayısı ile savcılığa intikal eden rapor sayıları talep edilmiştir. Cumhuriyet Başsavcılıklarından, bu raporlara ilişkin açılan davalar ile Adalet Bakanlığından davaların sonuçlarına ilişkin bilgi isteminde bulunulmuştur.

Maliye Bakanlığı, bilgi edinme yasası kapsamında istediğimiz bilgi için, “sübjektif olması nedeniyle bilgi verilmeyeceği” cevabını vermiştir. Talebimizin sübjektif olmadığına ilişkin itirazımıza da olumsuz yanıt vermişlerdir. Buna rağmen Hesap Uzmanları Kurulu (HUK) kendiliğinden, Maliye Bakanlığından istediğimiz bilgiyi göndermiştir. İzmir Hesap Uzmanları Kurulu, Gelirler Kontrolörleri İzmir Grup Başkanlığı ve İzmir Denetim Elemanları Grup Müdürlüğü ile Vergi Dairesi başkanlıkları ile görüşmelerde bulunularak bilgiler istenmiş ve verildiği kadarıyla bilgi ve belgeler çalışmamızda kullanılmıştır. Yazışmalar ekler kısmında gösterilmiştir.

Adalet Bakanlığı bilgi isteğimizi, yerel mahkemelerce Bakanlığa gönderilen bilgilerin, verilebilir olanlarının Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel

Müdürlüğü internet sitesinde bulunabileceğini yanıtını vermiştir. Söz konusu site ve bilgiler incelenmiş, bu çalışmanın yapılabilmesi için uygun bir istatistiğe ulaşılamamıştır. Bu nedenle Cumhuriyet Başsavcılığı, Ağır Ceza Mahkemeleri ve Asliye Ceza Mahkemeleri başkanlıkları ziyaret edilerek bilgi alma yolları araştırılmıştır. Yargıç ve savcılarla yüz yüze konuşularak konuyla ilgili fikirlerinden yararlanılmıştır. Çalışmayı, vergi suçu raporları ve Ağır Ceza Mahkemesine yansıyan davaların incelenmesi sırlamasında, yargıçların rolü büyük olmuştur.

Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan, vergi ceza davalarına ilişkin bir istatistiklerini olmadığı yanıtı alınmıştır. Vergi ceza davalarına bakan, Ağır Ceza Mahkemelerinin birisinden hiç bilgi alınamamış; bazı mahkemelerde eksik olmak üzere, diğer mahkemelerden istatistiki bilgiler alınmıştır. Alınan bilgiler, mahkemelerin bir sonraki yılın ocak ayı içinde Adalet Bakanlığına göndermiş oldukları Adisform 9, 10 ve 11 adı verilen formların vergi suçu ile ilgili olan kısımlarıdır.

Bilgiler, Adalet Bakanlığı istatistikler formatından yararlanılarak hazırlanan tablolarda gösterilmiştir. Bu formlar çalışmamıza uygun tam ve açık bilgileri kapsamasa da, fikir verebilecek karşılaştırmalar yapılabilecektir. Örneğin; Adisform 9'da, geçen yıldan devreden dosya sayısı, ilgili yılda dava açılan dava dosyası sayısı bulunabilirken; davaların düşmesi, ceza verilmesi vs. hükümlerde kişi sayılarını esas alındığı görülmektedir. Ayrıca toplam sonuçlanan dosya sayısı yer almaktadır. Bu nedenle sonuçlanan dosyalardan ne kadarının hangi sonuçla bittiği tespit edilememiştir.

Çalışmamıza kullanabilmek için Ağır Ceza Mahkemelerinden karar örnekleri talep edilmiştir. Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi bu talebimizi sınırlı olarak kabul etmiştir. Dava sonuçlarına göre örnekler seçilerek, yorumlanmaya çalışılmıştır.

Ceza mahkemeleri konusuna giren vergi suçu raporlarının vergi toplanmasında nasıl bir etkisinin olduğu, elde edilen istatistiki bilgiler ve edinilebilen mahkeme kararları yorumlanarak, açılan davaların sonuçlarına göre etkinliği ortaya konulmaya çalışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

VERGİ DENETİMİ VE YASAL ÇERÇEVESİ

Mali içerikli raporları konu edebilmemiz için denetimin tanımı, gelişimi ile denetim yapan grupların tanımı ile vergi raporunun açık ve etkin olması için genel kabul gören prensipler ele alınmıştır.

1. VERGİ DENETİMİ GELİŞİMİ VE DENETİM ORGANLARI

Bu bölümde, denetim sistemi tanımı, tarihsel gelişimi ile ülkemizdeki gelişimine değinilip, denetim ve denetim organları görev ve yetkileri, kadroları ve bu organların yazdıkları raporlar aşağıda incelenmiştir.

1.1. Vergi Denetiminin Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

Vergi denetimi, vergi incelemesini de içeren bir üst kavramdır¹. Daha geniş anlamda vergi denetimi, yoklama, beyanname revizyonu teftiş ve vergi incelemesini kapsamaktadır.

Denetimin kökeni, MÖ 3500 yıllarına ve Mezopotamya kayıtlarına dayanmaktadır. Mısır, Yunan, Çin, Pers ve İbrani kayıtlarında denetime ilişkin işaretlere rastlandığı² belirtilir. Başka verilerde de, denetimin verginin doğmasıyla başladığı belirtilmektedir. MÖ 2400 yıllarında Sümerlerde vergi denetçilerinin olduğuna ve bu denetçilerin de denetimi yapıldığı³ bilgileri vardır.

Denetim bir unvan olarak ilk kez İngiltere’de 14. Yüzyılda, 1289 yıllarında kullanılmış ve tahsildarların hesaplarını denetçilere denettirme esası kabul edilmiştir. İlk profesyonel denetim örgütü ise 1581 yılında Venedik’de “Collegio dei Roxonati” adı ile bir devlet kuruluşu olarak ortaya çıkmıştır. Sanayi Devrimi ile birlikte Avrupa ve Avrupalılar tarafından Kuzey Amerika’ya taşınmıştır. İngiltere’den Amerika’ya göç eden muhasebeciler 1886 yılında Newyork’ta ilk Diplomalı Kamu Muhasebecileri Kanunu çıkarılmasını sağlamışlardır⁴.

Yirminci yüzyılın ilk yarısından itibaren büyük şirketlerin ortaya çıkması, büyüklüğün getirdiği karmaşık sistemin, denetim sisteminin gelişmesi ve

1 Bekir BAYKARA, „Vergi İncelemesi“, Vergi Dünyası Dergisi, Eylül 2007, içinde (Gülşen DALAK, Vergi Denetimi ve Muhasebe Uygulamaları, Vergi Sorunları Dergisi, Haziran 1999).

2 Fazıl TEKİN, Ali ÇETİNKAYA, Vergi Denetimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ekim 2005, s.35.

3 BAYKARA, y.a.g.m., İçinde (Samuel Noah KRAMER, Tarih Sümerde Başlar, İkinci Baskı, s.72)

4 TEKİN, ÇETİNKAYA., y.a.g.e., s.36.

örgütlenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Faaliyet denetimi ile başlayan süreç, muhasebe ve vergi denetim süreci olarak bugüne gelmiştir.

1.1.1. Ülkemizdeki Vergi Denetimi Sistemi

1949 yılında yazılan 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanunu gerekçesinde; modern bir vergi sisteminin başarı ile uygulanması, vergi hasılatının artması, yeni vergi düşüncesi ve vergi ahlakının oluşabilmesi doğrudan doğruya denetim işinin örgütlenmesine bağlı olduğu belirtilir. 1949 tarih ve 5432 sayılı VUK gerekçesinde de; vergi inceleme elemanlarının kişilikli ve yeterli sayıda olması gerektiğini belirtmektedir. Vergi incelemesi ile devlet, vergi kayıp ve kaçaklarını en aza indirerek kamu hizmetlerinin finansmanını yeni vergi koymadan, oran arttırmadan karşılanması⁵ amaçlandığı görülür.

Vergi, başlangıçta imece ve gönüllülük esasına dayalı bir uygulama iken, günümüzde zora dayalı olarak alınmaktadır. Vergi toplamak için de ülkemizde denetim örgütlenmeleri olmuştur. Denetim, farklı çıkar gruplarının taleplerini karşılayabilecek inceleme ve denetim yöntemleri ile yapılmış ve yapılmaktadır.

Vergi incelemesi devlet adına, devletin görevlendirdiği inceleme elemanları tarafından yapılmaktadır. Vergi incelemesinde Maliye Bakanlığı taraftır.

Bağımsız dış denetim kuruluşları kamu adına denetim yapmaktadır. Dış denetimden devletin yanı sıra ortaklar işçi ve işveren örgütleri, yatırımcılar, kredi kurumları, şirketlerin tüzel kişiliğinin ve diğer grupların korunması temel amaçtır.

Yeminli Mali Müşavir incelemeleri ve raporlarından öncelikle, hatalarından arınması için mükellefin kendisi, kayıtların doğruları yansıtması ile 3065 sayılı yasa⁶nın 27 nolu Genel Tebliği ile zorunlu bir hale getirilmesi nedeniyle Maliye Bakanlığı, vergi gelirlerinin doğru olması amacına uygun olarak, yararlanmaktadır.

Çeşitli teknikler kullanılarak yapılan ve az rastlanılan iç denetimler de, şirketlerin mali ve faaliyet denetimleri nedeniyle sistemlerinin iyi ve doğru çalışmasını sağlaması yanı sıra tüm denetimlerin kaynağını oluşturmaktadır.

Çalışmamızda, VUK 359 ncu maddesi hükümlerince vergi denetimi raporları ile bu raporları Ceza Yargısına taşıyan vergi suçu raporları ele alınacaktır.

5 BAYKARA, a.g.m.

6 3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu, 13 Haziran 1989 tarih ve 20194 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

1.1.2. Ülkemizdeki Denetim Sisteminin Tarihsel Gelişimi

Ülkemizdeki bugünkü denetim sistemi, Osmanlı İmparatorluğundan bu yana süregelen denetimin devamıdır. Türk Maliye teşkilatının temelini, 22 Ocak 1880 tarihli “Maliye Nezareti Heyetinin Teşkilatı ile Vazifelerini Gösterir Nizamname” oluşturur⁷.

Baştan beri denetim ve vergi toplama görevi Maliye teşkilatlarınca üstlenilmiştir. Cumhuriyet döneminin ilk ciddi düzenlemesi "Maliye Vekaleti Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun" ile yapılmıştır. Bu kanunla Gelirler Genel Müdürlüğü, Tahsilat Müdürlüğü, Vergi İtiraz ve Temyiz Komisyonları şeklinde üç kısma ayrılmış, merkezde Bakana bağlı tetkik kurulu kurulmuş ve taşra örgütü yeniden düzenlenmiştir. İllerde defterdarlık bünyesinde gelir ve tahsilat servisleri oluşturulmuş ve iki dereceli denetim sistemine geçilmiştir⁸.

Bir sonraki düzenleme 03 Nisan 1950 tarih ve 7473 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24 Mart 1950 tarih ve 5655 sayılı Kanun'un 4 ncü maddesiyle 2996 sayılı Kanun'un değiştirilen 10 uncu maddesi ile Gelirler Genel Müdürlüğü'nün görevleri aşağıdaki gibi değişmiştir:

"Gelirler Genel Müdürlüğü; devletin gelir bütçesini gerekçesiyle birlikte hazırlamak, devlet gelirine ait kanunların tatbikatını idare etmek, devlet alacaklarının vaktinde ve kanunlara uygun bir şekilde tahsili için gerekli tedbirleri almak, iller gelir teşkilatının eş güdümünü düzenlemek, gelirlere ilişkin kanun ve tüzükleri ve bunlara ilişkin her türlü değişiklikleri hazırlamak, uygulamalardaki anlaşmazlıklar ve duraksamalar üzerine sorulan sorulara cevap vermek ve bu işlere ilişkin kanun hükümlerinin vaktinde yapılması için gerekli tedbirleri almak, gelirlere tesiri olan her türlü kanun teklif ve tasarılarını inceleyip bunlar hakkındaki düşüncelerini bildirmek, silinmesi gereken vergilere ve tahsil edilemeyerek zamanaşımına uğrayan Hazine alacaklarının istatistiklerini toplamak, özel idareler ve belediyeler vergi sisteminin devlet vergisi sistemiyle ahenk ve tenazurunu temin edecek tedbirlerini almak görevleriyle ödevlidir⁹." şeklinde değiştirilmiştir.

14 Aralık 1983 Tarih ve 18251 sayılı Resmi gazetede yayımlanan 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı kurulmuştur. İleriki yıllarda iki ayrı bakanlık haline dönüştürülmüştür.

7 TEKİN, ÇETİNKAYA., a.g.e., s. 248.

8 TEKİN, ÇETİNKAYA., y.a.g.e., s. 249.

9 29.05.1936 tarihinde kabul edilmiş ve 05.06.1936 tarih ve 3322 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. http://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/tanitim/FaaliyetRaporlari/2005/tarihce.pdf (Erişim Tarihi: 15 Nisan 2007)

5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki kanun¹⁰ ile Gelirler Genel Müdürlüğü kaldırılarak, Maliye Bakanlığı'na bağlı Gelir İdaresi Başkanlığı kurulmuştur.

5345 Sayılı Kanun'un birinci maddesinde bu kanunun amacı; "Gelir politikasını adalet ve tarafsızlık içinde uygulamak; vergi ve diğer gelirleri en az maliyetle toplamak; mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu sağlamak; mükellef haklarını gözeterek yüksek kalitede hizmet sunmak suretiyle yükümlülüklerini kolayca yerine getirmeleri için gerekli tedbirleri almak; saydamlık, hesap verebilirlik, katılımcılık, verimlilik, etkililik ve mükellef odaklılık temel ilkelerine göre görev yapmak üzere Maliye Bakanlığına bağlı Gelir İdaresi Başkanlığının kurulmasına, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları düzenlemektir." şeklinde açıklanmıştır.

Bu kanuna göre, doğrudan Maliye Bakanına bağlı olan merkez denetim elemanlarından Gelirler Kontrolörlerini Gelir İdaresi Başkanlığına bağlanmıştır.

1.2. Vergi Denetimi İle İlgili Yasal Düzenlemeler

Vergi denetimi, yönetim ve yükümlülerin yasalarla belirlenen ilkeler çerçevesinde hareket edip etmediklerinin belirlenmesidir¹¹. olarak tanımlanabilir. Geniş anlamda yapılan bu tanımlamada sadece vergi yükümlülerini değil, idarenin de denetlenmesini içermektedir.

Çalışmamızda vergi denetim türleri dar anlamda, yani VUK hükümleri çerçevesinde ele alınmıştır.

Vergi Usul Kanunu yedinci kısımda vergi denetimi, Yoklama ve vergi incelemesi başlıklarında ele alınmıştır.

1.2.1 Yoklama

VUK md. 127 maddesinde; "Yoklamadan maksat, mükellefleri ve mükellefiyetle ilgili maddî olayları, kayıtları ve mevzuları araştırmak ve tespit etmektir. Yoklamaya yetkili memurlar, ayrıca vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili olarak:

a) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenmiş usuller dahilinde özel yetki verilmiş olmak kaydıyla günlük hâsılatı tespit etmek,

¹⁰ 5345 Sayılı Kanun, 16 Mayıs 2005 Tarih ve 25817 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

¹¹ Metin MERİÇ, Vergi Denetimi, (içinde, İsmail CAN, "Türkiye'de Vergi Denetimi Uygulaması ve Eleştirisi", Maliye Dergisi, Eylül-Kasım 1981, s. 66) İlkem Ofset, İzmir 2002, s. 20.

b) 3100 Sayılı Kanunun kapsamına girip ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde olanların bu mecburiyete uyup uymadıklarını, bu cihazları belli edilmiş esaslara göre kullanıp kullanmadıklarını ve günlük hâsılatı tespit etmek,

c) Günü gününe kayıt yapılması zorunlu defterlerin iş yerlerinde bulundurulup bulundurulmadığını, tasdikli olup olmadığını usulüne göre kayıt yapılıp yapılmadığını, vergi kanunları uyarınca düzenlenmesi icap eden belgelerin usulüne göre düzenlenip düzenlenmediği ile kullanılıp kullanılmadığını, faturasız mal bulunup bulunmadığını, levha asma veya kullanma mecburiyetine uyulup uyulmadığını tespit etmek, kanunî defter ve belgeler dışında kalan ve vergi kaybının bulunduğu emare teşkil eden defter, belge ve delillerin tespit edilmesi halinde bunları almak,

d) Nakil vasıtalarını, Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği özel işaretlerle durdurmak ve taşıtta bulundurulması icap eden taşıt pulu, yolcu listesi, fatura veya sevk irsaliyesi, yolcu bileti ile taşıma irsaliyelerinin muhtevası ile taşınan yolcu ve malların miktar ve mahiyetlerini ölçmek, tartmak, saymak suretiyle tespit etmek,

e) Taşıma irsaliyesi, sevk irsaliyesi ve faturanın taşıtta bulunmaması halinde bu belgelerin ibrazına kadar nakil vasıtalarını trafikten alıkoymak, taşınan malın sahibi belli değilse tespitine kadar malı bekletmek ve muhafaza altına almak, (Beklemeye ve muhafazaya alınan malların bozulmaya ve çürümeye maruz mallar olması halinde derhal, diğer mallar ise üç ay sonra Maliye ve Gümrük Bakanlığının belli edeceği esaslar dahilinde tasfiye olunur.)

Yetkisini haizdirler.

Yukarıda sayılan yetkilerin hangilerinin ne şekilde ve hangi hallerde kullanılacağını belirlemeye, yoklamaya yetkili olanların bu husustaki görev ve yetkilerini sınırlamaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

Yoklama ve denetimde görevli memurların görevlerini ifa sırasında, güvenliklerinin sağlanmasına ilişkin esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.” şeklinde belirlenmiştir.

Vergi Usul Kanunu 128 nci maddesinde yoklamaya yetkililerin, vergi dairesi müdürleri, yoklama memurları, yetkili makamlarca görevlendirilenler ve vergi incelemesine yetkili olanlar olarak sayılır. 130 ncu maddesinde yoklama zamanı, 131 nci maddede yoklama neticeleri tutanak mahiyetinde olan yoklama fişi ile 132 nci maddede yoklama neticelerinin bildirilmesi başlıklarında açıklanır.

1.2.2. Vergi İncelemesi

Vergi incelemesi ile ilgili düzenlemeler 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu yedinci kısım ikinci bölümde düzenlenmiştir.

VUK 134 Madde; “Vergi incelemesinden maksat, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamaktır.

İncelemeye yetkili olanlar tarafından lüzum görüldüğü takdirde inceleme, işletmeye dahil iktisadi kıymetlerin fiili envanterinin yapılmasına ve beyannamelerde gösterilmesi gereken unsurların tetkikine de teşmil edilebilir. Fiili envanterin yapılmasının gerektirdiği ve incelemeyi yapan tarafından tasdik edilen giderler Hazinece mükellefe ödenir.” olarak belirlenmiştir.

Vergi incelemesi, diğer vergi denetim türlerinden farklı olarak, bir mükellefin vergi kanunları karşısındaki durumunu, yoğun bir inceleme ve araştırma ile tespitine yönelik bir seri işlemi ifade eder. VUK’nun 134 maddesi hükmü, vergi incelemesinin tümünü değil, bir bölümünü göstermektedir. Kanunun 134 - 147 maddeleriyle 364 ve 367 maddeleri birlikte değerlendirildiğinde vergi incelemesinin mükellefin vergi kanunları karşısındaki durumunu tespit ve değerlendirme için yapılan araştırma ve incelemeyi ifade ettiği anlaşılr.

31 Aralık 1985 tarih ve 18975 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 168 sayılı VUK Genel Tebliğinde yoklama ile ilgili hususlara açıklamalar yapılmıştır.

Yedinci kısmın ikinci bölümünde vergi incelemesini kapsamı belirlenir;

134 ncü maddede vergi incelemeleri maksadı ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamak olduğunu, 135 nci maddede, İncelemeye yetkilileri; hesap uzmanları, hesap uzman yardımcıları, ilin en büyük mal memuru, vergi denetmenleri, vergi denetmen yardımcıları veya vergi dairesi müdürleri tarafından yapıldığını, ayrıca Maliye Müfettişleri, Maliye Müfettiş Muavinleri, Gelirler Kontrolörleri ve Stajyer Gelirler Kontrolörleri, Gelirler Genel Müdürlüğü’nün merkez ve taşra teşkilatında müdür kadrolarında görev yapanlar her hal ve takdirde vergi inceleme yetkisini haiz olduğunu belirlemiştir.

136 ncı maddede vergi incelemesi yapanlar yanlarında memuriyet sıfatlarını ve inceleme yetkisini gösteren fotoğraflı resmi bir vesika bulundurmaları ve gittikleri yerde işe başlamadan evvel bu vesikayı ilgililere göstermeleri gerektiğini, 137 nci maddede incelemeye tabi olanları, bu kanuna ve diğer kanunlara göre defter ve hesap tutmak, evrak ve vesikaları muhafaza ve ibraz etmek mecburiyetinde olan gerçek ve tüzel kişilerin vergi incelemelerine tabi olduklarını, 138 nci maddede vergi

incelemesinin ne zaman yapılacağını evvelden haber verilmesi mecburi olmadığını açıklamaktadır.

139 ncu maddede incelemenin yapılacağı yerin, esas itibariyle incelemeye tabi olanın iş yerinde yapıldığı, iş yerinin müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmesi gibi zaruri sebeplerle incelemenin yerinde yapılması imkansız olması veya mükellef ve vergi sorumluları isterlerse inceleme dairede yapılabileceğini, ancak defterlerin ibraz edilmediği gerekçesi ile takdir komisyonuna başvurabilmek için, VUK 14 ncü maddesine göre en az 15 günlük süre verilmesine ihtiyaç vardır¹². 140 ncı maddede incelemede zorunlu olarak uyulacak esaslar açıklanmıştır.

141 nci maddede inceleme tutanakları inceleme esnasında lüzum görülen hallerde, vergilendirme ile ilgili olaylar ve hesap durumları ayrıca tutanaklar ile tespit ve tevsik olunabileceği belirlenir.

Üçüncü bölümde arama yapılabilecek halleri, 142 nci maddede ihbar ve yapılan incelemeler dolayısıyla, bir mükellefin vergi kaçırdığına delalet eden emareler bulunursa, bu mükellef veya kaçakçılıkla ilgisi görülen diğer şahıslar nezdinde ve bunların üzerinde arama yapılabileceği ve vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların buna lüzum göstermesi ve gerekçeli bir yazı ile arama kararı vermeye yetkili sulh yargıcından bunu istemesi ile sulh yargıcının istenilen yerlerde arama yapılmasına karar vermesi durumunda yapılabileceği hükümleri açıklanmaktadır.

İrtibatları sebebiyle muhtelif şahıslar nezdinde ve mahallerde yapılmasına lüzum gösterilen aramalardan birine karar vermeye yetkili olan sulh yargıcı bunlardan diğer sulh yargıçlarının salahiyetine bulunanlar hakkında da karar vermeye yetkilidir. İhbar üzerine yapılan aramada ihbar sabit olmazsa, nezdinde arama yapılan kimse muhbirin adının bildirilmesini isteyebilir, bu takdirde vergi dairesi muhbirin ismini bildirmeye mecburdur.

143 ncü maddede aramada bulunan defter ve vesikalar müfredatlı olarak bir tutanakla tespit edileceğini, 144 ncü maddede incelemede usule göre arama yapılan hallerde inceleme çabukça ve her işten önce yapılacağını içerir.

145 nci maddede incelemenin bittiğinde arama neticesinde alınan defter ve vesikalar üzerindeki incelemeler en geç üç ay içinde bitirilerek sahibine bir tutanakla geri verilmesini belirlenmektedir. İncelemelerin haklı sebeplere binaen üç ay içinde bitirilmesine imkân olmayan hallerde sulh yargıcının vereceği karar üzerine bu süre uzatılabilmektedir.

¹² Yılmaz ÖZBALCI, Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Oluş Yayıncılık, Ankara 2006, s.436.

147 nci maddede, VUK 142 den 147 nci maddeye kadar maddelerde açıkça yazılı olmayan hallerde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun arama ile ilgili bulunan hükümleri uygulanacağı açıklanır.

1.3. Vergi Denetimi ve Vergi Suçu Raporu

Vergi denetimi, devletin yetkili organları tarafından gerçekleştirilen, vergi güvenliğini sağlamaya yönelik çeşitli tedbirleri ve teknikleri kapsayan ve devamlılık özelliği olan bir kavramdır¹³. Yükümlülerin mali mevzuata uyup uymadıklarını örnekleme yoluyla denetlemek, denetlenemeyenleri de her an denetlenme olasılığı yaratarak caydırıcı bir etki yaratmaktadır¹⁴.

Vergi denetimi, vergi incelemesi, yoklamalar, işletmeler hakkında bilgi toplama, kayıt düzeni, sevkıyat ve üretim kontrolü, servet ile geliri üzerinde ilişki kurma hususlarını kapsamaktadır.

Vergi incelemesi, vergi güvenliği ve vergi kanunlarına uygunluğu sağlamak için yapılan çalışmaların tümünü içerir¹⁵. Verginin tarhi veya ceza kesme gibi idari işlemlerin, araştırma soruşturma sürecini kapsayan idari bir işlemdir.

Vergi incelemesi sonucunda VUK 367 maddesine göre ceza suçu raporu yazılırsa, vergi incelemesi artık ceza mahkemesi kapsamına girmektedir. Burada inceleme elemanlarının görevi değişir, idari görev yerine adli görev yapmaya başlarlar.

1.4. Denetim Yapan Birimler

Ülkemizde vergi denetim organları, merkez denetim elemanları ve taşra denetim elemanları olarak ayrılmaktadır.

Merkez denetim elemanları, Maliye Bakanı'na bağlı;

-Maliye müfettişleri ve yardımcıları,

-Hesap uzmanları ve yardımcıları,

-Gelirler kontrolörleri ve stajyer gelirler kontrolörleri,

Defterdarlıklara bağlı taşra denetim elemanları da;

-Vergi denetim elemanları ve yardımcıları,

-Vergi dairesi müdürleri şeklinde iken,

13 TEKİN, ÇETİNKAYA, a.g.e., s.71.

14 HUK, Denetim İlike ve Esasları II.Cilt, Acar Matbaacılık, İstanbul 1996, s.16.

15 HUK, a.g.e., s.16.

5345 sayılı kanun ile altmış yıllık gelenek değiştirilerek, gelirler kontrolörleri Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde sayılmıştır. Ayrıca vergi dairesi başkanlıkları da denetim birimi olarak yerini almıştır.

Ülkemizdeki denetim sistemine göre, şirket aktifleri büyük mükellefler merkez denetim elemanları tarafından incelenmekteyken, daha küçük çaplı iş yapan mükellefler vergi denetmenlerince ile mükellefleri üzerinde inceleme yapabilen vergi dairesi müdürleri tarafından incelenmektedir.

Ceza yargısına yansıyan mali içerikli raporlardan, vergi suçu raporları Maliye Bakanlığı kadrosunda çalışan ve merkez ve taşra olarak ayrıma tabi tutulan denetime yetkili olanlar tarafından elemanlarınca yapılmaktadır. Ceza yargısına giden mali içerikli raporlar ise VUK 359 ncu maddesi gereğince yazılan kaçakçılık suçu raporlarıdır. Bu raporlar, merkez denetim elemanları ile taşra denetim elemanlarınca hazırlanmakta ve VUK 367 inci maddesinde gösterilen aşamalarla adli yargıya iletilmektedir.

VUK 135 maddesinde; “(4008 sayılı Kanun¹⁶un 3 üncü maddesiyle değişen fıkra) Vergi incelemesi; hesap uzmanları, hesap uzman yardımcıları, ilin en büyük mal memuru, vergi denetmenleri, vergi denetmen yardımcıları veya vergi dairesi müdürleri tarafından yapılır, ibaresi,

(3418 sayılı Kanun¹⁷un 31 inci maddesiyle değişen fıkra) Maliye Müfettişleri, Maliye Müfettiş Muavinleri, Gelirler Kontrolörleri ve (4369 sayılı Kanun¹⁸un 81/A-25 inci maddesiyle değiştirilen ibare) Stajyer Gelirler Kontrolörleri, Gelirler Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatında müdür kadrolarında görev yapanlar her hal ve takdirde vergi inceleme yetkisini haizdir.” şekline dönüşmüştür.

Denetim elemanları, görev ve yetkileri, kadro durumu ile yazdıkları rapor sayıları aşağıdaki gibidir.

1.4.1. Maliye Müfettişleri

Maliye Müfettişleri en eski denetim birimi mensuplarıdır. Bu birim 1879 yılında oluşturulmuş olup, günümüzdeki anlamda 1928 yılına ait bütçe kanunu ile kurulmuştur¹⁹.

Ankara'daki kurul dışında, Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde grup başkanlıkları örgütlenmişlerdir. Çalışma alanları tüm Türkiye'dir.

¹⁶ 4008 Sayılı Kanun 6 Temmuz 1994 tarih ve 21982 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

¹⁷ 3418 Sayılı Kanun 31 Mart 1988 tarih ve 19771 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

¹⁸ 4369 Sayılı Kanun 29 Temmuz 1998 tarih ve 23417 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

¹⁹ MERİÇ, a.g.e., s.95.

a) Maliye Müfettişleri Görev ve Yetkileri

Maliye müfettişleri, Maliye Teftiş Kurulu olarak, Bakan adına;

-“Genel, katma ve özel btçeli dairelerle fonlar, döner sermayeli kuruluşlar, kuruluş ve statüsü ne olursa olsun sermayesinin en az yarısı Devlete ait olan kuruluşlar ve bu daire ve kuruluşların birlikte veya ayrı ayrı sermayelerinin en az yarısına iştiraki olan kuruluşları teftiş etmek,

-İmtiyazlı şirketlerle sermayesinde ilk bende yer alan kuruluşların iştiraki bulunan kuruluşları, yetkili makamların işteği ve Maliye Bakanının izni ile teftiş etmek,

-Dernek, vakıf ve sendikaları mali yönden teftiş etmek,

-Çeşitli kanun, tüzük, yönetmelik ve kararların Maliye Bakanına ve Maliye Müfettişlerine tanıdığı teftiş ve inceleme yetkilerini kullanmak, ilk bende sayılan daire, kuruluş, fon ve ortaklıklar hakkında kendi kanunlarında özel denetim hükümleri ngrlmş olması, Maliye Müfettişlerinin teftiş ve inceleme yetkilerini kısıtlamaz.

-Teftişe tabi olan daire, kuruluş, fon, dernek, vakıf, sendika ve ortaklıkların görevlileri, bunlara ait para ve para hükmündeki evrak ve ayniyat ile her türlü mal ve eşyayı ve bunlarla ilgili gizli de olsa bütün defter ve belgeleri, işteği zerine Maliye Mfettişine göstermeye, saymasına ve incelemesine yardım etmeye mecburdurlar. Milli güvenlikle ilgili olup gizli kalması gereken konularda Muhasebe-i Umumiye Kanununda yer alan özel hükümler saklıdır.

-Teftiş sonucunda gizli veya açık zimmet veya ihtilas veya işlemlerinde önemli suistimali görülen ya da muhafaza veya idaresi altında bulunan para ve para hükmündeki evrak ve ayniyat ile her türlü mal ve eşyayı ve bunların defter ve belgelerini göstermeyen memurlar, Maliye Bakanlığı memuru iseler Maliye Müfettişi tarafından, diğer bakanlıklara ve dairelere mensup iseler müfettişin talebi üzerine atamaya yetkili amirleri tarafından görevlerinden uzaklaştırılırlar. Ancak görevinden uzaklaştırılması gereken memur Milli Savunma Bakanlığına mensup ise, kolordu komutanının veya daha büyük amirlerinin yazılı izinlerinin alınması gerekir. Teftiş veya tahkik sırasında memuriyeti başında kalması teftişin veya tahkikatın yapılmasını gçleştireceğine kanaat getirilen memurlar, Maliye Bakanlığı memuru iseler Bakanlığın izni ile Maliye Müfettişi tarafından, diğer bakanlıklara mensup iseler Maliye Müfettişinin talebi üzerine ilgili bakanlıklar tarafından görevlerinden uzaklaştırılabilirler.

-Teftiş ve inceleme, sermayesinde Devletin iştiraki olan kuruluş, şirket, dernek, vakıf ve sendikalara ait olduğu takdirde, Müfettiş raporu ilgili mercie tevdi edilir ve gereği bu merciler tarafından yapılarak sonucu Maliye Bakanlığı'na bildirilir.

-Maliye Teftiş Kurulu Başkanı, Maliye Müfettişi sıfat ve yetkilerini haiz olup, müfettişlerin Bakan adına idaresi ve çalışmalarının düzenlenmesi görevini yerine getirir. Maliye Teftiş Kurulu ve Maliye Müfettişlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esasları tüzükle düzenlenir²⁰.

Maliye müfettişlerinin daha çok idari görevleri olduğundan denetimde sayısal etkinlikleri azdır.

b) Maliye Müfettişleri Kadroları

Maliye müfettişleri Ankara, İstanbul ve İzmir Grubu olmak üzere üç büyük ilimizde görev yapmaktadırlar. Çalışma alanları tüm Türkiye'yi kapsamaktadır.

Maliye Müfettişleri kadroları aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Maliye Müfettişleri Kadroları

Açıklama/Yıllar	2002	2003	2004	2005	2006
Müfettişler	65	82	77	75	68
Müfettiş Yardımcıları	22	11	8	3	5
Yurt Dışı Görevliler	13	4	7	10	8
Kuruldan Ayrılanlar	5	1	3	4	5
Kurula Dönerler	3	-	5	1	-
Yeni Alınanlar	3	-	-	-	10
Faile Görevde Olanlar	87	93	85	78	83

Kaynak: <http://www.mtk.gov.tr/detail.aspx?cid=16> (Erişim tarihi: 2 Haziran 2007)

Maliye müfettişleri kadrosu²¹ 467 kişi dikkate alındığında son yıllarda % 18 gibi bir doluluk oranı ile faaliyetini yürütmektedirler.

Son yıllarda değişik siyasi iktidarlar görev yapmalarına rağmen kadroların doldurulmaması, siyasi nedenden çok ekonomik nedenlerden kaynaklandığı sonucuna varılabilir.

²⁰ <http://www.mtk.gov.tr/detail.aspx?cid=3> (Erişim Tarihi: 2 Haziran 2007)

²¹ Abdurrahman AKDOĞAN, "Vergi Yapısındaki Değişim ve Analizi" Yaklaşım Dergisi, Sayı: 162, (http://www.gib.gov.tr/fileadmin/HTML/VI/CVI/Tablo_43.xls.htm) (Erişim Tarihi: 2 Haziran 2007)

c) Maliye Müfettişleri Tarafından Yazılan Raporlar

Maliye Müfettişlerince yazılan ve ulaşılabilen raporların son beş yıla ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 2: Maliye Müfettişlerince Yazılan Vergi Raporları

Rapor Türleri/Yıllar	2002	2003	2004	2005	2006
Cevaplı Rapor	125	180	106	73	21
Vergi İnceleme R.	3146	1994	226	47	90
Basit Rapor	185	212	195	174	144
n İnceleme Raporu	11	12	8	4	2
Genel Kuruluş Raporu	41	47	13	10	9
Genel Durum Raporu	14	29	12	7	8
Vergi Suçu Raporu	38	29	9	6	9
Toplam	3560	2503	569	321	283

Kaynak: <http://www.mtk.gov.tr/detail.aspx?cid=18> (Erişim Tarihi: 2 Haziran 2007)

Maliye Müfettişleri raporları ile vergi suçu raporları Türkiye toplamı olarak edinilebilmiştir. İzmir ilinde yazılan raporlar tespit edilememiştir. Oransal olarak, önemli bir materyal olmayacağı için çalışmada ihmal edilmiştir.

Yazılan cezalarda 2002 ve 2003 yıllarında yoğunluk görülmektedir. Bu yıllardaki yükseklik, vergi barışı yasanına yönlendirme raporları olarak düşünülebilir. Raporların çoğunluğunun vergi inceleme raporu olması, vergi kaçakçılığı raporu olmaması bu olasılığı yükseltmektedir.

Bakan adına hareket eden Maliye Müfettişleri sayısal olarak sınırlı kadro ile çalışmaktadır. Görev alanları sebebiyle yazdıkları denetim raporları sayısı da düşüktür.

1.4.2. Hesap Uzmanları

Hesap Uzmanları Kurulu 29 Mayıs 1945 tarihinde 4709 sayılı özel bir yasa ile kurulmuştur. Maliye Bakanına bağlı olarak çalışırlar.

Maliye Müfettişleri gibi çalışma alanı Tüm Türkiye olmak üzere, Ankara'daki kurul dışında, Ankara, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıkları mevcuttur.

a) Hesap Uzmanları Görev ve Yetkileri

Hesap uzmanlarını görev ve yetkileri aşağıda tanımlanmıştır.

Hesap Uzmanları Kurulu'nun statüsü ile görev ve yetkileri, kuruluş kanununun yanı sıra 178 Sayılı "Maliye Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ve bunu değiştiren 207 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 08 Temmuz 1970 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan HUK Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

-“Kuruluş kanunu uyarınca Hesap Uzmanları Kurulu'nun asli görevi, gelir kanunlarının emrettiği mükelleflerin hesaplarını incelemek ve Maliye Bakanı tarafından lüzum görülecek etütleri yapmaktır.

-Kurulun belirtilen görevi yanında özel bilgi ve ihtisası gerektirmesi nedeniyle çeşitli Kanun, Kararname ve Bakanlık Makamı'nın onayları ile üstlendiği görevler ana başlıklar halinde aşağıda gösterilmiştir.

-Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun, Sermaye Piyasası Kanunu, Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, Bankalar Kanunu, Sigorta Şirketlerinin Kuruluş ve Murakabesi Hakkında Kanun, Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun, Dernekler Kanunu ve Sendikalar Kanunu hükümlerine göre yürütülen mali incelemeler yanında; İktisadi Devlet Teşekkülleri, Kamu İktisadi Kuruluşları ve Vakıflara ilişkin vergi ve kambiyo denetimlerini yapmak,

-Devlet gelirleri politikasının oluşturulması ile ilgili çalışmalara katılmak, vergi sistemi ve tekniğinin geliştirilmesi, uygulamalardaki tereddüt ve aksaklıkların giderilmesi ile ilgili Kurul'un yetki ve görev alanına giren diğer konulardaki mevzuat ve uygulama ile ilgili etüd ve araştırmaları yapmak ve tekliflerde bulunmak,

-Kurul mensuplarının vergi mevzuatı ile ilgili eğitim ve öğretimi yanında Bakanlıkça gerekli görülen konularda, kamu personelinin eğitimi ve mükelleflerin aydınlatılması amacıyla açılacak kurs, seminer ve konferanslara katılmak ve danışma hizmetlerini yürütmek,

-Çeşitli fakülte ve yüksekokullar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gelen öğretim görevlisi, danışman ve uzman taleplerini Bakanlık Makamının uygun göreceği şekilde karşılamak,

-Bakanlık Makamınca gerekli görülecek her türlü etüt, inceleme, araştırma ve soruşturma işlerini yapmak,

Özetle Hesap Uzmanları Kurulu ağırlıklı olarak ekonomik içerikli dış kamusal denetim fonksiyonunu üstlenmiş bulunmaktadır. Sürdürülen denetimle bir yandan

kamu finansmanının reel kaynaklardan sağlanmasına yardımcı olunurken, diğer yandan da yapılan incelemelerden elde edilen sonuçlarla uygulanan ekonomik ve mali tedbirlerin etkinliklerinin ölçülmesine ve bu sonuçların idarece değerlendirilmesi suretiyle de alınacak genel ekonomik kararlarla ilgili verilerin toplanmasına yardımcı olunmaktadır²².

b) Hesap Uzmanları Kadroları

Hesap uzmanları da Ankara, İstanbul ve İzmir Grubu olmak üzere üç büyük ilimizde görev yapmaktadırlar.

Hesap Uzmanları sayıları aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Hesap Uzmanları Kadroları

Unvanı	Ankara	İstanbul	İzmir	Dolu Kadro	Boş Kadro	Toplam Kadro
Başkan	1			1	0	1
Baş Hesap Uzmanı	50	58	19	127	173	300
Hesap Uzmanı	36	63	14	113	307	420
Hesap Uzmanı Yrd	44	6	0	50	380	430
Yetkili HU Yrd	3	6	0	9		
Yetkisiz HU Yrd	41	0	0	41		
Toplam	131	127	33	291	860	1151

Kaynak: <http://www.huk.gov.tr/fiilikadro.html> (Erişim Tarihi: 6 Nisan 2007)

Hesap uzmanları kadrolarına bakıldığında, 1151 kişilik kadronun 291 i dolu, 860 ı boş durumdadır. Doluluk oranı % 25 dolayındadır.

c) Hesap Uzmanları Tarafından Yazılan Raporlar

Ulaşılabilen son beş yılın toplam inceleme raporları incelendiğinde son yıllardaki rapor sayısının sayısal olarak arttığı görülmektedir. Suç raporları en yüksek yıllar ise, 2001 ve 2002 yıllarıdır.

2001 yılı öncesi toplam raporlara ulaşılamamıştır.

Hesap uzmanları tarafından yazılan vergi suçu raporları aşağıdaki gibidir.

²² <http://www.huk.gov.tr/gorev.html> (Erişim Tarihi: 6 Nisan 2007)

Tablo 4: Hesap Uzmanları Rapor Sayıları

Yılı	Toplam Rapor	Toplam Suç Raporu Sayısı	İzmir Grubu Suç Raporu Sayısı
1997		79	0
1998		74	3
1999		44	6
2000		83	1
2001		249	62
2002	1709	242	32
2003	1241	48	3
2004	2494	23	5
2005	3078	14	1
2006	5265	17	0

Kaynak: T.C. Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu Başkanlığının 18 Haziran 2007 tarih ve B.07.0.HUK.0.01.117/436 Sayılı Yazıları Eki ile Hesap Uzmanları sitesi ve <http://www.huk.gov.tr/istatistikler.html> (Erişim Tarihi: 15 Ocak 2008) edinilen istatistikler birleştirilerek tarafımızca hazırlanmıştır.

Hesap Uzmanları İzmir grubu 2006 yılında hiç suç raporu yazmamıştır. Yapılan görüşmede incelemelerdeki tespitleri genel olarak vergi suç ve cezalarından oluştuğu, yazılan tüm raporları da idari yargı konusu da etmemeye çalışarak genel olarak uzlaşma yolu ile sonuçlandırmışlardır.

1.4.3. Gelirler Kontrolörleri

29 Mayıs 1946 tarih ve 4910 sayılı kanunla Vasıtasız ve Vasıtalı Vergiler Umum Müdürlükleri, “Gelirler Umum Müdürlüğü” olarak birleştirilmiştir. Tahsilat Umum Müdürlüğü, aynen muhafaza edilmiştir. Aynı kanunla Gelirler Kontrolörü, Gelirler Kontrolör Yardımcısı ve Tahsilat Kontrolörü kadroları oluşturulmuştur.

24 Mart 1950 tarih ve 5655 sayılı Kanunla Tahsilat ve Gelirler Umum Müdürlükleri birleştirilerek, Gelirler Genel Müdürlüğüne dönüştürülmüştür. Aynı Kanunla, mevcut, Varidat ve Tahsilat Kontrolörleri, Gelirler Kontrolörü Kadrolarına aktarılmıştır.

05 Mayıs 2005 tarih ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla Gelirler Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılarak Gelir İdaresi Başkanlığı kurulmuştur. Yeni yapılanmada Gelirler Kontrolörleri Daire Başkanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının tek merkez denetim birimi olarak

örgütlenmiştir²³. Gelirler Kontrolörlükleri de Ankara, İstanbul ve İzmir Grup başkanlıklarında örgütlenmişlerdir.

a) Gelirler Kontrolörleri Görev ve Yetkileri

Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri hakkında 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 43 üncü maddesinde Gelir İdaresinin “her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak; teftiş, inceleme ve soruşturma işlemleriyle kanunlar ve diğer mevzuatla kendilerine verilen görevleri” yapacakları belirtilerek, aynı kanun hükmünde kararnamenin 12 nci maddesi ve 543 sayılı Kanun Hükmünde kararname ile bu maddeye eklenen bentlerde Gelir İdaresi Başkanlığının görevleri sayılarak Gelir İdaresi Başkanı, “Teşkilat ve görev alanına giren işlemleri Kontrolörleri vasıtasıyla inceletir ve denetletir” hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun değişik 135 inci maddesinin ikinci fıkrası, Gelirler Kontrolörleri ve Stajyer Gelirler Kontrolörlерinin “her hal ve takdirde vergi inceleme yetkisini haiz” oldukları; 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 134 üncü maddesi, Gelirler Kontrolörlерinin” her hal ve takdirde, harçları tahsile salahiyyətli memurların hesaplarını teftiş ve kontrole yetkili bulundukları ve 4208 sayılı “Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesi”ne ilişkin Kanunun 3 üncü maddesinin iki ve üçüncü fıkraları da Gelirler Kontrolörlерinin kara para aklama suçunun araştırılması ve incelenmesi ile görevli ve yetkili oldukları hükmüne amirdir. Bu hükümler ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde Gelirler Kontrolörlерinin görev ve yetkileri denetim çeşitleri ile görev ve yetkiler itibarıyla şunlardır:

-“Gelir İdaresi Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatının bütün işlerini teftiş etmek ve incelemek, (Gelir İdaresi merkez birimlerinin teftişı, Gelir Müdürlüğü, İstihbarat arşivleri, vergi dairesi, takdir komisyonları ve uzlaşma komisyonlarının teftişı.)

-Vergi Dairelerine ait para, kıymetli kağıt, mal ve eşyanın saklanması mahsus kasa, depo, ambar ve benzerlerinin muhtevasını saymak ve tespit etmek,

-Maliye Memurları hakkında soruşturma yapmak,

-Teftiş ve soruşturmaya ilgili mahrem de olsa her türlü defter, belge ve yazıları incelemek,

-Harçlar Kanunu uyarınca yurtiçinde ve yurtdışında, harçları tahsile yetkili memurların hesaplarını teftiş ve kontrol etmek,

23 <http://www.gelkont.gov.tr/amactarih.asp> (Erişim Tarihi: 16 Haziran 2007)

-Vergi Usul Kanunu hükümleri gereğince vergi kanunları açısından mükellefler hakkında her türlü vergi incelemesi yapmak,

-4208 sayılı Kanun kapsamına giren kara para aklama suçunun araştırma ve incelemesini yapmak,

-Kanunlar, özel anlaşmalar ve sair mevzuatla yürütülmesi Gelir İdaresi Başkanlığı'na verilen işlerin kapsamına giren konularda, inceleme ve araştırmalar yapmak, uygulanan kanun, tüzük, kararname ve yönetmelik, karar genel tebliğ ve muktezalar hakkında görüş ve önerilerde bulunmak,

-Kanun, tüzük, kararname ve yönetmeliklerde verilen diğer görevleri yerine getirmek,

-Bakanlık Makamı veya Gelir İdaresi Başkanlığı'nca istenen diğer işleri yapmak, görev ve yetkilerine ek olarak;

-Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi Personelinin, Üniversite, Maliye Lisesi, Maliye Kursu öğrencilerinin ve mükelleflerin eğitimi, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında eğitim görevleri ile mali ve ekonomik konularda etüd ve araştırma yapma görevleri de vardır²⁴.

b) Gelirler Kontrolörler Kadroları

Gelirler Kontrolörleri sayısı yıllar itibariyle aşağıdaki gibidir.

Tablo 5: Gelirler Kontrolörleri Kadroları

Unvanı	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Gelirler Baş kontrolörü	170	182	177	204	210	194	197
Gelirler Kontrolörü	93	112	134	122	125	115	93
Yetkili Stj. Gelirler Kont.	29	33	12	15	-	22	36
Yetkili Toplamı	292	327	323	341	335	331	326
Yetkisiz Stj. Gelirler Kont.	29	20	28	6	9	0	0
Yıl İçinde Başlayan Stj. GK	31	9	-	-	9	0	0
Yetkisiz Toplamı	60	29	28	6	18	0	0
GENEL TOPLAM	352	356	351	347	353	331	326

Kaynak: <http://www.gelkont.gov.tr/kadro.asp>, (Erişim Tarihi: 16 Haziran 2007) ve http://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/yayinlar/2005_Yili_Faaliyet_Raporu.pdf
http://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/yayinlar/2006_Faaliyet_Raporu.pdf (Erişim Tarihi: 16 Haziran 2007) adreslerinden alınan bilgiler birleştirilerek tarafımızca oluşturulmuştur.

²⁴ <http://www.gelkont.gov.tr/gorev.asp> (Erişim Tarihi: 2 Haziran 2007)

Yıllar itibariyle görülebilen dolu kadro durumuna bakıldığında ve kadro sayısının 900 olduğu göz önüne alındığında, doluluk oranının yüzde 36 düzeyindedir. Gelirler kontrolörleri kadrolarının doldurulması için de herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

c) Gelirler Kontrolörleri Tarafından Yazılan Raporlar

Gelirler kontrolörleri ile ilgili bilgilere İzmir grup başkanlığı ile yapılan görüşmeler sonrasında bilgi vermekten kaçınılmıştır. Bilgi edinme yasası formatındaki dilekçe ile başvuruda bulunulmuş ancak sadece toplam suç raporu edinilebilmiştir. İzmir grubunun rapor sayısına ulaşılammıştır.

Tablo 6: Gelirler Kontrolörleri Toplam Suç Raporları

Yılı	Toplam Suç Raporu Sayısı	İzmir Grubu Suç Raporu Sayısı
1997	185	
1998	256	
1999	265	
2000	229	
2001	226	
2002	251	
2003	138	
2004	114	
2005	53	
2006	74	

Kaynak: Gelirler Kontrolörlüğü İzmir Grup Başkanlığı 14 Ağustos 2007 tarihli faks yazıları.

Gelirler kontrolörlerinin yazdığı raporlardan, 2000 yılında 3507 ve 2001 yılında 2594 rapor²⁵ olduğu anlaşılmaktadır. Diğer yıllara rastlanmıştır. Bu nedenle bir karşılaştırma yapılamamaktadır.

1.4.4. Vergi Denetmenleri

Vergi denetmenleri, daha önce Vergi Kontrol Memuru olarak görev yapmaktayken 1993 tarihinden bu yana Vergi Denetmeni unvanını almışlardır. 5345 Sayılı kanunla Vergi Dairesi başkanlıklarına bağlı olarak görev yapmaktadırlar. İllerde örgütlenmişler ve çalışma yeri sınırlaması söz konusu değildir.

²⁵ TEKİN, ÇETİNKAYA., a.g.e., s. 263.

a) Vergi Denetmenleri Görev ve Yetkileri

Maliye teşkilatının en fazla sayıya sahip olan inceleme grubudur. Belirli cironun altındaki küçük mükellefler üzerinde etkin denetimleri vardır. Başlıca görev ve yetkileri aşağıda sayılmıştır.

Vergi Denetmenleri; vergi incelemeleri ve taşra gelir birimlerinde denetim yaparlar.

Bu görevleri yürütürken teftiş ve vergi inceleme elemanına tanınmış olan yetkileri kullanırlar. Bu yetkiler başta 213 sayılı Vergi Usul Kanunu olmak üzere çeşitli kanunlarda yer almaktadır. Bir kaç örnek vermek gerekirse;

Vergi denetmenleri vergi kanunlarını, bilimsel yöntemlerle, öncelikle deyimisel olmak üzere amaçsal ve karma olarak yorumlayabilirler. Yaptıkları yorum sonucunda vardıkları sonuçlar sonrasında düzenledikleri raporlar -bu raporlar kıymetli evrak addedilerek- işleme konulmak zorundadır (VUK Md. 3).

Bilumum mülkiye amirleri, emniyet amir ve memurları, belediye başkanları, köy muhtarları ve kamu müesseseleri vergi inceleme elemanına ellerindeki bütün imkanlarıyla kolaylık göstermeye ve yardımda bulunmaya mecburdur (VUK Md.7).

Vergi denetmenleri tarafından düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında hesaplanan matrah veya matrah kısmı üzerinden re'sen vergi tarh edilir (VUK Md. 30).

Bir mükellef nezdinde arama yapıp yapılmamasına gerek görülmesi inceleme elemanının takdirindedir (VUK Md.142).

Bütün özel ve tüzel kişiler (kamu dahil), inceleme ile ilgili bilgileri, gizli de olsa, vergi denetmenine vermek zorundadır (VUK Md.148).

Vergi denetmenleri, vergi dairelerine ait para, kıymetli kağıt, mal ve eşyanın saklanması mahsus kasa, depo, ambar ve benzerlerinin muhtevasını saymak ve tespit etmek yetkisine sahiptirler.

Vergi denetmenleri, vergi inceleme yetkisini kanundan alırlar (VUK Md. 135). Bu yetki tüm ülkeyi ve tüm mükellefleri kapsar²⁶.

b) Vergi Denetmenleri Kadroları

Gelir idaresi başkanlığı insan kaynaklarından ulaşılan bilgilere göre, son beş yılın faaliyet raporundan çıkarılan kadro yapısı aşağıdadır.

²⁶ http://www.vdd.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=1693&Itemid=39 (Erişim Tarihi: 2 Haziran 2007)

Tablo 7: Vergi Denetmenleri Kadroları

Unvanı	2002	2003	2004	2005	2006
Vergi Denetmeni	1678	1756	1712	1707	1768
Vergi Denetmen Yrd.	422	686	1010	990	907
Toplam	2100	2442	2722	2697	2675

Kaynak: www.gib.gov.tr (Erişim Tarihi 17: Eylül 2007)

Vergi denetmenleri toplam kadrosu 7500 adettir. Bu durumda doluluk oranı yüzde 36 dolayındadır.

Tüm denetim birimlerinde olduğu gibi vergi denetmenlerinden de özel sektöre geçişler vardır. Ancak eksik kadroları özel sektöre geçişlerle izah etmek mümkün görünmemektedir. Boş kadroların doldurulması elbette sağlanacak yararlar ile doğru orantılı ya da daha olumlu sonuçlar alınacağı planlamasına göre yapılmalıdır. Her denetim vergi sisteminin işlemlerini günce altına alacaktır. Dolayısıyla Maliye politikalarının uygulanmasında katkılar sağlayacaktır.

c) Vergi Denetmenleri Tarafından Yazılan Raporlar

Vergi denetmenleri İzmir bürosu tarafından yazılan rapor sayıları aşağıdadır.

Tablo 8: Vergi Denetmenleri İzmir Bürosu İnceleme ve Suç Raporları

Yıllar	Vergi İnceleme Raporu	Vergi Suçu Raporu
1997	2278	458
1998	2401	490
1999	2159	527
2000	2526	596
2001	2641	985
2002	3267	881
2003	1525	534
2004	4966	493
2005	4307	356
2006	3926	469

Kaynak: TC GİB İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Denetim Grup Müdürlüğü, 18 Temmuz 2007 tarih ve B.07.1.GİB.4.35.40.01/02222 sayılı yazıları eki.

Vergi Denetmenlerine ilişkin Türkiye geneli bilgilerine ulaşamamıştır. Sadece İzmir’de yazılan inceleme raporları emsal olarak alındığında sayısal olarak diğer denetim gruplarından fazla olan vergi denetmenlerinin yazdıkları rapor sayısının da yüksek olduğu sonucuna varılabilir. 2001 ve 2002 yılları ile son yıllardaki rapor sayısında yükseklik göze çarpmaktadır. Tablodan çalışma konumuz suç raporlarının da sayısal çoğunluğa sahip vergi denetmenlerince daha fazla yazıldığı anlaşılmaktadır.

1.4.5. Genel Olarak Vergi Denetim Kadroları ve Doluluk Oranları

Denetim elemanlarının 2006 yılı başındaki dolu ve boş kadroları Tablo 9 da görülmektedir.

Tablo 9: Vergi Denetim Kadroları (Şubat 2006 İtibariyle)

	Dolu Kadro	Boş Kadro	Toplam K.
Bakan’a Bağlı:	398	1.220	1.618
- Maliye Müfettişi (*)	108	359	467
- Hesap Uzmanı (*)	290	861	1.151
Gelir İdaresi Başkanlığı’na Bağlı:	2.996	5.404	8.400
- Merkezi			
(Gelirler Kontrolörü) (*)	330	570	900
- Mahalli (Defterdarlık Emrinde)			
(Vergi Denetmeni) (*)	2.666	4.834	7.500
Genel Toplam:	3.394	6.624	10.018

Kaynak: Abdurrahman AKDOĞAN, “Vergi Yapısındaki Değişim Ve Analizi” Yaklaşım Dergisi, Sayı: 162, (http://www.gib.gov.tr/fileadmin/HTML/VI/CVI/Tablo_43.xls.htm) (Erişim Tarihi: 2 Haziran 2007)

Tabloda görüldüğü gibi, ülkemizde vergi denetim elemanları sayısal olarak yetersizlerdir. Merkezde üç, taşrada bir olmak üzere toplam dört denetim birimi tarafından vergi incelemeleri yürütülmektedir. Bu nedenle vergi denetiminde planlama ve koordinasyon eksikliği dolayısıyla vergi denetiminin temel ilke ve stratejilerini de sağlıklı bir şekilde oluşturmak mümkün olmamaktadır. Türkiye Geneline, bölgelerde dikkate alınarak inceleme yapılması gereken sektör gruplar rasyonel bir şekilde tespit edilemediği gibi vergi adaletinin de gerektiği şekilde oluşturulması sağlanamamaktadır. İnceleme elemanlarının sayılarının yetersizliği yanında inceleme elemanlarının örgüt yapıları arasında koordinasyonsuzluk hatta

uyumsuzluk bulunmaktadır. Maliye Bakanlığı'nın fonksiyonlarının artması veya yaygınlaşması gerekçesiyle artırılan denetim birimi sayısı, giderek bir taraftan mükerrer denetime ve kaynak israfına, diğer taraftan da bugünkü denetim kargaşasına ve denetim birimleri arasında koordinasyonsuzluğa yol açmıştır. Son zamanlarda Maliye Bakanlığı denetim birimleri arasında koordinasyon kurulunun kurulması da bu durumun en açık delilidir. Bu hususlar vergi denetiminden beklenen faydanın alınmaması sonucunu doğurmaktadır. Ülke çıkarları, vergi denetiminde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknolojik imkanlardan azami derecede yararlanılması, zaman ve iş gücü israfının önlenmesi, vergi denetiminde en uygun faydanın sağlanması gibi nedenler bu kurulların bir örgüt yapısı içerisinde tek bir çatı altında hizmet vermelerini zorunlu kılmaktadır²⁷.

Vergi inceleme birimleri arasındaki ilişkiyi çekişmeden çok yarışma olarak nitelenirse, bunun vergi inceleme sayısına ve kalitesine olumsuz değil olumlu etki olarak kabul edebiliriz. Birimler arası etkili bir koordinasyonun sağlanması yeniden yapılandırmaktan daha da faydalı olabilir²⁸.

1.5. Vergi Denetimi Sonunda Düzenlenen Tutanak ve Raporlar

Vergi inceleme görevlisi inceleme esnasında yasalara aykırı hükümleri ve yasal olup da önem arz eden hükümler hakkında bir tutanak düzenlemektedir. Mükellefin itirazları varsa bu tutanakta yer verilmelidir. Tutanak inceleme ödevlisi ile mükellef tarafından imza altına alınması gerekir.

Vergi inceleme raporu; vergi mahkemesinde, tutanak veya diğer delillerle tespit edilen hususların, vergi hukuku ve muhasebe denetimi açısından değerlendirilerek, bu verilerle ne gibi sonuçlara varıldığını ve bu sonuçlara göre incelemenin muhatabı hakkında vergi hukukunda hangi hükümlere göre ne şekilde işlem yapılması gerektiğini belirten, vergi yönetimi adına düzenlenmiş bir ön işlem belgesidir²⁹, şeklinde tanımlanabilir.

Vergi inceleme raporu, incelemenin sınırlarına ve şekline göre isimlendirilir.

Çalışmamızda vergi suçu raporları ve bu raporlar konusu suçlar, ilgili mahkemeler ve sonuçları incelenecektir. Vergi suçu raporunda en az;

27 Atlar Ömer ARPACI, "Vergi Denetimi, Vergi İncelemesini de İçeren Geniş Kapsamlı Bir Tanımdır", e-yaklaşım, Ağustos 2004, Sayı: 13

28 Akif AKARCA, Mehmet ŞAFAK, Vergi Denetimi Etkinliği ve Denetim Birimlerinin Yeniden Yapılandırılması", Dünya Gazetesi, 24 Ocak 2008.

29 MERİÇ, a.g.e., s.160.

-Suç teşkil eden olaylar, hareketler ve sonuçları ile işlemlerin tespiti ve analizi,

-Suç işlenme yeri, zamanı, işleniş şekli,

-Suçu işlediği düşünülen kişilerin (faillerin ve iştirakçilerin) isimleri ve suç teşkil eden fiil ile ilgileri,

-Kısaca ilgili mevzuat, belirtilmektedir.

Vergi suçu raporuna her türlü tutanak ve delil de mutlaka eklenmelidir. Suç teşkil eden fiil ile ilgili kanunların sayısı ve madde numarası yazılmakla yetinilebilir. Ancak idari düzenlemeler (tebliğ, genelge, sirküler gibi) eklenmelidir. Vergi suçu raporunu değerlendirecek olanlar hukukçulardır. Bu nedenle hukuki analizden çok, olayların, fiilin ve delillerin analizi yapılmalı, açık ve basit bir dille açıklanmalıdır. Örneğin; hakim, savcı veya avukat “kast” unsurunun ne anlama geldiğini bilir. Ancak mesela, kasa hesabının alacak bakiye vermesinin ne anlama geldiğini bilmez. Bu açıklanmalıdır.

Sonuç olarak, vergi suçu raporu, önce savcıyı kamu davası açmaya, dava açıldıktan sonra da, mahkemeyi suçun işlendiğine ikna edici olmalıdır.

Son olarak, vergi inceleme usulü ile ilgili olup bunlara uymamanın Yargıtay tarafından bozma nedeni sayılan bir hususa değinmek gerekir.

1.6. Denetim Raporunun Delil Niteliği

Vergi denetim raporu, vergi incelemesinde, tutanak veya diğer tespit edilen hususların, vergi hukuku ve muhasebe denetimi açılarından değerlendirilerek, bu verilerle ne gibi sonuçlara varıldığını ve bu sonuçlara göre incelemenin muhatabı hakkında vergi hukukunda hangi hükümlere göre ne yolda işlem yapılması gerektiğini belirten, vergi yönetimi adına düzenlenmiş idari bir ön işlem belgesidir.

Dolayısıyla raporun kendisi bir tespit yapmamaktadır. Yapılan tespitleri değerlendiren; tespitlerden hareketle idarece yapılması gereken işlemleri öneren bir işlemdir. Bu anlamda kesin ve yürütülmesi gereken bir idari işlem değildir. Bu niteliğinden dolayı vergi inceleme raporu tek başına dava konusu yapılamaz.

Vergi inceleme raporu ile ulaşılan sonuç üzerine yapılan idari işlemlerin yargı kararı ile de yerinde görülmesi durumunda hatta rapor hakkında yargı kararı olmasa bile idari işlemin kesinleşmesi halinde rapor diğer mükellefler aleyhine de delil niteliği kazanmaktadır³⁰.

30 Serdar GÜNAY, “İnceleme Tutanakları ve Raporlarının Delil Niteliği”, Yaklaşım Dergisi, Ekim 2006.

1.7. Etkin Bir Denetim İçin Belli Başlı Kurallar ve Önlemler

Bir denetimin etkinliği ve etkililiği, çalışmaların kapsadığı alan, yapılan inceleme sayısı ve bu incelemelerin niteliği ve caydırıcılık kriterleri açısından değerlendirilebilir.

Denetim işletmelerin kayıtları üzerinde yapılmaktadır. Ülkemizdeki kayıt sistemi 1994 yılında uygulamaya giren 1 Nolu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği³¹ ile belirli bir seviyeye ulaşmıştır.

Vergi denetimlerinin sıklığı caydırıcı bir etkiye sahip olduğu yadsınamaz.

Ülkemizde denetim kadrolarının sayısal olarak eksik olması, denetimin etkinliğini azalması nedenlerinden biridir. Diğer yandan mükelleflerin de yüzde bir-iki gibi çok küçük bir yüzdesi ancak denetimle karşılaşmaktadır. Bu da denetimin caydırıcı unsur olma özelliğini ortadan kaldırmaktadır.

Diğer yandan, iyi bir denetim örgütünün sahip olması gereken niteliklerin hakkında OECD tarafından hazırlanan 'Vergi Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Konusunda Genel İlke ve Yaklaşımlar' adlı bilgi notunda iyi bir denetim sisteminin sahip olması gereken sekiz tane temel özellikten bahsedilmektedir. Bunlar başlıkları itibarıyla aşağıdaki gibidir³²;

-Doğru olmalıdır. Yasalara aykırılığın doğru ve kesin bir şekilde tespiti, kanunların doğru bir şekilde yorumlanması ve yükümlülüğün doğru bir şekilde değerlendirilmesidir.

-Etkin Olmalıdır. Elde edilen sonuçlar itibarıyla, mükelleflere verilen yükün ve denetim biriminin kullandığı kamu kaynağının minimal olmasıdır.

-Objektif olmalıdır. Verilen bütün kararların olaylara, delillere dayanmasıdır.

-Açık olmalıdır. Bütün işlemlerin çalışma kağıtlarına dökülmesi ve genel olarak mükellefle inceleme sırasında değerlendirilmesidir.

-Adil olmalıdır. Teknik olarak doğru ve süreç olarak mevcut mevzuata uygun işlem yapılmasıdır.

-Bütüncül olmalıdır. Mükellefin denetimin başlangıç ve bitişini bilmesidir.

-Savunulabilir olmalıdır. Denetim sırasında yapılanlar ve verilen kararların denetim dışında her aşamada savunulabilir olmasıdır.

-Tutarlı olmalıdır. Hangi denetim elemanı incelerse incelesin aynı mükellefin durumunun aynı şekilde sonuç üretmesidir.

31 26 Aralık 1992 tarih ve 21447 Sayılı Resmi Gazetenin Mükerrer Sayısında Yayımlanmıştır.

32 Mahmut VURAL, "62. yılında Hesap Uzmanları Kurulu", www.huk.gov.tr (Erişim Tarihi: 6 Nisan 2007).

Vergi kayıp ve kaçığının önleyecek etkin bir vergi denetimi gerçekleştirebilmek için de öncelikle hızlı ve etkin sorgulayabilmek için bir vergi güvenlik müessesesi oluşturulmalıdır³³.

-Nakit hareketleri şeffaflaştırılmalı, ödemelerde bankacılık sistemine yapılması için mevcut uygulama daha da hassaslaştırılmalıdır. Mevcut uygulama da 8.000 YTL üzeri ödemelerin banka aracılığı ile ya da çekle yapılması zorunluluğu vardır.

-Denetim konusunda ihtisas alanları belirlenmeli ve denetçiler bu alanlara yönlendirilmelidir.

-Bilgi teknolojisinden azami derecede yararlanılmalıdır.

-Denetim elemanları özenle seçilerek özlük hakları özel sektöre geçmeyecek kadar iyi ve tatmin edici olmalıdır.

-Kısa vadede denetim elemanı sayısı artırılmalıdır.

-Vergi yasalarının açık olması vergi suç ve cezalarının iyi tanımlanması ve vergi suçlarının topluma karşı işlenmiş diğer suçlar gibi ele alınıp, ödünsüz cezalandırılması sağlanmalıdır.

1.8. Vergi Suçları İçin Yazılan Raporlara Göre Dava Açılması Süreci

Vergi suçu Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları ve Gelirler Kontrolörleri ile bunların muavin veya stajyerleri tarafından tespit edildiğinde, doğrudan doğruya, yetkili Cumhuriyet Savcılığına bildirilecektir. Bu bildirme görevi yukarıda sayılanlardan, bizzat inceleme işini yapmış olana aittir. Bu nedenle bu görevi aynı kuruldaki bir başka kişi veya kurul yapamaz.

Yukarıda sayılanlar dışında olup VUK'nun 135 inci maddesi ile incelemeye yetkili olan diğer memurlar tespit ettikleri vergi suçunu doğrudan doğruya savcılığa bildiremezler. Bunların tespit ettikleri vergi suçu, ilgili vergi dairesinin bağlı bulunduğu Defterdarlığın veya Gelirler Bölge Müdürlüğünün mütalaa ile yetkili Cumhuriyet Savcılığına bildirilir.

Mütalaa, vergi suçu raporu şeklinde ifade edilen inceleme elemanının mütalaaasına ek bir rapor veya ayrıntılı bir yazı olmalıdır.

Vergi suçunun yetkili Cumhuriyet Savcılığına bildirilmesi bir yazı ile değil, vergi incelemesi sonucunda ortaya çıkmış bir rapor olacaktır. Çünkü vergi suçunu haber alan savcının, inceleme talep etmesinin amacı budur. İnceleme elemanı konunun uzmanı olarak, ceza kovuşturmasına raporu ile ışık tutacaktır³⁴.

33 AKARÇA, ŞAFAK., a.g.m.

34 Bekir BAYKARA, "Vergi Suçu Raporu ve Ceza Yargısındaki Yeri", Vergi Dünyası Dergisi, Mayıs 2004.

Mahkemelerin bir işe el koyabilmesi için bir davanın açılması gerekir. Dava, bir sorunun, bir uyuşmazlığın çözülmek üzere yargılama makamı önüne getirilmesidir. Özel hukukta veya idare hukukunda bu işi hakkının kaybolduğu veya menfaatinin zedelendiğini iddia eden kişi yapar. Ceza davasını ise kural olarak Cumhuriyet Savcısı açar ve yürütür. Savcı davayı “kamu” adına açar. Bu nedenle savcının açtığı davaya “kamu davası” denir. Suçtan zarar görene dava hakkı CMK’nun 344 ncü maddesinde sayılı suçlar dışında tanınmamıştır. Ancak suçtan zarar gören, açılan kamu davasına “müdahil” sıfatıyla katılabilir.

Bir suçun işlendiği sanısını verecek bir hal, herhangi bir şekilde Cumhuriyet savcısının bilgisine ulaşırsa Cumhuriyet savcısı hemen işin gerçeğini araştırmak için harekete geçer. (CMK md. 153). Ancak hemen kamu davasını açmaz. Kamu davasının açılması için önce işin gerçeğinin araştırılması gerekir. Bu araştırmaya “hazırlık soruşturması” denir.

Cumhuriyet Savcısının yaptığı hazırlık soruşturması sonunda, ceza takibini gerektirecek hususlarda yeterli kanıt mevcut ise kamu davasını açmakla yükümlüdür (CMK md. 148). Kamu davasının açılması için “yeterli delil”in takdirini Cumhuriyet savcısı yapacaktır. Suçun işlendiğini gösteren maddi kanıtların varlığı halinde dava açılması gerekir. Örneğin, bir tanık veya bir başka maddi delil az da olsa failin suçu işlediğini gösteriyorsa savunmanın delilleri çok daha güçlü de olsa savcı davayı açmalı, delillerin takdirini mahkemeye bırakmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

VERGİ SUÇ VE CEZALARI

Vergi suç ve cezaları 213 sayılı Vergi Usul Kanununda tanımlanmaktadır. Verilecek cezalar da VUK özel hükümlerinden doğmaktadır.

2. VERGİ SUÇLARI VE CEZALARI

Vergi suçları VUK 331 nci maddesinde; “Vergi kanunları hükümlerine aykırı hareket edenler, bu kitapta yazılı vergi cezaları ve diğer cezalarla cezalandırılırlar.” olarak değinilmiştir.

Vergi cezaları, vergi ziyaı ve usulsüzlük cezalarını ifade eder. İştirak, teşvik ve yardım halinde, asıl mükellef dışında kimseler adına kesilen cezalar da vergi cezası niteliğindedir³⁵. VUK dördüncü kitap ikinci kısım vergi cezaları ile ilgilidir.

2.1 Vergi Suçları

VUK'da vergi suçları genel bir şekilde tanımlanmıştır. Vergi kanunları hükümlerine aykırı her türlü davranış vergi suçudur. Vergi suçları para cezaları ve hürriyeti bağlayıcı cezalarla sonuçlanır.

2.2. Vergi Cezaları

Vergi cezaları ziyasına uğratılan vergi için kesilen cezalar, vergi kanunlarının şekle ilişkin hükümlerinin ihlaline bağlı olarak kesilen genel ve özel usulsüzlük cezalarını kapsar.

Vergi kanunlarına aykırı hareket edenler vergi cezaları dışında ceza mahkemelerinde sonuçlanan hürriyeti bağlayıcı cezalara da çarptırılırlar. Kaçakçılık, kaçakçılığa iştirak, vergi mahremiyetine uymayanlar, mükellefin özel işlerini yapan memurlar bu hükümdedir.

2.2.1 Vergi Ziyaı Suçu ve Cezası

Vergi ziyaı cezasında ceza düzenlemesi yürürlüğe girdiği 1950 yılından bu yana farklı bir seyir izlemiştir³⁶.

35 Mehmet TOSUNER, Zeynep ARIKAN,. Vergi Usul Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş Baskı, İlkem Ofset, İzmir, 2004, s. 254.

36 ÖZBALCI, a.g.e. s.921.

a) 1950 – 1980 Dönemi

1981 yılına kadar vergi ziyai cezasına bağlı olarak kesilen vergi cezaları kaçakçılık ve kusur cezalarıdır. Kaçakçılıkta kasıt unsuru aranır. Kasıt yoksa kusur cezası uygulanır. Cezası ise kaçakçılıkta ziyasına uğratılan verginin üç katı, kusurda ise yüzde ellisidir.

b) 1981 – 1998 Dönemi

1999 yılına kadar vergi ziyai cezasına bağlı olarak kesilen vergi cezaları kaçakçılık, ağır kusur ve kusur cezalarıdır. Kaçakçılıkta ceza yine üç kattır. Ağır kusurda bir kat, kusurda ise yüzde ellisi olarak devam ede gelmiştir.

c) 1999 – Nisan 2006 Dönemi

4369 sayılı kanunla yapılan değişiklik ise, kaçakçılık, ağır kusur ve kusur cezaları, vergi ziyai cezası altında toplanmıştır. Cezası ise kendi içinde kademelendirilmiştir. Bu dönemde, ziya uğratılan verginin normal vade tarihinden ceza ihbarnamesinin düzenlendiği tarihe kadar geçen süre için, 112 maddede yazılı gecikme faizinin yarısı oranında vergi aslına ilave edilen gecikme faizi uygulanır. Bu uygulama Anayasa Mahkemesi'nin 6 Ocak 2005 tarih, 2001/3 Esas ve 2005/4 kararı ile iptal edilmiştir. Doğan hukuksal boşluk kararın yürürlüğü Resmi Gazete'de yayımından itibaren altı ay sonuna yani 20 Nisan 2006 tarihine kadar ertelenmiştir.

VUK 344 maddesi, vergi ziyai suçu, mükellef veya sorumlu tarafından 341 inci maddede yazılı, "Vergi ziyai, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesini veya eksik tahakkuk ettirilmesini ifade eder.

Şahsi, medeni haller veya aile durumu hakkında gerçeğe aykırı beyanlar ile veya sair suretlerle verginin noksan tahakkuk ettirilmesine veya haksız yere geri verilmesine sebebiyet vermek de vergi ziyai hükmündedir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı hallerde verginin sonradan tahakkuk ettirilmesi veya tamamlanması veyahut haksız iadenin geri alınması ceza uygulanmasına mani teşkil etmez." hallerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesidir.

Vergi ziyai cezaları ise, VUK 344 maddesinde; "341 inci maddede yazılı hallerde vergi ziyasına sebebiyet verildiği takdirde, mükellef veya sorumlu hakkında ziyasına uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyai cezası kesilir.

Vergi ziyaına 359 uncu maddede yazılı fiillerle sebebiyet verilmesi halinde bu ceza üç kat, bu fiillere iştirak edenlere ise bir kat olarak uygulanır.

Vergi incelemesine başlanılmasından veya takdir komisyonuna sevk edilmesinden sonra verilenler hariç olmak üzere, kanuni süresi geçtikten sonra verilen vergi beyannameleri için bu madde uyarınca kesilecek ceza yüzde elli oranında uygulanır.” şeklindedir.

5728 Sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun³⁷a bağlı olarak değişime uğramış “Vergi ziyai suçu, mükellef veya sorumlu tarafından 341 inci maddede yazılı hallerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesidir.” ve “Vergi ziyai suçu işleyenlere, ziyaa uğrattıkları verginin bir katı tutarında vergi ziyai cezası kesilir” hükümleri değişikliğe uğramıştır.

2.2.2. Usulsüzlük Suç ve Cezaları

VUK 351 maddesinde, “Usulsüzlük, vergi kanunlarının şekle ve usule müteallik hükümlerine riayet edilmemesidir.” olarak tanımlanır. Usulsüzlük cezası genel usulsüzlük, I. Derece Usulsüzlük ve II. Derece usulsüzlük ile Özel Usulsüzlük olarak iki bölümde incelenir.

2.2.2.1. Usulsüzlük Dereceleri ve Cezaları

VUK 352 maddesinde Usulsüzlükler, aşağıda yazılı derecelere ve bu kanuna bağlı cetvele göre cezalandırılır. Usulsüzlük fiili re'sen takdiri gerektirirse, bağlı cetvelde yazılı cezalar iki kat olarak kesilir.

a) I nci Derece Usulsüzlükler

- Vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması;
- Bu Kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden herhangi birinin tutulmamış olması;
- Defter kayıtlarının ve bunlarla ilgili vesikaların doğru bir vergi incelemesi yapılmasına imkan vermeyecek derecede noksan, usulsüz veya karışık olması;
- Çiftçiler tarafından 245 inci madde hükmüne göre muhtar ve ihtiyar heyetlerince yapılan davete müddetinde icabet edilmemesi;

³⁷ 5728 Sayılı Kanun, 8 Şubat 2008 tarih ve 26781 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

-Bu kanunun kayıt nizamına ait hükümlerine (Madde 215 – 219) uyulmamış olması (Her incelemede inceleme tarihine kadar aynı takvim yılı için tespit edilen usulsüzlükler tek fiil sayılır);

-İşe başlamanın zamanında bildirilmemesi;

-Tasdiki mecburi olan defterlerden herhangi birinin tasdik muamelesinin yaptırılmamış olması (Kanuni sürenin sonundan başlayarak bir ay geçtikten sonra tasdik ettirilenler tasdik ettirilmemiş sayılır.);

-Diğer ücretler üzerinden salınan Gelir Vergisinde, tarh zamanı geçtiği halde verginin tarh ettirilmemiş olması;

-Veraset ve intikal vergisi beyannamesinin 342 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde verilmiş olması.

b) II nci Derece Usulsüzlükler

Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamelerinin süresinin sonundan başlayarak 342 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen süre içinde verilmiş olması;

-Ekim ve sayım beyanlarının süresi içinde veya kanunda istenilen bilgileri ihtiva edecek doğru bir şekilde yapılmaması;

-Vergi kanunlarında yazılı bildirmelerin zamanında yapılmamış olması (işe başlamayı bildirmek hariç);

-Vergi karnesinin süresinin sonundan başlayarak 15 gün geçtiği halde alınmamış olması;

-Tasdiki mecburi olan defterlerden herhangi birinin tasdik muamelesinin, süresinin sonundan başlayarak bir ay içinde yaptırılmış olması;

-Vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatı ve ekleri ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin hükümlere uyulmamış olması;

-Hesap veya muamelelerin doğruluk veya açıklığını bozmamak şartıyla bazı evrak ve vesikaların bulunmaması veya ibraz edilmemesidir.

2.2.2.2. Genel Usulsüzlük Cezaları

2008 Yılı için genel usulsüzlük suçlarına 378 sıra nolu VUK Genel Tebliği ile belirlenen cezalar aşağıdaki gibidir.

Tablo10 : Usulsüzlük Suçu Cezaları Tablosu

Mükellef Grupları	Birinci derece usulsüzlükler için		İkinci derece usulsüzlükler için	
1- Sermaye şirketleri	80	YTL	46	YTL
2- Sermaye şirketleri dışında kalan birinci sınıf tüccar ve serbest meslek erbabı	50	YTL	25	YTL
3 - İkinci sınıf tüccarlar	25	YTL	13	YTL
4- Yukarıdakiler dışında kalıp beyanname usulüyle gelir vergisine tabi olanlar	13	YTL	6,8	YTL
5- Kazancı basit usulde tespit edilenler	6,8	YTL	3,2	YTL
6- Gelir vergisinden muaf esnaf	3,2	YTL	1,8	YTL

Kaynak: www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuat/ekski/vukkanunak_usulsuzluk.html (Erişim Tarihi: 5 Ocak 2008)

Vergi cezaları her yıl aylık ayında, ekim ayı itibariyle belirlenen yeniden değerlendirme değer artış oranına göre güncellenir.

2.2.3. Özel Usulsüzlükler ve Cezaları

Özel usulsüzlük suç ve cezaları VUK 353, 355 ve mükerrer 355 maddelerinde belirlenmiştir. Cezalar, 26 Aralık 2007 tarih ve 26783 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 379 sayılı VUK Genel Tebliği ile 2007 yılı cezaları, yeniden değerlendirme (2007 yılı için 7,2) oranında arttırılmıştır.

2.2.3.1. Fatura Benzeri Evrak Verilmemesi Alınmaması İle Diğer Şekil ve Usul Hükümlerine Uyulmaması

VUK 353 maddesinde; Verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması veya düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine, her bir belge için 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 149 YTL'den aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının % 10 u nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir. Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak tespit olunan yukarıda yazılı özel usulsüzlükler için kesilecek cezanın toplamı 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 68.000 YTL'sini geçemez.

Perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi ile

Maliye Bakanlığınca düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin; düzenlenmediğinin, kullanılmadığının, bulundurulmadığının, düzenlenen belgelerin aslı ile örneğinde farklı meblağlara yer verildiğinin veya gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin tespiti halinde, her bir belge için 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 149 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir. Ancak, her bir belge nevine ilişkin olarak kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı her bir tespit için 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 6.800 YTL bir takvim yılı içinde ise 68.000 YTL'sini aşamaz.

Fatura tanzimini düzenleyen 232 nci maddenin birinci fıkrasının 1 ila 5 numaralı bentlerinde sayılanlar dışında kalan kişilerin fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu, perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihaz fişi ve giriş ve yolcu taşıma biletlerini almadıklarının tespit edilmesi halinde, bunlara bu maddenin 2 numaralı bendinde belirtilen cezanın beşte biri kadar özel usulsüzlük cezası kesilir. Şu kadar ki, bu cezanın kesilebilmesi için, belge alınmadığına ilişkin tespit vergi incelenmesine yetkili olanlar tarafından yapılması şarttır. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı, söz konusu tespiti vergi incelemesine yetkili olmayanlara da yaptırmaya yetkilidir. Bu hükmün uygulanmasında belge alınmadığına ilişkin tespit tutanağının belge almayana verilen örneği, ceza ihbarnamesi yerine geçer.

Günlük kasa defteri, günlük perakende satış ve hâsılat defteri ile Maliye Bakanlığınca tutulma ve günü gününe kayıt edilme mecburiyeti getirilen defterlerin; işyerinde bulundurulmaması, bu defterlere yazılması gereken işlemlerin günü gününe deftere kayıt edilmemesi veya yoklama ve incelemeye yetkili olanlara istendiğinde ibraz edilmemesi halleri ile vergi kanunlarının uygulanması bakımından levha bulundurma veya asma zorunluluğu bulunan mükelleflerin bu zorunluluğa uymamaları halinde her tespit için 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 149 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bu Kanuna göre belirlenen muhasebe standartlarına, tek düzen hesap planına ve malî tablolara ilişkin usul ve esaslar ile muhasebeye yönelik bilgisayar programlarının üretilmesine ve kullanılmasına ilişkin kural ve standartlara uymayanlara 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 3.200 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bu kanunun 8 inci maddesinin son fıkrası uyarınca getirilen mecburiyete uymaksızın işlem yapanlara her bir işlem için 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 170 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir

Belge basımı ile ilgili bildirim görevini tamamen veya kısmen yerine getirmeyen matbaa işletmecilerine 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 500 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir.

4358 sayılı Kanun uyarınca işlemlerinde vergi kimlik numarası kullanma zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlardan yaptıkları işlemlere ilişkin bildirimleri Maliye Bakanlığının belirleyeceği standartlarda, araçlarla (yazı, manyetik ortam, disket, mikro film, mikro fiş gibi) ve zamanlarda yerine getirmeyenler hakkında 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 680 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir. Ceza kesilenler, ödedikleri ceza için fiilleri ile ceza kesilmesine neden olan kişilere rücu edebilirler.

Bu kanunun yoklamada yetkiyi açıklayan 127 nci maddesinin (d) bendi, "Nakil vasıtalarını, Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği özel işaretle durdurmak ve taşıtta bulundurulması icap eden taşıt pulu, yolcu listesi, fatura veya sevk irsaliyesi, yolcu bileti ile taşıma irsaliyelerinin muhtevası ile taşınan yolcu ve malların miktar ve mahiyetlerini ölçmek, tartmak, saymak suretiyle tespit etmek," uyarınca Maliye Bakanlığının özel işaretli görevlisinin ikazına rağmen durdurmayan aracın sahibi adına 364 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 500 YTL özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bu maddede yazılı usulsüzlükler sonucunda vergi ziyayı da meydana geldiği takdirde bu ziyayı gerektirdiği vergi cezaları ayrıca kesilir ve bu cezalar hakkında 336 ncı madde, "Cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyayı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırı kesilir." hükmü uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

2.2.3.2. Damga Vergisinde Özel Usulsüzlük Cezası

VUK 355 maddesine göre; Damga Vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları, vergi ve cezası tahsil edilmeden tasdik eden veya örneklerini çıkarıp veren noterler adına her kâğıt için tahsil edilmeyen Damga Vergisi üzerinden maktu vergilerde yüzde 50, nispî vergilerde yüzde 10 oranında özel usulsüzlük cezası kesilir. Ancak, bu madde kapsamında kesilecek özel usulsüzlük cezaları her bir kâğıt için 1 Yeni Türk Lirasından az olamaz.

Damga Vergisi mevzuuna giren kâğıtlar ve ilanlara yapıştırılan pullar, Damga Vergisi Kanununun belli ettiği şekilde iptal edilmemişse, iptal edilmemiş olan pulların

kıymeti üzerinden maktu vergilerde yüzde 50, nispi vergilerde yüzde 10 vergi cezası kesilir. Bu hüküm, resmi daireler, noterler, bankalar ve anonim şirketlerle 3659 sayılı kanuna tabi kurumlara ve derneklere ibraz edilen veya gönderilen kağıt ve ilanların iptal edilmemiş pulları hakkında uygulanamaz.

Damga Vergisi İlgili Vergi Kanununda belli edildiği şekilde ifa edilmeyen hallerde maktu vergilerde verginin yüzde 50'si ve nispi vergilerde yüzde 10'u nispetinde usulsüzlük cezası alınır.

2.2.3.3. Bilgi Vermekten Çekinenler İle 256, 257 Ve Mükerrer 257 nci Madde Hükümüne Uymayanlar İçin Özel Usulsüzlük Cezası

VUK Mükerrer 355 maddesinde, Bu Kanunun;

86 ncı maddesindeki komisyonlara bilgi vermek,

148 nci maddesindeki bilgi vermemek,

149 ncu maddesindeki devamlı bilgi vermek,

150 nci maddesindeki ölüm varakaları ve intikalleri bildirmek,

256 nci maddesindeki defter ve belgelerle diğer kağıtların ibrazı,

257 nci maddesindeki inceleme ödevlilerine gerekli diğer bilgileri vermek maddelerinde yer alan zorunluluklar ile Maliye Bakanlığının yetkili olduğunu belirten mükerrer 257 nci madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayan (Kamu idare ve müesseselerinde bilgi verme görevini yerine getirmeyen yöneticiler dahil);

Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı hakkında, 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 1.490 YTL,

İkinci sınıf tüccarlar, defter tutan çiftçiler ile kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında, 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 ocak 2008'den itibaren 680 YTL,

Yukarıdaki bentlerde yazılı bulunanlar dışında kalanlar hakkında, 378 Sıra nolu VUK Genel Tebliği ile 1 Ocak 2008'den itibaren 320 YTL,

Özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bu hükmün uygulanması için, bilgi ve ibraz ödevinin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılacak tebliğlerde bilginin verilmesi için tayin olunan sürede cevap verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya defter ve belge ibrazı için tayin olunan süre ile defter ve belgelerin süresinde ibraz edilmemesi durumunda haklarında Kanunun ceza hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesi şarttır.

Özel usulsüzlük cezası kesilmesine rağmen mecburiyetleri yerine getirmeyenlere yeniden süre verilerek bu mecburiyetleri yerine getirmeleri tebliğ olunur. Verilen sürede bu mecburiyetlerin yerine getirilmemesi halinde yukarıda yazılı özel usulsüzlük cezaları bir kat artırılarak uygulanır.

Tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etme zorunluluğuna uymayan mükelleflerden her birine, her bir işlem için bu maddeye göre uygulanan cezalardan az olmamak üzere işleme konu tutarın % 5'i nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir. Bu şekilde ceza kesilen mükellefler hakkında üçüncü fıkra hükmü uygulanmaz.

Elektronik ortamda beyanname verilmesi mecburiyetine uyulmaması halinde kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası, beyannamenin kanuni süresinin sonundan başlayarak elektronik ortamda 15 gün içinde verilmesi halinde dörtte bir oranında, bu sürenin dolmasını takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise yarısı oranında uygulanır.

2.2.3.4. Vergi Cezalarının Kesilmesinde Usul

Vergi cezası kesme yetkisi, ceza konusu olaya göre, mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine aittir. Vergiyi doğuran olaylar, vergi dairesi, yoklama ve inceleme elemanlarınca tespit edilir. Cezalar muhataba tebliğ edilir.

Yukarıda yapılan tüm açıklamalarda vergi cezaları hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Çalışmamız konusuna giren vergi suç ve cezaları Hürriyeti bağlayıcı ceza ile sonuçlanan vergi suçlarıdır.

2.3. Hürriyeti Bağlayıcı Ceza İle Sonuçlanan Suçlar ve Cezalar

Vergi mükelleflerinin, vergi kaçakçılığına yol açacak eylem ve işlemlerden uzak durmalarının sağlanması için, kanun koyucu, mükelleflerin işlediği bazı suçlara maddi suçların yanında, adli cezalar da verilebilmesinin sağlanması için, VUK'da adli yargıya göndermeler yapmıştır. Bu fiiller; kaçakçılık, iştirak, vergi mahremiyetinin ihlali ve mükelleflerin özel işlerini yapma fiilleridir³⁸.

Kaçakçılık, iştirak, vergi mahremiyetinin ihlali ve mükelleflerin özel işlerini yapma Adli yargıyı ilgilendiren fiilleridir. Suçlardaki gelişim aşağıdaki gibidir.

38 TOSUNER, ARIKAN., a.g.e., 2004, s.267.

2.3.1. Kaçakçılık Suçları ve Cezaları

Çalışmanın konusunu teşkil eden 5728 sayılı yasa öncesi, kaçakçılık suçları ve cezaları VUK 359 ncu maddesinde aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

“a) Vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;

1) Defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlar, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlar veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenler,

2) Defter, kayıt ve belgeleri tahrif edenler veya gizleyenler (varlığı noter tasdik kayıtları veya sair suretlerle sabit olduğu halde, inceleme sırasında vergi incelemesine yetkili kimselere defter ve belgelerin ibraz edilmemesi gizleme demektir.) veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar (Muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge, gerçek bir muamele veya duruma dayanmakla birlikte bu muamele veya durumu mahiyet veya miktar itibariyle gerçeğe aykırı şekilde yansıtan belgedir.),

Hakkında altı aydan üç yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

Hükmolunan hapis cezasının para cezasına çevrilmesinde, hapis cezasının her bir günü için, sanayi sektöründe çalışan 16 yaşından büyük işçiler için (12.10.2000 tarih ve 24198 sayılı R.G.'de yayımlanan E.1990/10; K.1999/22 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı ile iptal edilen sözcükler) yürürlükte bulunan asgari ücretin bir aylık brüt tutarının yarısı esas alınır ve hükmolunan bu para cezası ertelenemez.

b) Vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;

1) Defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar (Sahte belge, gerçek bir muamele veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen belgedir.),

2) Belgeleri Maliye Bakanlığı ile anlaşması olmadığı halde basanlar ile sahte olarak basanlar veya bu belgeleri kullananlar,

Hakkında on sekiz aydan üç yıla kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

371 nci maddedeki pişmanlık şartlarına uygun olarak durumu ilgili makamlara bildirenler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Kaçakçılık suçlarını işleyenler hakkında bu maddede yazılı cezaların uygulanması 344 ncü maddede yazılı vergi ziyaı cezasının ayrıca uygulanmasına engel teşkil etmez.” şeklindeydi.

Kaçakçılık Suçu 5728 sayılı Kanunun 276 ıncı maddesiyle değişen şekline göre “a) Vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;

1) Defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlar, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlar veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenler,

2) Defter, kayıt ve belgeleri tahrif edenler veya gizleyenler veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar,

Hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Varlığı noter tasdik kayıtları veya sair suretlerle sabit olduğu halde, inceleme sırasında vergi incelemesine yetkili kimselere defter ve belgelerin ibraz edilmemesi, bu fıkra hükmünün uygulanmasında gizleme olarak kabul edilir. Gerçek bir muamele veya duruma dayanmakla birlikte bu muamele veya durumu mahiyet veya miktar itibariyle gerçeğe aykırı şekilde yansıtan belge ise, muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belgedir.

b) Vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen ve saklama ve ibraz mecburiyeti bulunan defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gerçek bir muamele veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen belge, sahte belgedir.

c) Bu Kanun hükümlerine göre ancak Maliye Bakanlığı ile anlaşması bulunan kişilerin basabileceği belgeleri, Bakanlık ile anlaşması olmadığı halde basanlar veya bilerek kullananlar iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

371 inci maddedeki pişmanlık şartlarına uygun olarak durumu ilgili makamlara bildirenler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Kaçakçılık suçlarını işleyenler hakkında bu maddede yazılı cezaların uygulanması 344 üncü maddede yazılı vergi ziyai cezasının ayrıca uygulanmasına engel teşkil etmez.” şekline gelmiştir.

Çalışmaların ve ceza mahkemeleri kararları bu değişiklikten öncesini kapsadığından, eski şekline de yer verilmiştir.

2.3.2. Cezadan İndirim

VUK 360 Maddesi 5728 sayılı Kanunun 277 nci maddesiyle değişen madde ile, “359 uncu maddede yazılı suçların işlenişine iştirak eden suç ortaklarının bu suçların işlenmesinde menfaatinin bulunmaması halinde, Türk Ceza Kanununun suça iştirak hükümlerine göre hakkında verilecek cezanın yarısı indirilir.” şeklini almıştır.

5728 sayılı Kanun ile değişmeden önceki şekli ise “(4369 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle değişen madde) birden fazla kişi 359 uncu maddede sayılan fiillerin icrasına iştirak ettikleri takdirde fiili irtikap edenlerden veya doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlardan her biri bundan ayrı ayrı maddi menfaat gözetmek şartıyla o fiile mahsus ceza ile cezalandırılır. Söz konusu fiilleri işlemeye azmettirenlere de aynı cezalar hükmolunur.

Bu fiillere maddi menfaat gözetmeksizin iştirak edenlere fiile mahsus cezanın dörtte biri hükmolunur.” şeklinde idi.

2.3.3. Vergi Mahremiyetinin İhlali

VUK, 5728 sayılı Kanunun 278 inci maddesiyle değişen, 362 maddesine göre “Bu kanunda yazılı vergi mahremiyetine uymaya mecbur olan kimselerden bu mahremiyeti ihlal edenler, Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi hükümlerine göre cezalandırılır.” Hükmü getirilmiştir.

5728 sayılı kanun öncesi “Bu kanunda yazılı vergi mahremiyetine uymağa mecbur olan kimselerden bu mahremiyeti ihlal edenlere Türk Ceza Kanununun 198 inci maddesinde yazılı cezanın iki katı hükmolunur. Bu ceza iki aydan az olmaz.

Suçları tekerrür edenler bir daha devlet hizmetinde kullanılmazlar.” şeklindeydi.

Vergi mahremiyetini ihlal edenler, 5237 sayılı TCK’nin 134 ve 137 nci maddelerine göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Kamu

görevlilerine bu ceza yarısı oranında arttırılarak uygulanır³⁹. Şeklindeki hüküm değişikliğe uğrayarak;

TCK 239 maddesi içeriği olarak, “1) Sıfat veya görevi, meslek veya sanatı gereği vakıf olduğu ticarî sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilere veren veya ifşa eden kişi, şikâyet üzerine, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu bilgi veya belgelerin, hukuka aykırı yolla elde eden kişiler tarafından yetkisiz kişilere verilmesi veya ifşa edilmesi hâlinde de bu fıkraya göre cezaya hükmolunur.

(2) Birinci fıkra hükümleri, fennî keşif ve buluşları veya sınaî uygulamaya ilişkin bilgiler hakkında da uygulanır.

(3) Bu sırlar, Türkiye’de oturmayan bir yabancıya veya onun memurlarına açıklandığı takdirde, faile verilecek ceza üçte biri oranında artırılır. Bu hâlde şikâyet koşulu aranmaz.

(4) Cebir veya tehdit kullanarak bir kimseyi bu madde kapsamına giren bilgi veya belgeleri açıklamaya mecbur kılan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” Şeklini almıştır.

2.3.4. Mükelleflerin Özel İşlerini Yapan Memurlar

5728 sayılı Kanunun 279 uncu maddesiyle değişen madde ile VUK 363 maddesi; “Bu Kanunun 6 ncı maddesinin son fıkrası gereğince mükelleflerin vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili hesap, yazı ve sair özel işlerini yapmaları yasak edilen memurlardan bu yasağa aykırı harekette bulunanlar Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre cezalandırılır. Bu hareketlerle vergi ziyasına neden olunması halinde, kişiye ayrıca bu Kanunun 344 üncü maddesine göre vergi ziyası cezası kesilir.” Şeklini almıştır.

5728 sayılı kanun ile değişmeden önceki şekli, “Bu kanunun altıncı maddesinin son fıkrası gereğince mükelleflerin vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili hesap, yazı ve sair özel işlerini yapmaları yasak edilen memurlardan bu yasağa aykırı harekette bulunanlar Türk Ceza Kanununun 240 ıncı maddesine göre ceza görürler. (4369 sayılı Kanunun 81 inci maddesiyle değişen cümle Yürürlük; 01.01.1999) Bu hareketler kaçakçılık suçu cezasını gerektiren bir fiile iştirak mahiyetinde olduğu takdirde haklarında ayrıca bu Kanunun 344 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.” şeklindeydi.

39 ÖZBALCI, a.g.e., s. 967.

2.3.5. Kaçakçılık Suçunun Tanımında ve Cezalarda Yapılan Değişiklikler

5728 sayılı yasa öncesi, kaçakçılı suçunun tanımında, 4369 sayılı kanunla yapılan değişiklikler aşağıdaki başlıklar altında incelenebilir⁴⁰.

Kaçakçılık suçu sayılan fiillerin tanımlarında önemli bir değişiklik yapılmamıştır. Sadece, VUK 359 uncu maddenin, b-2 bendinde sayılan fiiller maddeye eklenmek suretiyle sahte belgeyi basan kişilerin de, düzenleyen ve kullananlar gibi yargılanmaları veya ceza almaları amaçlanmıştır.

Bunun dışında suç sayılan fiillerin ceza miktarı itibarıyla yerlerinin değiştirildiği bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Birincisi; Sahte belge ile muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge, ceza uygulaması bakımından birbirinden ayrı tanımlanmıştır. Önceki uygulama da her ikisi de aynı cezayı gerektirirken, yapılan değişiklikle muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlemek veya kullanmak daha hafif suç sayılarak altı aydan üç yıla kadar hapis cezası, sahte belge düzenleyen ve kullananlar ise, on sekiz aydan üç yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılması hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, bu şekilde düzenlenen belgelerin kullanılması suçun oluşması için yeterli sayılmış, Vergi Usul Kanununun değişiklikten önceki 344 üncü maddesinin 2 numaralı bendinde yer alan kullanma fiilindeki “bilerek” şartı kaldırılmıştır.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belgelerin kullanılma fiilindeki, “bilerek” şartı kaldırılmak suretiyle, bu fiillerin geniş kapsamlı olarak cezalandırılması ve böylece caydırıcılık kazandırılması amaçlanmıştır.

Bu arada sahte belge ile muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge tanımlamaları parantez içi hükümler şeklinde yasada yapılmak suretiyle, uygulamada süregelen ihtilaflara neden olan bir boşluk doldurulmuştur.

İkinci olarak; Vergi Usul Kanununun değişiklikten önceki 344 üncü maddesinin 5 numaralı bendinde yer alan ve altı aydan üç yıla kadar hapis cezası öngörülen “Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defterlerin sayfelerini yok ederek yerlerine başka yapraklar koymak veya hiç yaprak koymamak” fiili, 359 uncu maddenin b-1 bendinde, “Defter kayıt ve belgeleri yok edenler” fiili eklenmek suretiyle genişletilmiş, ve bu fiiller sahte belge düzenlemek ve kullanmak gibi ağır suç sayılarak on sekiz aydan üç yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılmaları hükme bağlanmıştır.

40 Murat SAYDAM, Türk Vergi Mevzuatında Vergi Suçları ve Cezaları” (Yayınlanmamış Yeterlilik Etüdü), Ankara 1999, s.86.

Üçüncü olarak; Vergi Usul Kanununun kaldırılan 358 inci maddesinin 3 numaralı bendinde kaçakçılığa teşebbüs suçu olarak tanımlanan, “anlaşması olmadığı halde belge basanlar ve bu belgeleri kullananların”, bu fiilleri değişiklikten sonra, 359 uncu maddenin b-2 bendinde kaçakçılık suçları arasına dahil edilmiştir.

Son Olarak; Vergi Usul Kanununun değişiklikten önceki 359 uncu maddesinin 2 numaralı bendinde “üç yıldan beş yıla kadar” öngörülen ağır hapis cezası yine aynı maddede (b) bendi altında “on sekiz aydan üç yıla kadar” şeklinde alt limiti azaltılarak değiştirilmiştir.

2.3.6. Kaçakçılık Suçlarının Kovuşturulmasında Usul

Kanun koyucu, 213 sayılı VUK 359 ncu maddesinde gösterilen kaçakçılık suçlarının takibini bildirme ve mütalaa-muvafakat koşullarına bağlanmıştır. Tüm kaçakçılık suçlarının kovuşturulmasında 367 nci maddede gösterilen usul geçerlidir.

Kaçakçılık suçları Cumhuriyet Savcılığına bildirmekle görevli olanların bildirimleri veya Defterdarlık ya da Gelirler Bölge Müdürlüğünün mütalaası kovuşturmanın yargı şartıdır⁴¹.

5728 sayılı Kanunun 280 inci maddesiyle değişen madde ile “Yaptıkları inceleme sırasında 359 uncu maddede yazılı suçların işlendiğini tespit eden maliye müfettişleri, hesap uzmanları ile bunların yardımcıları ve gelirler kontrolörleri ile stajyer gelirler kontrolörleri tarafından doğrudan doğruya ve vergi incelemesine yetkili olan diğer memurlar tarafından ilgili vergi dairesinin bağlı bulunduğu vergi dairesi başkanlığının veya defterdarlığın mütalaasıyla, keyfiyetin Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesi mecburidir.

359 uncu maddede yazılı suçların işlendiğine sair suretlerle ıtıla hasıl eden Cumhuriyet Başsavcılığı hemen ilgili vergi dairesini haberdar ederek inceleme yapılmasını talep eder.

Kamu davasının açılması, inceleme neticesinin Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesine talik olunur.

359 uncu maddede yazılı suçlardan dolayı cezaya hükmedilmesi, vergi ziyaı cezası veya usulsüzlük cezalarının ayrıca uygulanmasına engel teşkil etmez.

Ceza mahkemesi kararları, bu kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmında yazılı vergi cezalarını uygulayacak makam ve mercilerin işlem ve kararlarına etkili

41 Nuri OK, Ahmet GÜNDEL., Açıklamalı ve İçtihatlı Ceza Mahkemelerinin Görevine Giren Vergi Kaçakçılığı Suçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002, s.21.

olmadığı gibi, bu makam ve mercilerce verilecek kararlar da ceza hakimini bağlamaz.” şeklini almıştır.

2.3.7. Kaçakçılık Suçunda Yetkili Mahkemeler ve Cezaların Özellikleri

Vergi Usul Kanunu’nun 359 ncu Maddesinde kaçakçılık suçunun cezası suç teşkil eden fiillere paralel olarak ikili bir esasta tespit edilmiştir⁴². Asliye Ceza Mahkemelerinde mahkum edilenler, hapis cezasının her bir günü için, sanayi sektöründe çalışan 16 yaşından büyük işçinin yürürlükte bulunan asgari ücretinin bir aylık tutarının yarısını ödemeleri kaydıyla, para cezasına çevrilebilmektedir. Ancak ertelenememektedir.

Asliye Ceza Mahkemeleri, altı aydan bir yıla kadar olan davalara bakmaktadır. Yani açılacak dava VUK 359 ncu maddesi a - 2 uyarınca yazılan cezalar için yetkili mahkemelerdir.

VUK 359 ncu maddesi b -1 maddesine göre açılacak davalarda, ağır hapis cezası söz konusu olduğundan, yetkili mahkeme Ağır Ceza Mahkemeleri’dir. Bu hükme göre Ağır Ceza Mahkemelerini verdiği cezalar paraya çevrilemediği gibi ertelenmesi de mümkün değildir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle birlikte, 1 Nisan 2005 tarihinden itibaren, VUK 359 ncu madde b fıkrasında yazılan bazı suçlar bakımından da görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemeleri olacaktır. 1 Nisan 2005 (5349 sayılı kanunun beşinci maddesi ile 1 Haziran 2005 olarak değiştirilmiştir) öncesi işlenen suçlarda Ağır Ceza Mahkemeleri’nde devam edilecektir.

5237 sayılı TCK’ da, 5349 sayılı kanunun ikinci maddesi ile 5252 sayılı kanunun altıncı maddesi değiştirilerek, ağır hapis cezası kaldırıldığından, VUK 359 ncu maddesinin a ve b fıkrası kapsamındaki suçlar için verilecek cezalar sadece hapis cezası ile sonuçlandırılabilir ve iki yıl ve daha az süreli hapis cezaları ertelenebilecektir. Hapis cezası para cezasına dönüştürüldüğü durumda erteleme yapılamayacaktır.

2.3.8. 5728 Sayılı Yasanın Getirdiği Değişiklikler

Bu kanun ile yapılan değişikliklerden çalışma konumuz vergi cezaları ve hapis cezaları ile ilgili önemli değişiklikler bulunmaktadır.

Vergi ziyaı cezası ile ilgili VUK 344 ncü maddesinde yapılan değişiklikler;

Vergi ziyaı cezası ile ilgili birinci ve ikinci fıkralar birleştirildi.

42 ÖZBALCI, a.g.e., s.962.

Üçüncü fıkra da otomatik olarak "ikinci fıkra" ve dördüncü fıkra da üçüncü fıkra olmuştur.

Bu değişiklik sonucunda;

344 ncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyai cezası kesilen tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç denilmek suretiyle, 359 ncü maddeye göre 3 kat kesilen cezalar, uzlaşma kapsamında çıkarılmaktadır.

Üçüncü fıkra ikinci fıkra haline gelince, kaçakçılık sayılan fiiller nedeniyle 3 kat olarak kesilen vergi ziyai cezaları da her iki uzlaşmanın kapsamına girmiş olmaktadır.

Vergi Usul Kanunu'nun "tarhiyat öncesi uzlaşma" başlıklı Ek 11 nci maddesinin ikinci fıkrasında da "Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde, tutanakta tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz" hükmü yer alıyor. Buna göre, tarhiyat öncesi uzlaşan vergi kaçakçıları (naylon fatura düzenleyenler, kullananlar, muhasebe hilesi yapanlar, defter ve belgelerinde tahrifat yapanlar, defterlerini gizleyenler vs.) hakkında, bir yıldan üç yıla ya da üç yıldan beş yıla kadar, hapis cezası istemiyle, savcılığa başvurulamayacaktır⁴³.

Ceza Kanunu ile uyum sağlamayı amaçlayan 5728 sayılı yasa ile yeni bir düzenleme yapılmadığı takdirde, bazı vergi kaçakçılığı suçlarında hapis cezasını kaldırmış bulunmaktadır. 5736 Sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Uzlaşma Usulü İle Tahsili Hakkında Kanun⁴⁴un altıncı maddesi ile "213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

a) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "(344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyai cezası kesilen tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç)" ibaresi "(359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilen vergi ve kesilen ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilen ceza hariç)" şeklinde,

b) Ek 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "(344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyai cezası kesilecek tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç)" ibaresi "(359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç)" şeklinde, değiştirilerek bu mahsur ortadan kaldırılmıştır.

Diğer taraftan;

43 Şükrü KIZILOĞ, "Vergi kaçakçılığı yapanlara af var mı, yok mu", Hürriyet Gazetesi, 13 Şubat 2008, www.hurriyetim.com.tr, (Erişim Tarihi: 15 Şubat 2008)

44 5736 Sayılı yasa, 27 Şubat 2008 Tarih ve 26800 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

Yeni düzenleme ile vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan; defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlara, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlara veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenlere, defter, kayıt ve belgeleri tahrif edenlere veya gizleyenlere veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyenlere veya bu belgeleri kullananlara, hükmolunacak ceza bir yıldan üç yıla kadar hapis olarak belirlenmiştir. Halen mevcut düzenlemede bu fiillerin cezası altı aydan üç yıla kadar hapis şeklindedir. Varlığı noter tasdik kayıtları veya sair suretle sabit olduğu halde, inceleme sırasında vergi incelemesine yetkili kimselere defter ve belgelerin ibraz edilmemesi gizleme olarak kabul edilecektir. Gerçek bir muamele veya duruma da yanmakla birlikte bu muamele veya durumu mahiyet veya miktar itibariyle gerçeğe aykırı şekilde yansıtan belge ise muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge olarak kabul edilecektir⁴⁵.

Mevcut maddede yer alan, hükmolunan hapis cezasının para cezasına çevrilmesinde kullanılacak ölçütü asgari ücrete bağlı olarak belirleyen ve cezanın para cezasına çevrilmesi halinde ertelenemeyeceğine ilişkin düzenlemeler, yeni düzenlemede yer almamıştır.

Yeni düzenlemede hapis cezasının alt sınırı bir yıla yükseltilmekle ve para cezasına çevirme ölçütüne yer verilmemekle birlikte, bu cezaya bir yıl olarak (veya hafifletici sebeplerle bir yıldan az süreyle) hükmedilmesi halinde, Ceza Kanunu'nun 50 nci maddesine göre para cezasına veya diğer tedbirlere çevrilmesi yine mümkün olacaktır. Yeni düzenlemede paraya çevirme ölçütü yer almadığından, çevirme Ceza Kanunu'nun 52 nci maddesine göre günlük 20 YTL'den yapılacaktır. Paraya çevirme ölçütü Ceza Kanunu'nda 20 ila 100 YTL olarak gösterilmişse de hakim 20 YTL'den yukarısını uygulayabilmesi ek gerekçenin bulunması koşuluna bağlıdır.

Cezanın çevrilebileceği diğer tedbirler ise belli sürelerle kamuda çalışma yükümlülüğü, kamunun zararını tazmin, belli sürelerle belli eğitim kurumlarına devam zorunluluğu, belli yerlere gitmekten yasaklanma veya belli etkinliklere iştiraktan men şeklinde olabilmektedir.

Hapis cezasının iki yılı geçmediği hallerde, suç failinin daha önce üç aydan fazla süreli hapis cezası almamış olması ve mahkemede tekrar suç işlemeyeceğine dair kanaatin oluşması koşullarına bağlı olarak ertelenmesi de mümkündür.

45 Veysi SEVİÇ, "Vergi Suçlarında Hapis Cezası Süresi Arttı", Referans Gazetesi, 15 Şubat 2008.

Vergi kaçakçılığı suçları kapsamında olan ve mevcut 359 ncu maddenin (b) fıkrasında kapsamında cezalandırılan; defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme veya bu belgeleri kullanma fillerine uygulanacak ceza ise yeni düzenlemede üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası olarak belirlenmiştir. Bu fillere uygulanan ceza mevcut düzenlemede on sekiz aydan üç yıla kadar hapis şeklindedir.

Bu fillerde cezanın alt sınırı yükseltilerek, hükmedilecek cezanın ertelenmesi yolu kapatılmıştır. Yukarıda da aktardığım gibi, iki yıldan uzun süreli hapis cezalarının ertelenmesi, kural olarak mümkün değildir. Erteleme sadece fiil işlendiğinde on sekiz yaşından küçük olanlar ile 65 yaşından büyük olanlar için söz konusu olabilecektir. Çünkü bu grupta yer alanlar için ertelenebilecek cezanın üst sınırı üç yıl olarak belirlenmiştir.

Mevcut düzenlemede "belgeleri Maliye Bakanlığı ile anlaşması olmadığı halde basanlar ile sahte olarak basanlar veya bu belgeleri kullananlar" şeklindeki suç, yeni düzenlemede "ancak Maliye Bakanlığı ile anlaşması bulunan kişilerin basabileceği belgeleri, bakanlıkla anlaşması olmadığı halde basanlar veya bilerek kullananlar" şeklinde tanımlanarak on sekiz aydan üç yıla kadar olan hapis cezası, "iki yıldan beş yıla kadar" şekline dönüştürülmüştür.

5728 Sayılı yasa ile yapılan düzenlemede, sahte basılmış belgeyi kullanmada suçun oluşabilmesi için "bilme" koşulunun aranmasının düzenlemeye eklenmesi yerindedir. Ancak aynı ibarenin sahte olarak basılmamış, ancak içeriği yönünden sahte belgeleri kullananlar için eklenmemiş olunması, uygulamada bu tür sahte belgeleri kullananlarda "sahteliği bilme koşulu"nun aranmayacağı sonucunu doğuracaktır. Bilmeden de suç işlenebileceği sonucunu doğuracak bu hususu, ceza hukuku ilkeleri ile bağdaştırmak güçtür.

Bu düzenlemede de "sahte basılmış belgeleri boş olarak bulundurma" fiili boşluktadır. Mali polis baskınlarında, bürolarda kullanılmamış sahte fatura ciltleri ele geçirilmekte, kişilerin bu belgeleri birilerine komisyon karşılığı düzenleyeceği açık olmasına rağmen, "bulundurma" fiilinin suç olmaması sebebiyle herhangi bir yaptırım uygulanamamaktadır. Bu açık yine giderilmemiştir. Yeni düzenlemede yanıltıcı belgenin ve sahte belgenin tanımlarında bir değişiklik yapılmamıştır⁴⁶.

Bu kanun hükümlerine göre ancak Maliye Bakanlığı ile anlaşması bulunan kişilerin basabileceği belgeleri, Maliye Bakanlığı ile anlaşması olmadığı halde

⁴⁶ Bumin DOĞRUSÖZ, "Vergi kaçakçılığı suçuna yeni düzenleme", Referans Gazetesi, 31 Ocak 2008.

basanlar veya bilerek kullananlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ceza ile cezalandırılacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK YARGI SİSTEMİNDE VERGİ SUÇLARI YARGILANMASI VE SONUÇLARI

Denetim raporları vergi suçu ögesi taşıyıp taşıyamamasına göre idari yargı ya da adli yargının görev alanına girmektedir. Adli yargıya yansıyan vergi suçları kamu davası niteliğindedir.

3. YARGI SİSTEMİ

Yargı, hukuk kurallarının bağımsız mahkemelerce belli bir olaya uygulanması faaliyetidir⁴⁷. Yargı yetkisi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 9 ncu maddesi ile düzenlenmiştir.

1982 Anayasası ile yargıya bir çeki düzen verilmiştir. Anayasa ilkesine göre “Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemeler tarafından kullanılır” hükmüne göre düzenlemeler yapılmıştır.

Vergi yargı organları, 1982 öncesinde, kuruluş ve yönetim yönünden çeşitli idari kuruluşlara bağlı ve onların içinde yer almakta idi. Örneğin; Danıştay idari yönden Başbakanlığa, Vergi İtiraz ve Temyiz Komisyonları Maliye Bakanlığına bağlıydı. 1982 Anayasası ile yargı bağımsızlığı sağlanması için adli yargı organlarında görev alan hakimler ve savcılar “Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu”na bağlanmış bulunmaktadır⁴⁸.

Ülkemizde yargı sistemi uzmanlık alanlarına göre ayrılmış durumdadır.

3.1. Yargı Türleri

Yargı türleri, Anayasa yargısı, İdari yargı, Askeri yargı, Adli yargı olarak dört ana bölümde incelenmektedir.

a) Anayasa Yargısı

b) İdari Yargı

ba) İdare Mahkemeleri

bb) Vergi Mahkemeleri

bc) Bölge İdare Mahkemeleri

bd) Danıştay

⁴⁷ Turgut AKINTÜRK, Neval OKAN., Hukuka Giriş, Anadolu Üniversitesi, 3. Baskı, Eskişehir 2004, s.311.

⁴⁸ TOSUNER Mehmet, ARIKAN Zeynep., Türk Vergi Yargısı, Maliye Bölümü Masa Üstü Yayıncılık Birimi, İzmir 2003, s.39.

c) Askeri Yargı

- ca) Askeri Ceza Yargısı
- cb) Askeri Mahkemeler
- cc) Disiplin Mahkemeleri
- cd) Askeri Yargıtay
- ce) Askeri İdari Yargı
- cf) Askeri Yüksek İdare Mahkemesi

d) Adli Yargı

- da) Ceza Yargısı ve Adli Yargı Yerleri
- db) Medeni Yargı
- dc) Medeni Yargıdaki Mahkemeler
 - i) Sulh Hukuk Mahkemesi
 - ii) Asliye Hukuk Mahkemesi
 - iii) Aile Mahkemesi
 - iv) Asliye Ticaret Mahkemesi
- dd) Ceza Mahkemeleri
 - i) Sulh Ceza Mahkemeleri
 - ii) Asliye Ceza Mahkemesi
 - iii) Ağır Ceza Mahkemesi
- de) Yargıtay, olmak üzere sınıflandırılmaktadır.

Çalışmamız konusu gereği adli yargıdaki “Ağır Ceza Mahkemeleri” incelenecektir. Ancak, vergi ile doğrudan ilgili olan idari yargı da başlıklar halinde anlatılacaktır.

3.1.1. İdari Yargı

İdari yargı, idari makamların idare hukuku alanındaki faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözülmesini konu alan bir yargı türüdür.

1982 yılında Milli Güvenlik Konseyi döneminde yapılan düzenlemeyle, 2575 Sayılı “Danıştay Kanunu”, 2576 sayılı “Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri Ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun”, 2577 sayılı “İdari Yargılama Usulü Kanunu” olarak düzenlenmiştir.

İlk derece mahkemeleri olarak, İdare Mahkemesi ve Vergi Mahkemesi ile yerine göre ilk derece ve son derece olabilen, Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay yargı yerleri olarak bölümlenmiş ve görevlendirilmiştir.

Danıştay haricindeki, idari yargı mahkemelerinin yargı çevreleri, İşleri ve Maliye Bakanlığının görüşü de alınarak Adalet Bakanlığınca belirlenir.

3.1.1.1. İdare Mahkemeleri

İdari mahkemeler iptal davaları ile idarenin aldığı kararlar veya uygulamalar nedeniyle bir kişi zarara uğraması halinde, zararın tazmini için kişilerin açtığı tam yargı davalarına bakmaktadır. İdare mahkemesinin tek yargıyla verdiği kararlara karşı itiraz, Bölge İdare Mahkemelerine; kurul halinde verilen kararlara karşı Danıştay'a başvurulur.

3.1.1.2. Vergi Mahkemeleri

Vergi mahkemeleri, Vergi Temyiz Komisyonu ve Vergi İtiraz Komisyonlarının görevlerini üstlenmek üzere kurulmuştur.

Vergi mahkemeleri, ilgili yasanın 6 ncı maddesine göre, Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, İlgili konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümlemektedir.

3.1.1.3. Bölge İdare Mahkemeleri

2576 Sayılı yasanın 8 nci maddesine göre, Bölge İdare Mahkemeleri;

Yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemelerinde tek hakim tarafından 7 nci madde hükümleri uyarınca uyuşmazlık miktarı bir milyar lirayı aşmayan; konusu belli parayı içeren idari işlemlere karşı açılan iptal davaları ile tam yargı davalarında verilen kararları itiraz üzerine incelemekte ve kesin olarak hükme bağlamaktadır.

Yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını kesin karara bağlarlar.

Diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirirler.

3.1.1.4. Danıştay

Şurayı Devlet adıyla 1868 yılında Danıştay'ın kurulması, 19 ncu yüzyılın ilk yıllarında başlayan ıslahat ve yenileşme hareketlerinin en önemlilerinden biridir. İmparatorluk döneminde 54 yıl görev yapan Danıştay'ın faaliyeti, 4 Kasım 1922 tarihinde İstanbul'daki bütün merkez kuruluşlarının TBMM Hükümetinin idaresine geçtiği sırada sona ermiştir. Cumhuriyet döneminde 669 sayılı Kanunla Danıştay

yeniden kurulup, 6 Temmuz 1927 tarihinde çalışmaya başlamıştır⁴⁹. 1961 Anayasası ile yeniden biçimlenen 521 sayılı Danıştay kanunu 1982 yılında yerini 2575 sayılı yasaya bırakmıştır.

2575 sayılı yasa⁵⁰ya göre Danıştay'ın Görevleri;

Danıştay ilk derece mahkemesi olarak 2575 sayılı Danıştay Kanununda gösterilen, Örneğin; Bakanlar kurulu kararlarına karşı açılan davalar gibi alanlarda açılan iptal ve tam yargı davalarını doğrudan doğruya karara bağlamaktadır.

Temyiz yeri olarak, ilk derece idare mahkemesi ve vergi mahkemelerinde verilen kararlardan bölge idare mahkemesine itiraz yoluyla götürülemeyen kararları inceleyip, çözümlemektedir.

Danıştay'ın diğer bir görevi de idari yargı yerleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözüme bağlamak ve idari yargı alanında yorum farklılıklarını ortadan kaldırmak için içtihadı birleştirme kararı almasıdır.

Danıştay'da biri idari, on ikisi dava olmak üzere on üç daire vardır. Dava dairesi olarak isimlendirilen ve idari davalara bakmakta olan her dairede bir başkan ve en az dört üyeden oluşur. Dairelerin görüşme yeter sayısı beştir; kararlar oy çokluğu ile alınır.

3.1.2. Adli Yargı

Adli Yargı, adalet mahkemeleri tarafından yürütülmekte olan yargısal faaliyetlerdir. Adalet yargısı, anayasa yargısı, idari yargı ve askeri yargı dışında kalan yargısal faaliyetleri kapsayan yargı türüdür.

Adli yargı, Ceza yargısı ve Medeni yargı (Hukuk Yargısı) olarak iki bölümde incelenir. Çalışmamızda sadece ceza yargısı ve kararları üzerinde durulacaktır.

3.1.2.1. Ceza Yargısı

Ceza yargısı, ceza mahkemelerinin ceza hukuku alanındaki yargısal faaliyetlerini kapsamaktadır. Ceza, yargılama hukuku konusuna girer. Ceza mahkemelerinin ceza davalarında uyacakları yargı usulleri, 765 sayılı TCK yerine çıkarılan, 5237 sayılı Ceza Mahkemesi Kanunu⁵¹nda belirlenmiştir.

49 www.danistay.gov.tr (Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2007)

50 AKINTÜRK, OKAN., a.g.e., s.319.

51 2575 Sayılı Danıştay Kanunu, 12 Ekim 2004 Tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

Adli yargı adliye mahkemeleri tarafından yürütülür. Adli yargı ilk derece mahkemeleri 5235 sayılı yasa⁵² ile düzenlenmiştir.

a) Ceza Mahkemeleri

Ceza yargısında ilk derece mahkemeleri, sulh ceza, asliye ceza ve ağır ceza mahkemeleridir. Bunların yanında özel kanunlarla kurulan Bölge Adliye Mahkemesi, Çocuk Mahkemesi ve Trafik mahkemesi gibi mahkemeler vardır. Ceza mahkemelerinin yargı çevresi, bulundukları il merkezi ve ilçeler ile bunlara adli yönden bağlanan ilçelerin idari sınırlarıdır.

aa) Sulh Ceza Mahkemeleri

Her ilçede tek hakimli bir sulh ceza mahkemesi vardır. Sulh ceza mahkemesinde Cumhuriyet Savcısı bulunmaz, ancak, kamu davalarını Cumhuriyet Savcıları açmaktadır.

5235 sayılı kanunun 10 ncu maddesinde “Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, iki yıla kadar (iki yıl dahil) hapis cezaları ve bunlara bağlı adli para cezaları ile bağımsız olarak hükmedilecek adli para cezalarına ve güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümlerin uygulanması, sulh ceza mahkemelerinin görevi içindedir.” şeklinde tanımlanmıştır.

ab) Asliye Ceza Mahkemeleri

İl merkezleri ve her ilçede bir asliye ceza mahkemesi vardır. Cumhuriyet Savcısının bulunduğu bu mahkemelerde tek hakim bulunur. Görevleri, 5235 sayılı kanunun 11 nci maddesinde sayılmıştır. Sulh ceza ve ağır ceza mahkemesinin görevleri dışında kalan davalara bakarlar.

ac) Ağır Ceza Mahkemesi

Ağır ceza mahkemesi bir başkan ve iki üyeden oluşur. Bu mahkemede Cumhuriyet Savcısı bulunur. 5235 sayılı kanunun 12 nci maddesinde kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezası gerektiren suçlara ilişkin dava ve işlere ağır ceza mahkemelerinde bakılmaktadır.

52 5235 Sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, 7 Ekim 2004 Tarih Ve 25606 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

b) Yargıtay

Adli yargıdaki yüksek mahkeme Yargıtay'dır. Anayasanın 154 ncü maddesinde "Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar." şeklinde tanımlanır.

Yargıtay'ın kuruluş görev ve yetkileri, 2797 kanun⁵³la düzenlenmiştir.

Yargıtay; Başkanlık, Daireler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, bürolar ve idari birimlerden oluşur.

Yargıtay Karar organları, Daireler (Yargıtay'da yirmi bir hukuk, on bir ceza dairesi ve her dairede bir daire başkanı ile yeteri kadar üye bulunur), Hukuk Genel Kurulu, Ceza Genel Kurulu, Büyük Genel Kurul, Başkanlar Kurulları, Birinci Başkanlık Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu, Yönetim Kurulu'dur.

3.2. Ağır Ceza Yargısına Yansıyan Vergi Suçları ve Sonuçları

Vergi suçu, çoğunlukla yapılan vergi incelemeleri sırasında ortaya çıkabilir. Bu durumda incelemeye yetkili olanlardan Hesap Uzmanları, Maliye Müfettişleri ve Gelirler Kontrolörleri ve bunların yardımcı ve stajyerleri doğrudan doğruya, diğer inceleme elamanları ise bağlı bulundukları Defterdarlığın veya Gelirler Bölge Müdürünün mütalaası ile yetkili Cumhuriyet Savcılığına bildirirler. (VUK 367/I).

Ya da Vergi suçu, herhangi bir biçimde, Cumhuriyet Savcılığı tarafından haber alınmış, Cumhuriyet Savcısının bilgisine girmiş olabilir. Bu durumda Cumhuriyet Savcısı, hemen ilgili vergi dairesinden inceleme talep eder. (VUK 367/II) Vergi Dairesi de Maliye Bakanlığının belirlediği kurallara göre, vergi incelemesinin yapılmasını sağlar. Vergi incelemesi ve vergi incelemesi sonucu düzenlenen rapor usulüne uygun olarak, Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirilir.

Vergi incelemesi sonucunda bir "vergi inceleme raporu" düzenlenir. Vergi inceleme raporu hem tarh edilecek vergileri hem de kesilecek cezaları gösterir. Vergi incelemesi bu haliyle vergi tarh ve ceza kesme işlemi için hazırlık veya bir ön işlemdir. İnceleme sonucunda, eleştiriyi gerektiren bir husus yoksa düzenlenecek rapor "kabul raporu" adını alır. Vergi incelemesi sırasında hapis cezasını gerektiren bir vergi suçu işlendiği kanaati hasıl olursa vergi inceleme raporu yanında bir de "vergi suçu raporu" düzenlenir. Vergi suçu raporu adıyla düzenlenen bu rapor, vergi inceleme elemanının görüşünü içerir. Bu nedenle aşağıda ayrıntılı olarak

⁵³ 2797 Sayılı Yargıtay Kanunu, 8 Şubat 1983 Tarih ve 17953 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

inceleyeceğimiz gibi, vergi ceza yargılamasında bu rapor “dava şartı”dır. Buna ceza muhakemesi doktrininde “mütalaa şartı” denmektedir.

VUK’nun 367 nci maddesindeki, savcının inceleme talep edeceği, “ilgili vergi dairesi” vergiyi tarha yetkili mükellefin bağlı olduğu vergi dairesidir.

Kanunun 367 nci maddesi, vergi suçlarının “Yetkili Cumhuriyet Savcılığına” bildirilmesinin mecburi olduğunu hükme bağlamıştır. Buradaki “Yetkili Cumhuriyet Savcılığı” vergi suçu için dava açılacak mahkeme yanındaki Cumhuriyet Savcılığı olarak anlamak gerekir. Vergi suçları için hangi mahkemede dava açılacağı yani hangi mahkemenin görevli ve yetkili olacağı, VUK’unda belirtilmemiştir. Bu nedenle davanın hangi mahkemede açılacağı CMK’nun 1-20 nci maddelerine göre belirlenecektir.

Vergi suçu raporunu alan Cumhuriyet Savcılığı, rapor üzerinde gerekli incelemeyi yapar. Savcının davranışı üç türlü olabilir. Savcı genellikle yapıldığı gibi vergi suçu raporunu hazırlık soruşturması için yeterli sayarak bunu bir “iddianame”ye ekleyerek kamu davasını açabilir. Vergi suçu raporunu hazırlık soruşturması için yeterli görmeyebilir. Bu takdirde gerekli gördüğü soruşturmaları yapar ve davasını açar veya açmaz. Savcı dava açmayacak ise, takipsizlik kararı verir. (CMK md. 164). Bu karara karşı müdahil durumundaki Hazine Vekili Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına 15 gün içinde itiraz edebilir. İtiraz kabul edilirse dava açılır. (CMK md. 167).

Vergi suçu raporları sonucunda ceza mahkemelerine intikal eden dosya sayıları istatistikleri, ceza mahkemeleri toplam iş yükü ile sonuçlanan dava dosyalarının ait olduğu yıllar ile ceza verilen, beraat eden ya da diğer şekillerde sonuçlanan dosyalardaki kişi sayıları istatistiklerine bu bölümde incelenmeye çalışılacaktır.

Ağır Ceza Mahkemeleri’ndeki çalışmalar, konuya ilişkin bilgi talebi için ziyaretlerle başlamıştır. Görüşmeler sonucunda, doğru ve ayrıntılı sonuç alabilmek için, esas defterler üzerinden çalışmalar yapılabileceği sonucuna varıldı. Ancak mahkemelerdeki zamansızlık nedeniyle çalışma daha özet ve mevcut bilgilerden yararlanılması şekline dönüştürülmüştür. Arşiv bilgileri üzerinde çalışma izni sonrası, Mahkemelerin, aylık veya yıllık istatistikleri başına Adisform yazılan numaralı formlarla Adli Sicil Genel Müdürlüğüne verilen bilgiler değerlendirilerek sadece üç form üzerinde çalışması sonucuna varılmıştır.

Adisform 10 ve 11, açılan vergi suçu davaları ve sonuçlarını kişi sayısı da olsa verebilecek istatistik formları olarak çalışmamıza alınmıştır. Adisform 9 ise

mahkemelerin iş durumu verileri açısından incelemeye değer bulunduğu için çalışma kapsamına alınmıştır.

İzmir adliyesinde on bir Ceza Mahkemesi bulunmaktadır. Yeni kurulan Ağır ceza mahkemeleri ile konusu eski DGM suçları olan mahkemelerde konumuzla ilgili herhangi bir veri bulunmamaktadır. Beşinci Ağır Ceza mahkemesinde ise arşiv bilgilerine ulaşılamamıştır.

Birinci ve Üçüncü Ağır Ceza Mahkemelerinde sadece üç yıllık bilgilere ulaşılabilmektedir. Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi 2000 yılında, yedinci Ağır Ceza Mahkemesi de 2003 yılında göreve başlamış bulunduğundan, ilgili yıllar ve sonrası bilgileri edinilmiştir.

3.2.1. İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler

İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi ulaşılabilen son üç yılın verilerine göre, mahkemenin iş durumunu gösterir Adisform 9, Yıl içinde açılan vergi suçu davaları ile cinsiyetlerine ve yaşına göre sanık sayılarını belirten Adisform 10 ve yıl içinde sonuçlanan davaların sonuçlarına göre cinsiyet ve yaş durumunu gösteren Adisform 11 hazırlanmıştır.

Adisform 9'da bir önceki yıldan devreden toplam dava dosyası sayısı, yıl içinde bu mahkemeye açılan dava dosyaları ile Yargıtay'dan bozularak gelen dava dosyası sayılarını görmekteyiz. Çıkan dosya sayısı da kümülatif olarak bilinmektedir ancak çıkan dosya sayısındaki vergi suçu ile ilgili davaların sayısı yerine, davanın sonucuna göre kişi sayıları verilmektedir. Kişi sayıları Adisform 10 ve 11'de verildiği için bu formda tekrardan kaçınılmıştır.

Tablo 11: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI									
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GELEN	Geçen yıldan kalan	1								979	876	720
	Yılı içinde açılan	2								455	356	240
	Bozularak gelen	3								49	76	94
	TOPLAM	4								1483	1308	1054
	Yetkisizlik	5										
	Görevsizlik	6										
	Birleştirme	7										
	Davanın düşmesi	8										
		9										
		10										
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11										
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12										
	Davanın reddi	13										
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14										
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15										
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16										
	Beraat	17										
	Mahkumiyet	18										
	TOPLAM ÇIKAN	19								607	588	638
GELEN KAYNAK DEVR	Görülmede (Derdest) olan	20								876	720	416
	Muhakemenin durması	21										
	TOPLAM	22								876	720	416

Kaynak: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Bu formlar her yıl için ayrı ayrı hazırlanmaktadır. Her yılın ocak ayında bir önceki yılın bilgileri bu formlarla Adli Sicil Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

Formlarda küçük bir değişiklik yapılarak, yani birinci sütunda suç neveleri yazılmakta iken, çalışmamızda tek suç dikkate alındığı için yıllar kullanılarak birleştirilerek aynı tabloda gösterilmiştir. Örneğin; 2004 yılında 213 Sayılı VUK, 359 maddesine göre açılmış ve temyizden dönen 52 dava dosyası girişi vardır ve 18 yaş üzeri 66 erkek ile 18 yaş üstü bir bayan sanık yargılanmaktadır.

Tablo 12: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997											
1998											
1999											
2000											
2001											
2002											
2003											
2004	213	359	52					66	1		
2005	213	359	46					45	12		
2006	213	359	19					22	1		
TOPLAM			117					133	14		

Kaynak: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Adisform 11, son beş yılda giren dava dosyalarına göre sonuçlanan dava dosyası sayılarını, mahkumiyet, beraat, ceza verilmesine yer olmayan ya da diğer nedenlerle düşen dava dosyalarındaki sanık sayılarını, cinsiyet ayrımı ve yaş gruplarına göre göstermektedir.

2004 yılını inceleyecek olursak; 2000 yılından devreden 27, 2001 yılından 33, 2002 yılından 23, 2003 yılından 17 ve 2004 yılından 47 dosya olmak üzere, 147 dosya sonuçlanmıştır.

Tablo 13: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

SONUÇLANAN DAVALARIN SANIKLARINA İLİŞKİN KARAR TÜRÜ										SONUÇLANAN DAVALARDAKİ SANIK MAJÜR veya mişteki sayısı																								
Yıllar	Kanun no'su veya Kanun adı mad.	(.....) YILINDA ÇIKAN DAVALARIN AÇILIŞ YILLARI					MAHKÜMİYET KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				BERAAT KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				DİĞER KARARLARDAKİ SANIK SAYISI(*)															
		4 YIL ÖNCESİ	3 YIL ÖNCESİ	2 YIL ÖNCESİ	1 YIL ÖNCESİ	İLGİLİ YIL	12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar											
							E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
1997	213																																	
1998	213																																	
1999	213																																	
2000	213																																	
2001	213																																	
2002	213																																	
2003	213																																	
2004	213	359	27	33	23	17	47	147					33	1						30	2											75		
2005	213	359	16	19	9	16	17	77					61							36	1				46	2					6			
2006	213	359	17	9	9	14	21	70					48							8	1										27	1		
TOPLAM			60	61	41	47	85	294					142	1						74	4					46	2				108	1		

Kaynak: İzmir Birinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 11'den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Son üç yılına ulaşılabilen Birinci Ağır Ceza Mahkemesi tablosunu yorumlamak gerekirse; Sadece vergi suçu davaları dikkate alınmıştır. 2004 yılında devam eden 147 davanın 2000 yılında açılan 27, 2001 yılında açılan 33, 2002 yılında açılan 23, 2003 yılında açılan 17 ve 2004 yılında açılan ve sonuçlanmamış olan 47 davadan oluşmaktadır. 2004 yılı içinde sonuçlanan davalara göre, 18 yaşından büyük 33 erkek ve bir kadına mahkumiyet kararı verilmiş, 30 erkek ve iki kadın beraat etmiş, 75 erkek davası düşmüş ya da başka bir şekilde ortadan kalkmıştır.

3.2.2. İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler

İzmir İkinci Ağır Ceza mahkemesi iş yükünü gösterir tablo aşağıdadır.

Tablo 14: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI									
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GELEN	Geçen yıldan kalan	1	395	461	558	742	740	563	531	417	426	428
	Yılı içinde açılan	2	449	479	599	410	310	499	300	444	433	325
	Bozularak gelen	3	42	44	49	33	39	49	48	36	80	115
	TOPLAM	4	886	984	1206	1185	1089	1111	879	897	939	868
	Yetkisizlik	5										
	Görevsizlik	6										
	Birleştirme	7										
	Davanın düşmesi	8										
		9										
		10										
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11										
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12										
	Davanın reddi	13										
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14										
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15										
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16										
	Beraat	17										
	Mahkumiyet	18										
	TOPLAM ÇIKAN	19	425	426	464	445	526	580	462	471	511	568
GELECE KYILA DEVİR	Görülmede (Derdest) olan	20	461	558	742	740	563	531	417	426	428	300
	Muhakemenin durması	21										
	TOPLAM	22	461	558	742	740	563	531	417	426	428	300

Kaynak: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9'den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

On yılı kapsayan toplam iş yükleri, 2003 yılından sonra yeni mahkemelerin devreye girmesiyle iş yüklerinin azaldığı görülmektedir. İş yükleri arasında ne kadarının vergi suçu ile ilgili olduğu tespit edilememektedir. Vergi suçları yükü, bozularak gelen davaları da kapsadığından yaklaşık olarak Adisform 10'da görülmektedir.

Tablo 15: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	213	359	54					77	3		
1998	213	359	8					57			
1999	213	359	110					139	11		
2000	213	359	56					73	8		
2001	213	359	81					149	19		
2002	213	359	113			7		105	2		
2003	213	359	60					72	8		
2004	213	359	57					72	9		
2005	213	359	30					40	1		
2006	213	359	34					36	5		
TOPLAM			603					820	66		

Kaynak: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Son on yılı kapsayan verilere göre 1999 yılı ve 2002 yılında açılan vergi davalarında belirgin bir şekilde yükselme vardır. 2002 yılında 18 yaş altında yedi sanık hakkında da dava açıldığı görülmektedir.

Adisform 11'e göre sonuçlanan dava dosyaları 2002 ve 2004 yıllarında sonuçlanan dava dosyalarında artışlar görülmektedir. 2004 yılı artışı 4811 sayılı vergi barışı yasası⁵⁴ndan kaynaklandığı yüksek olasılıktır.

⁵⁴ 4811 Sayılı Vergi Barışı Kanunu 25 Şubat 2003 Tarihinde Kabul Edilmiş, 27 Şubat 2003 Tarih ve 25033 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Tablo 16: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

Kanun		SONUÇLANAN DAVALARIN SANIKLARINA İLİŞKİN KARAR TÜRÜ										SONUÇLANAN davalardaki mağdur veya müşteki sayısı																												
		(.....) YILINDA ÇIKAN DAVALARIN AÇILIŞ YILLARI					MAHKÜMİYET KARARI VERİLEN SANIK SAYISI					BERAAT KARARI VERİLEN SANIK SAYISI					CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIK SAYISI					DİĞER KARARLARDAKİ SANIK SAYISI(*)																		
		4 YIL ÖNCESİ	3 YIL ÖNCESİ	2 YIL ÖNCESİ	1 YIL ÖNCESİ	İLGİLİ YIL	TOPLAM	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı	12-15 yaş	15-18 yaş	18 ve daha yukarı												
Yıllar	no'su	veya Kanun adı	mad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K							
1	2	3	4	5	6	7	8	9						10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
1997	213	369	1						10	13	13	37					66	7							16	12										1	8			
1998	213	369							3	13	13	7	36					43	5					12	12											4	8			
1999	213	369	1						5	6	15	28	55					53	11					13	5												3			
2000	213	369	8						5	1	15	12	41					59	1					9	5												28			
2001	213	369	20						10	25	14	18	87					130	6					47	6												34			
2002	213	369	39						22	14	32	23	130					79	3					31	61												6			
2003	213	369	8						3	6	16	26	59				3	32	1					2	4											49	3			
2004	213	369	25						15	30	21	33	124					67	7					1											5	201	7			
2005	213	369	4						5	4	11	21	45					17	2					1												58	7			
2006	213	369	5						4	6	10	33	58					56	2					11	1											1		2		
TOPLAM			111	72	115	160	214	672								3	602	45						143	106									1	7		5	314	104	2

Kaynak: İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 11'den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Adisform 11'den, diğer tablolarda olduğu gibi 2002 yılında iş yükünün fazla olduğu 2003 yılından itibaren dava sayılarındaki, azalma göze çarpmaktadır.

Çıkan davalar toplamında 647 mahkumiyet, 249 beraat, 8 ceza verilmesine gerek olmayan, 323 düşen ya da ortadan kalkan dava olduğu görülmektedir. Düşen ya da ortadan kalkan davalar 2003 ve 2004 yıllarında yoğunlaşmakta bunun da vergi barışı yasasının etkisi olduğu belirtilmektedir.

3.2.3. İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler

Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesinde de son üç yılın bilgilerine ulaşılabilmektedir.

Tablo 17: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI									
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GELEN	Geçen yıldan kalan	1								843	674	608
	Yılı içinde açılan	2								449	516	408
	Bozularak gelen	3								68	83	32
	TOPLAM	4								1360	1273	1048
GELECEK YILA DEVİR	Yetkisizlik	5										
	Görevsizlik	6										
	Birleştirme	7										
	Davanın düşmesi	8										
		9										
		10										
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11										
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12										
	Davanın reddi	13										
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14										
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15										
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16										
	Beraat	17										
	Mahkumiyet	18										
	TOPLAM ÇIKAN	19								686	665	624
	Görülmede (Derdest) olan	20								674	608	424
	Muhakemenin durması	21										
	TOPLAM	22								674	608	424

Kaynak: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2005 Yılında iş yükünde artış görülmektedir. Adisform 10'da görüleceği üzere, toplam dava sayısındaki artışa rağmen vergi suçu davalarında bir önceki yıla göre düşüş gözlenmektedir.

Düşüler sadece toplam suçlarda değil, vergi suçlarında da olduğu tablonun Adisform 10 ile karşılaştırılmasından hemen görülmektedir.

Tablo 18: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu.

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	213										
1998	213										
1999	213										
2000	213										
2001	213										
2002	213										
2003	213										
2004	213	359	47					72	8		
2005	213	359	37					44	7		
2006	213	359	12					18	2	12	
TOPLAM			96					134	17	12	

Kaynak: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10'den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Son yıllarda vergi suçu ile ilgili davaların azaldığı görülmektedir. Bu mahkemede de erkek vergi suçluları yüksek sayıdadır.

Tablo 19: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

SONUÇLANAN DAVALARIN SANIKLARINA İLİŞKİN KARAR TÜRÜ										SONUÇLANAN DAVALARDAKİ SANIK SAYISI(*)																								
Kanun no'su veya Kanun adı	Yıllar	(.....) YILINDA ÇIKAN DAVALARIN AÇILIŞ YILLARI								MAHKUMİYET KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				BERAAT KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				DİĞER KARARLARDAKİ SANIK SAYISI(*)				Sonuçlanan davalardaki mağdur veya müşteki sayısı								
		4 YIL ÖNCESİ	3 YIL ÖNCESİ	2 YIL ÖNCESİ	1 YIL ÖNCESİ	İLGİLİ YIL	12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar											
							E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E		K	E	K	E	K			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
1997	213																																	
1998	213																																	
1999	213																																	
2000	213																																	
2001	213																																	
2002	213																																	
2003	213																																	
2004	213	359	32	32	48	30	8	150					27						10												208	9		
2005	213	359	25	12	5	15	29	86					57	8					17	3											63	9		
2006	213	359	13	3	11	10	26	63					31	10					8	1											18	2		
TOPLAM			70	47	64	55	63	299					115	18					35	4											289	20		

Kaynak: İzmir Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 11'den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesinde de, Adisform 11'e bakıldığında 2004 yılında 4811 sayılı vergi barışı yasasının etkisinin yüksek olması muhtemel olan dava dosyalarının cezasız ortadan kalktığı görülmektedir.

2004 yılında çıkan dosya sayısı da göze çarpacak şekilde fazla olduğu anlaşılmaktadır.

3.2.4. İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler

Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi iş yükü aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 20: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI										
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
GELEN	Geçen yıldan kalan	1	504	569	682	863	898	768	825	713	698	654	
	Yılı içinde açılan	2	473	502	648	430	328	523	311	456	414	266	
	Bozularak gelen	3	44	41	31	40	70	34	55	57	105	114	
	TOPLAM	4	1021	1112	1361	1333	1296	1325	1191	1226	1217	1034	
	Yetkisizlik	5											
	Görevsizlik	6											
	Birleştirme	7											
	Davanın düşmesi	8											
		9											
		10											
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11											
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12											
	Davanın reddi	13											
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14											
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15											
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16											
	Beraat	17											
	Mahkumiyet	18											
	TOPLAM ÇIKAN	19	452	430	498	435	528	500	478	528	563	515	
GELECEK YILDA DEVİR	Görülmekte (Derdest) olan	20	569	682	863	898	768	825	713	698	654	519	
	Muhakemenin durması	21											
	TOPLAM	22	569	682	863	898	768	825	713	698	654	519	

Kaynak: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Adisform 9 verilerinden 1999 ve 2002 yılları dava sayısının yüksek olduğu yıllardır. Son yıllarda çıkan dava sayısının yüksekliği göze çarpmaktadır.

Tablo 21: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	213	359	48					68	4		
1998	213	359	49					59	7		
1999	213	359	129					56	14		
2000	213	359	74					89	10		
2001	213	359	94					118	21		
2002	213	359	96					144	13		
2003	213	359	61					92	8		
2004	213	359	57					93	3		
2005	213	359	28					39	2		
2006	213	359	24					23	3		
TOPLAM			660					781	85		

Kaynak: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Adisform 10'dan 1999 yılındaki dava sayısının artışından Vergi suçu davalarının payı olduğu düşünülebilmektedir.

2001 ve 2002 yıllarında sanık sayısındaki fazlalık göze çarpmaktadır.

Tablo 22: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

Kanun		SONUÇLANAN DAVALARIN SANIKLARINA İLİŞKİN KARAR TÜRÜ										Sonuçlanan davalardaki mağdur veya müşteki sayısı																						
													MAHKUMİYET KARARI VERİLEN SANIK SAYISI	BERAAT KARARI VERİLEN SANIK SAYISI						CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIK SAYISI						DİĞER KARARLARDAKİ SANIK SAYISI(*)								
														12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar				
Yıllar	no'su veya Kanun adı	4 YIL ÖNCESİ	3 YIL ÖNCESİ	2 YIL ÖNCESİ	1 YIL ÖNCESİ	İLGİLİ YIL	TOPLAM	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
1997	213	369				5	21	7	33				12						10												11			
1998	213	369			5	7	23	30	65				60						4												1			
1999	213	369	2	5	11	9	37	64					20						8												36			
2000	213	369	5	4	8	23	20	60					23						4												33			
2001	213	369	8	7	30	27	10	82					25						13												44			
2002	213	369	19	14	14	38	15	101					40						20	1					24	2				38	5			
2003	213	369	24	3	12	24	13	76					20	1					10						91	20				20	5			
2004	213	369	20	22	33	24	13	112					32	1					6	3					46					71	6			
2005	213	369	8	11	6	15	17	57					43	1					4						18	1				18	1			
2006	213	369	12	6	12	6	22	58					6																	3				
TOPLAM			98	77	138	211	184	708					281	3					79	4					179	23				275	17			

Kaynak: İzmir Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 11'den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesinde de 2004 yılında cezasız sonuçlanan dosya ve sanık sayısı görülmektedir. Vergi barışına rağmen mahkumiyetle biten dava ve sanık sayısı önceki yıllarla hemen hemen aynı sayıdadır.

3.2.5. İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler

İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi 2000 yılında kurulmuştur. İş yükü aşağıdaki gibidir.

Tablo 23: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI									
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GELEN	Geçen yıldan kalan	1					311	638	725	525	489	642
	Yılı içinde açılan	2				400	769	512	317	452	443	291
	Bozularak gelen	3					2	6	24	25	68	104
	TOPLAM	4				400	1082	1156	1066	1002	1000	1037
	Yetkisizlik	5										
	Görevsizlik	6										
	Birleştirme	7										
	Davanın düşmesi	8										
		9										
		10										
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11										
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12										
	Davanın reddi	13										
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14										
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15										
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16										
	Beraat	17										
	Mahkumiyet	18										
	TOPLAM ÇIKAN	19				89	444	431	541	513	358	679
GELEN KALAN DAVA	Görülmekte (Derdest) olan	20				311	638	725	525	489	642	358
	Muhakemenin durması	21										
	TOPLAM	22				311	638	725	525	489	642	358

Kaynak: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Ağır Ceza Mahkemelerindeki iş artışı nedeniyle kurulan mahkemede 2001 yılında daha fazla dava açıldığı ve son yıllarda çıkan dava dosya sayısı artışı görülmektedir. 2006 yılında toplam 1037 davanın 679 u sonuçlanmıştır. Adisform 11

ile karşılaştırıldığında 100 kişi mahkumiyet, 13 kişi beraat, 34 kişinin de davası düşmüştür.

Altı yıllık genele bakıldığında, 430 davası düşen kişi, 215 mahkumiyet kararı verilen kişi, 52 beraat eden kişinin, 26 da ceza verilmesine gerek olmayan kişi görülmektedir.

Tablo 24: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	213	359									
1998	213	359									
1999	213	359									
2000	213	359	65					104	21		
2001	213	359	191					336	30		
2002	213	359	98					134	15		
2003	213	359	48					76	4		
2004	213	359	47					82	4		
2005	213	359	44					54	4		
2006	213	359	15					19			
TOPLAM			508					805	78		

Kaynak: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10'dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2001 Yılında açılan dava sayısına paralel olarak vergi suçu davalarındaki artış da belirgin bir şekilde görülmektedir. Artış dosya sayısında olduğu kadar sanık sayısında da belirgindir.

Adisform 11 de 2000 yılında açılan 65 davanın 17 si cezasız sonuçlandığı göze çarpmaktadır. 2002 ve 2004 yıllarında sona eren davalarda sanıkların çoğuna ilişkin dava dosyalarının düştüğü görülmektedir.

Tablo 25: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

Kanun		(.....) YILINDA ÇIKAN DAVALARIN AÇILIŞ YILLARI										SONUÇLANAN DAVALARIN SANIKLARINA İLİŞKİN KARAR TÜRÜ																Sonuçlanan davalardaki mağdur veya müşteki sayısı						
												MAHKÜMİYET KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				BERAAT KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIK SAYISI				DİĞER KARARLARDAKİ SANIK SAYISI(*)										
												12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar		12-15 yaş		15-18 yaş			18 ve daha yukarı yaşlar					
Yıllar	no'su veya Kanun adı	4 YIL ÖNCESİ	3 YIL ÖNCESİ	2 YIL ÖNCESİ	1 YIL ÖNCESİ	İLGİLİ YIL	TOPLAM	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
1997	213	369																																
1998	213	369																																
1999	213	369																																
2000	213	369					17	17																										
2001	213	369					10	15	25																									
2002	213	369				13	38	23	74				3	3											1									
2003	213	369		18	30	13	17	78					19	1																				
2004	213	369	11	37	39	16	17	120					48	1						16					13	1								
2005	213	369	11	9	4	10	20	54					43							5	4				11									
2006	213	369	24	11	16	19	17	87					96	4						10	3													
TOPLAM			46	75	102	106	126	455					209	6						43	9				25	1								30

Kaynak: İzmir Altıncı Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 11 den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2002, 2003 ve 2004 yıllarında davalarda düşme ve diğer kararlardaki sayı yüksekliği göze çarpmaktadır.

3.2.6. İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi Vergi Suçu İle İlgili İstatistikler

Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi 2003 yılında kurulmuştur. Kurulduğu yıl en yüksek sayıda dava dosyası aksetmiştir.

Tablo 26: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI									
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GELEN	Geçen yıldan kalan	1								607	546	513
	Yılı içinde açılan	2							791	453	443	257
	Bozularak gelen	3							1	3	24	34
	TOPLAM	4							792	1063	1013	804
	Yetkisizlik	5										
	Görevsizlik	6										
	Birleştirme	7										
	Davanın düşmesi	8										
		9										
		10										
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11										
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12										
	Davanın reddi	13										
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14										
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15										
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16										
	Beraat	17										
	Mahkumiyet	18										
	TOPLAM ÇIKAN	19							185	517	500	374
GELECEK YILA DEVİR	Görülmekte (Derdest) olan	20							607	546	513	430
	Muhakemenin durması	21										
	TOPLAM	22							607	546	513	430

Kaynak: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9 dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Yedinci Ağır Ceza Mahkemesindeki iş yükü diğer mahkemelerde olduğu gibi son yıllarda düşme eğilimindedir. Giren davaların yüzde 50 oranında sonuçlandığı görülmektedir. Bozularak gelen davaların diğer mahkemelere göre daha az sayıda olduğu görülmektedir.

Tablo 27: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi Yeni Açılan ve Bozularak Gelen Vergi Suçu Davaları Formu

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	213	359									
1998	213	359									
1999	213	359									
2000	213	359									
2001	213	359									
2002	213	359									
2003	213	359	57					92	3		
2004	213	359	35					42	3		
2005	213	359	16					30	1	1	
2006	213	359	9					13		1	
TOPLAM			117					177	7	2	

Kaynak: İzmir Yedinci Ağır Ceza Mahkemesi arşiv bilgilerinden ve Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10 dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Diğer mahkemelerde olduğu gibi Yedinci Ağır Ceza Mahkemesinde de son yıllarda vergi suçlarında azalma göze çarpmaktadır.

2003 yılında kurulan mahkeme, üç yıllık sonuçları incelendiğinde 64 mahkumiyet, 41 beraat 31 diğer kararlar şeklinde sonuçlanmıştır.

3.2.7. Bilgi Sağlanabilen Ceza Mahkemeleri İstatistiklerinin Genel Üzerinde Bir Değerlendirme

Ağır ceza Mahkemelerinde alınan bilgiler birleştirilerek yeniden yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 29: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemeleri İş Durumu Formu

CEZA DAVALARI			YILLARA GÖRE DAVA SAYISI									
			1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GELEN	Geçen yıldan kalan	1	899	1030	1240	1605	1949	1969	2081	4084	3709	3565
	Yılı içinde açılan	2	922	981	1247	1240	1407	1534	1719	2709	2605	1787
	Bozularak gelen	3	86	85	80	73	111	89	128	238	436	493
	TOPLAM	4	1907	2096	2567	2918	3467	3592	3928	7031	6750	5845
	Yetkisizlik	5										
	Görevsizlik	6										
	Birleştirme	7										
	Davanın düşmesi	8										
		9										
		10										
	Hükmün açıklanmasının geri bırakılması	11										
	Ceza verilmesine yer olmadığı	12										
	Davanın reddi	13										
	Özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi	14										
	TCK 32/1. madde gereğince verilen kararlar	15										
	TCK'nın 75.maddesi uyarınca ortadan kaldırılması	16										
	Beraat	17										
	Mahkumiyet	18										
	TOPLAM ÇIKAN	19	877	856	962	969	1498	1511	1666	3322	3185	3398
GELECE KYILA DEVİR	Görülmede (Derdest) olan	20	1030	1240	1605	1949	1969	2081	2262	3709	3565	2447
	Muhakemenin durması	21										
	TOPLAM	22	1030	1240	1605	1949	1969	2081	2262	3709	3565	2447

Kaynak: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemelerinden elde edilen Adisform 9 bilgilerin toplamını gösterir tablo, Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 9 dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Altı mahkemenin iş yükleri tablo 29 da görülmektedir. Bu tabloyu yorumlarken iki unsuru gözden uzak tutmamak gerekiyor. Birinci ve Üçüncü Ağır Ceza

Mahkemelerinin yedi yıllık sürece ilişkin bilgilerine ulaşamadığından 1997 – 2003 yılları ile 2004 – 2006 yıllarını kendi içinde karşılaştırmak gerekiyor.

Tabloda, 1997 – 2003 iş yüküne bakıldığında yıl içinde açılan davalarda 1997 yılından itibaren dava sayısında artışlar görülmektedir. 2004 yılında dava sayısında bir dönüşüm olduğu ve Ağır Ceza Mahkemelerindeki açılan dava sayısında azalma görülmektedir. Yine son yıllarda bozularak gelen davalarda bir yoğunluk görülmektedir.

Tablo 30: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemeleri Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

Yıllar	Kanun no'su veya adı	Kanun mad.	Dava sayısı	Sanık sayısı						Mağdur veya müşteki sayısı	
				12-15 yaş		15-18 yaş		18 ve daha yukarı yaşlar			
				E	K	E	K	E	K	E	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997			102					145	7		
1998			57					116	7		
1999			239					195	25		
2000			195					266	39		
2001			366					603	70		
2002			307			7		383	30		
2003			226					332	23		
2004	213	359	295					427	28		
2005	213	359	201					252	27		
2006	213	359	113					131	11		
TOPLAM			2101			7		2850	267		

Kaynak: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemelerinden elde edilen Adisform 10 bilgilerinin gösterir tablo, Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 10 dan yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Adisform 9 da giren toplam davalar, Adisform 10 da giren davalarla kıyaslandığında, Vergi Suçu davaları Ağır Ceza Mahkemelerinde görülen toplam davalarının % 10 dolayında ya da daha altındadır.

Tablo 30, Ağır Ceza Mahkemeleri yıl içinde açılan ve bozularak gelen vergi davaları sayısını ve yargılanan kişi sayılarını göstermektedir. Bu tabloya göre 2001, 2002 ve 2003 yıllarında vergi suçu davalarında artış, 2005 ve 2006 yıllarında diğer ağır ceza mahkemeleri konusu olan suçlar paralelinde azalışlar görülmektedir. Yani suç oranlarında genel bir azalış göze çarpmaktadır. Azalışların suç oranlarının

düşmesinden mi, Asliye Ceza Mahkemelerinin görev alanlarının genişlemesinden mi yoksa cezaların hukuk dışı unsurların doldurmasından mı kaynaklandığı ayrı bir araştırma konusudur. Yadsınamayacak gerçek ise, ülkemizdeki hapisanelerin cumhuriyet tarihinin en yüksek oluluk oranları olduğu yani suç sayısının arttığı bir ortamda ağır ceza mahkemelerine yansıyan suç sayısı azalmıştır. Bunda TCK değişikliğinin bazı suçların Ağır Ceza Mahkemeleri görev alanından çıkarılması bu azalışa etken olabilir.

Toplam sanık sayılarına cinsiyet açısından bakıldığında, kadın sanıklar erkek sanıkların yüzde onu oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 31: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemeleri Çıkan Vergi Suçu Davaları Formu

			SONUÇLANAN DAVALARIN SANIKLARINA İLİŞKİN KARAR TÜRÜ																Sonuçlanan davalardaki mağdur veya müşteki sayısı																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Yıllar	İkannın no'su veya İkannın adı	İkannın mad.	(.....) YILINDA ÇIKAN DAVALARIN AÇILIŞ YILLARI					MAHKİMİYET KARARI VERİLEN SANIK SAYISI			BERAAT KARARI VERİLEN SANIK SAYISI			CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI VERİLEN SANIK SAYISI			DİĞER KARARLARDAKİ SANIK SAYISI(*)			E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E</

Kaynak: İzmir 1., 2., 3., 4., 6., 7. Ağır Ceza Mahkemelerinden elde edilen Adisform 11 bilgilerinin toplamını gösterir tablo, Adli Sicil Genel Müdürlüğü'ne gönderilen Adisform 11 den yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Adisformlar birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Çalışmanın sadece vergi suç davalarını kapsaması tek başına belki ölçü değil ama bir sonuç vermektedir. Tabloların genel incelemesine göre;

Bazı mahkemelerden eksik bilgi alınmasına rağmen on yılda görülen 2513 davanın sonucuna göre, 1489 kişi için mahkumiyet kararı verilmiş; 1594 kişinin davası değişik nedenlerle ortadan kalkmış, 284 kişiye ceza verilmesine yer olmadığı ve 542 kişi için de beraat kararı verilmiştir. Yani 1489 kişi için mahkumiyet kararı verilmiş ve 2420 kişi de yargılama sonucunda ceza almamıştır. Tüm davaları tek tek inceleme olanağı olmadığından 2420 kişinin mağdur edilip edilmediğini bilememekteyiz. Ama 542 kişinin gereksiz yere yargılandığı, belki de tutuklu olarak yargılandığı düşünülürse gereksiz açılan davalar olduğu sonucu çıkmaktadır.

Açılan 2513 davada 18 yaş üzeri 2850 erkek, 267 kadın sanık görülmektedir. 15 – 18 yaş aralığında üç kişinin mahkum edildiği, bunun da 18 Yaş altındaki sanıkların sayısı yok denecek kadar istisnai olmasıdır.

3.3. Vergi Denetim Raporları İle Ceza Yargısı Verilerinin Genel Bir Değerlendirilmesi

Çalışmadan çıkan sonuçlardan birisi, Vergi suçu raporunun davanın olmazsa olmak koşullarından birisidir. Vergi suçu raporu olmadan verilmiş bir karar, temyiz aşamasında Yargıtay'da CMK 249/I maddesine göre usulden bozulur. Yani vergi inceleme raporunda vergi suçuna ilişkin tespitler bulunduğu bir de vergi suçu raporu düzenlenmesi gerekmektedir.

Ceza yargısında vergi denetim elemanlarının raporlarının suç duyurusu raporu olarak da önemli işlevi bulunmaktadır.

Ceza yargılaması aşamasında kanıtlardan birisi de, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu⁵⁵nun 63 ncü maddesi uyarınca bağımsız ve tarafsız kişilerden alınan bilirkişi raporudur. Bu durum ceza yargısı için doğru ve kaçınılmazdır. Çünkü ceza yargısında adaletin sağlanması, suç iddiasında bulunan kurumdan bağımsız bilirkişilerin raporlarını zorunlu kılmaktadır. Bu durum ise, iş yükü zaten çok ağır olan ceza mahkemelerinin özel bir uzmanlık da gerektiren davalarda daha da yavaşlaması sonucunu doğurmaktadır.

VUK 359 uncu maddede düzenlenen suçlar özel tanımlanmış suçlar olup bu suçlar, aynı zamanda ceza kanununda düzenlenen evrakta sahtecilik, dolandırıcılık

55 4 Aralık 2007 Tarihinde Kabul Edilen 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 17 Aralık 2004 tarih ve 25673 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

gibi suçlara benzemektedir. Ancak VUK 359 ncu maddede düzenlenen suç, vergi kaçırma özel kastı ile işlenen özel bir suçtur. Burada yargı organlarının bu özel kastı, evrakta sahtecilik, dolandırıcılık suçlarının genel kastı ile karıştırmalarının yargının etkinliğini gölgelediğini söyleyebiliriz.

Ceza yargısına yansıyan vergi suçu, VUK 359 ncu maddesi özel hükümlerinden kaynaklanmaktadır.

Hapis cezaları ise, 5237 sayılı TCK'nın 45 nci maddesinde düzenlenmiştir.

Maddede hapis cezaları üç başlık da belirtilmiş olup bu cezalar; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, müebbet hapis cezası ve süreli hapis cezası olarak belirlenmiştir. 5237 sayılı TCK ile 765 sayılı TCK'da yer alan ağır hapis cezası müeyyidesi ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.

5237 sayılı TCK'nın "Süreli hapis cezası" başlıklı 49 ncu maddesi aşağıdaki gibidir;

"(1) Süreli hapis cezası, kanunda aksi belirtilmeyen hallerde bir aydan az, yirmi yıldan fazla olamaz.

(2) Hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır." şeklindedir.

Bu durumda 213 sayılı VUK'un 359 ncu maddesinde sayılan kaçakçılık suçları için hükmolunacak hapis veya ağır hapis cezaları 5237 sayılı TCK'nın yürürlük tarihi olan 01 Haziran 2005 tarihinden itibaren süreli hapis cezası olacaktır.

Ayrıca 5237 sayılı TCK'nın 50 nci maddesinde aynı Kanunun 49 ncu maddesinde kısa süreli hapis cezası olarak belirlenen, hükmedilmiş olan bir yıl veya daha az süreli hapis cezasının adli para cezasına çevrilebileceği belirtilmiştir.

Yine 5237 sayılı Kanunun 51'nci maddesinde işlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkum edilen kişinin cezasının yine Kanunun aynı maddesinde belirlenmiş şartlar dahilinde ertelenebileceği belirtilmiştir. Bu sürenin üst sınırı, fiili işlediği sırada on sekiz yaşını doldurmamış veya altmış beş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından üç yıldır.

Bu durumda 213 sayılı VUK'un 359 ncu maddesinde yer alan kaçakçılık suçuna ilişkin ceza uygulamasında VUK'da mevcut olarak yer alan düzenlemeden farklılıklar oluşacaktır.

Birinci grupta yer alan suçlar için; hükmolunacak cezalar para cezasına çevrilebileceği gibi 5237 sayılı TCK'nın 51 nci maddesi uyarınca hükmolunacak süreli hapis cezası ertelenebilecektir. Para cezasına çevirme söz konusu olduğunda erteleme mümkün olmayacaktır.

VUK'da on sekiz aydan üç yıla kadar ağır hapis cezasının hükmolunacağı belirtilmiş olan ve mevcut yasa hükmüyle erteleme imkanı bulunmayan 359/b maddesinde açıklanan kaçakçılık suçu için hükmolunacak ceza 5237 sayılı TCK'nın 51 nci maddesi hükmü uyarınca Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle maddede belirtilmiş şartlara göre ertelenebilecektir⁵⁶. Böylelikle vergi suçlarına ilişkin hapis cezaları kalkmakta ve bu cezanın caydırıcılığı ortadan kalkmaktadır.

Denetim birimleri ile yazdıkları vergi suçu raporları, İzmir Ağır ceza mahkemelerinden alınan bilgiler ışığında bu cezaların değerlendirilmesi doğru olacaktır.

Edinilen belge ve bilgiler denetim organlarının planlanmış kadrolara göre sayısal olarak eksik olduğunu, bu nedenle yeterli denetim yapılamadığı sonucuna kolaylıkla varılabilmektedir. Ceza yargısına yansıyan vergi suçu raporları için ceza alan kişi sayısından fazla, beraat eden ve değişik nedenlerle ceza almayan kişi sayısı görülmektedir. Bu da açılan davaların yersiz olabileceği kuşkusunu akla getirmektedir.

İzmir Ağır Ceza mahkemelerinde alınan istatistikler birleştirilerek, çıkarılan tablolardan da, mahkeme bazında ulaşılan sonuçları aşağı yukarı yansıtmaktadır.

Dava sayıları dikkate alınmayan Ağır Ceza Mahkemelerine rağmen Adisform 9 toplamından mahkemelerdeki iş yükü yıllara göre dağılımı görülmektedir. 2004 ve 2005 yılları dava sayıları, diğer yıllara oranla yüksektir.

Adisform 10 toplamından toplam dava dosyaları içindeki vergi davalarının sayısı ortaya çıkmaktadır. Söz konusu mahkemelerden alınan verilere göre açılan dava dosyası sayısı 2101 adettir. Diğer yandan Adisform 11 de sonuçlanan 2513 dava dosyası olduğu görülmektedir. Devam eden dosya sayıları da dikkate alındığında 412 dosya ve devam eden dava dosyaları sayısı toplamı kadar da temyizden dönen dava dosyaları olduğu ortaya çıkmaktadır.

2513 davanın 1594 kişinin davası değişik nedenlerle ortadan kalkmış olması davalarda zamanaşımından düşme kararlarının yüksek oranda olması dolayısıyla yargılama sürecinin uzun sürdüğü ya da davanın geç açıldığı söylenebilir.

Vergi barışı, ceza kanunlarındaki değişiklikler ile bazı suçların ceza kapsamından çıkartılması, ceza affı ve ceza indirimleri sağlayan kanunlar gibi, değişik düzenlemeler dolayısıyla, ceza yargısındaki davalar genellikle düşme kararları ile sonuçlandırılmaktadır.

⁵⁶ Vedim Tolga SÜER, "Vergi Usul Kanunun'da Yer Alan Hürriyeti Bağlayıcı Ceza İle Cezalandırılacak Suçlar ve Cezaları İle 5237 Sayılı TCK'nın Bu Suçlarla İlgili Hükümlerinin Değerlendirmesi", Vergi Dünyası, Nisan 2007.

TCK 103 ncü maddesine göre zaman aşımı süresi 5 yıldır ve bu süre eylemin gerçekleştiği gün başlaması zaman aşımı nedeniyle düşen davalarda etken olabileceği düşünülebilir. Vergi Usul Kanunu'nun 359 ve 360 ncu maddelerinde belirtilen kaçakçılık ve iştirak fiilleri için öngörülen cezaların dava zamanaşımına uğraması halinde bu fiiller için dava açılamaz. Para cezası niteliğindeki vergi cezalarında zamanaşımı cezanın bağlı olduğu vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın birinci gününden başlarken hürriyeti bağlayıcı nitelikteki vergi cezalarında fiilin işlendiği gün başlamaktadır. Diğer yandan TCK 104 ncü maddesi hükmünce zaman aşımı süresinin kesilmesi halinde Vergi suçlarında uygulanmak üzere en fazla 2,5 yıl uzamaktadır.

Vergi suçuna ilişkin davalar kamu davası niteliğindedir. Aşağıda bazı dava örnekleri verilmiştir.

Örnek 1: E. 2004/194 ve K.N. 2006/29, C.S.E. 200/1288, Suç tarihi 1999 yılıdır.

Cumhuriyet Başsavcılığının iddiası, 1998 ve 1999 yıllarında sahte fatura düzenleyerek vergi kaçakçılığı suçu işlendiği şeklinde ve 359 b-1 maddesi gereği cezalandırılması istemidir. Bilirkişi raporunun vergi suçu raporu ile uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Karar özeti: Sanıkların 1999 yılında şirketi temsil yetkileri olmadığından beraat etmelerine, 1998 yılı için mahkumiyet kararı verilmiştir. Yargıtay 11 Dava Dairesince 1998 hükmü onaylanmış, 1999 yılı için eksik soruşturma nedeniyle bozmayı gerektirmiştir. Mahkeme Yargıtay'ın bozma kararına uymuş, 5271 Sayılı CMK'nin 223/2-e maddesi⁵⁷ uyarınca delil yetersizliği nedeniyle beraat kararı vermişlerdir.

Örnek 2: E. 2003/89, K. 2005/537, C.S.E. 2003/382-1239. 2003/268-390 Esas ve karar sayılı dosta ile birleştirilmiştir. Suç tarihi 1998 yılıdır.

Fiilen alınmayan malları ihraç edilmiş gibi gösterilmesi, bunun için sahte fatura temin edip kullanarak 359 b-1 maddesince cezalandırma istemi vardır.

Bilirkişi raporu davanın seyrini değiştirmektedir. İhracatın her yönü ile gerçekleştiğini tespit edip, kullanılan faturalar sahte olsa da düzenlenen faturaların sahte olmadığını, sahte belge temini için de 4811 sayılı vergi barışı yasasından

⁵⁷ 5271 Sayılı CMK Madde 223, (1) Duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra hüküm verilir. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararı, hükümdür. (2) Beraat kararı; e) Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması

yararlanıldığı belirtilmektedir. İhracatın gerçek olduğunu, KDV iadesi talep edilmediğini ve bu nedenle KDV kaybı da olmadığını belirlemiştir.

Gerekçede ise, bu davanın açılmasına neden sahte fatura alıp kullanmak suçundan dolayı açılan dava, 4811 sayılı yasadaki yararlanarak borçlarını ödemesi nedeniyle, ortadan kalkmıştır, denilmektedir. Hüküm olarak, ortadan kalkma yanında, sahte belge düzenleme sureti ile vergi kaçakçılığı suçu unsurları oluşmadığından 5271 Sayılı CMK'nin 223/2-e maddesi gereği olarak sanıkların beraatlarına karar verilmiştir.

Örnek 3: E.No 2002/402, K.No 2005/548, C.S.E. No 2002/1790, Suç tarihi 1999 ve 2000 yıllarıdır.

İddia, sahte fatura düzenlemek suçundan VUK 359/b-1 maddesi gereğince her yıl için ayrı ayrı cezalandırılması talebidir. Bilirkişi, söz konusu faturaların irsaliye ile ilişkilendirilmediğinden sahte olduğu sonucuna varmıştır.

Hüküm, ceza alt sınırından her iki yıl için ayrı ayrı 18 ay olmak üzere, 765 Sayılı CKK 71 Maddesi⁵⁸ uyarınca toplam 36 ay hapis cezası ile cezalandırılmasından ibarettir.

Örnek 4: E. No 2005/297, K. No 2005/558, C.S.E. No 2001/2150, Suç tarihi 2001 yılıdır.

Yargılama 765 sayılı TCK ile başlamış ve sonuçlanmıştır. Temyizde temyiz tarihi itibarıyla, 5237 ve 5252⁵⁹ sayılı yasaların sanık lehindeki hükümlerinin uygulanması nedeniyle Yargıtay'da bozulmuştur.

Suç içeriği, naylon fatura düzenleyerek vergi kaçakçılığı suçu işlenmesidir. Vergi denetmenleri tarafından düzenlenen vergi suçu raporu, bilirkişi raporu ile desteklenmiştir.

Hüküm, 5237 sayılı yasanın 53 ncü maddesi gereğince sanığın lehine hüküm bulunmayınca 765 sayılı TCK göre hapis cezası ile cezalandırılmıştır.

Örnek 5: E.No 2004/320, K. No 2005/560, C.S.E. No 2004/1579, Suç tarihi 2002 yılıdır.

İddia, sanıkların sahte fatura satın aldığı, bu nedenle VUK 359/b-1 maddesi uyarınca cezalandırılması istemidir. Vergi inceleme ile vergi suçu raporları ile bilirkişi raporları aynı paraleldedir.

58 765 Sayılı TCK Madde 71 "Aynı neviden şahsi hüriyeti bağliyan muvakkat cezalara mahkûmiyet halinde bu cezaların mecmuu tatbik olunur."

59 5252 sayılı yasa, 13 Kasım 2004 Tarih ve 25642 Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

Hüküm, 4811 sayılı yasadaki yaralanan kişiye ilişkin davanın ortadan kaldırılmasına, suçsuzluğu tespit edilen sanığın beraatına ve diğer suçluların hapis cezası ile cezalandırılmasına, teselsül eden eylem nedeniyle 765 Sayılı TCK 80 nci maddesi uyarınca cezanın altıda bir oranda artırılmasına, cezanın kısa süreli olmaması nedeniyle paraya çevrilmemesine karar verilmiştir.

Örnek 6: E No 2004/425, K. No 2005/547, C.S.E No 2004/2134, Suç Tarihi 1999 ve 2000 yıllarıdır.

Sahte fatura kullandığı için VUK 359/b-1 maddesine göre cezalandırma istemidir. Sanık komisyon karşılığı aldığı sahte faturaları defter kayıtlarına alarak vergi kaybına neden olmuştur. Bilirkişi raporu iddia ile aynı doğrultudadır.

Hüküm alt sınırdan 18 ay hapis cezası, teselsül ettiğinden ve iki yılı kapsadığından 42 ay hapis cezası verilmiştir. Ceza süresi nedeniyle, sanığın erteleme talebi reddedilmiştir.

Örnek 7: E. No 2004/115, K. No 2005/538, C.S.E. No 2004/487, Suç tarihi 2002 yılıdır.

Sahte fatura kullanmak ve sahte fatura düzenlemek suçlarından ayrı ayrı olmak üzere VUK 359/ b-1 maddesine göre cezalandırma istemidir. Bilirkişi raporu da ilgili faturaların sahte olduğu yönündedir.

Hüküm, sahte fatura kullanmak ve düzenlemek suçlarından ayrı ayrı 18 olmak üzere 36 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Örnek 8: E. No 2005/381, K. No 2005/511, C.S.E. No 2002/2034-2003/568, Mahkememizin 2003/129 Esas 2003/76 karar sayılı dosya bu dosya ile birleştirilmiştir. Suç tarihi 2001 yılıdır.

Sahte fatura düzenlemekten, VUK 359/b-1 maddesine gereğince cezalandırılmasına karar verilmesi talebine göre cezalandırılmıştır. Yargıtay On birinci dairesi, 5237 Sayılı TCK'nin yedinci maddesi⁶⁰ ve 5252 sayılı TCK yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki kanunun dokuzuncu maddesi⁶¹ uyarınca karar bozmayı

60 5237 Sayılı TCK Madde 7 «(1) İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükmolunmuşsa infazı ve kanunî neticeleri kendiliğinden kalkar. (2) Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur. (3) (Değişik fıkra: 29/06/2005-5377 S.K./2.mad) Hapis cezasının ertelenmesi, koşullu salıverilme ve tekerrürle ilgili olanlar hariç; infaz rejimine ilişkin hükümler, derhal uygulanır. (4) Geçici veya süreli kanunların, yürürlükte bulundukları süre içinde işlenmiş olan suçlar hakkında uygulanmasına devam edilir.»

61 5252 Sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Madde 9 «(1) 1 Nisan 2005 tarihinden önce kesinleşmiş hükümlerle ilgili olarak, Türk Ceza Kanununun lehe olan hükümlerinin derhal uygulanabileceği hallerde, duruşma yapılmaksızın da karar verilebilir. (2) Birinci fıkra hükmü, 1 Nisan 2005 tarihinden önce verilip de Yargıtay tarafından lehe olan hükümlerin uygulanması hususunda değerlendirme yapılması gerektiği gerekçesiyle bozularak mahkemesine gönderilen hükümler hakkında da

gerektirmiş ve karar bozulmuştur. Yeniden yargılama sonunda yürürlükteki yasalara göre mahkumiyet kararı verilmiştir.

Örnek 9: E. No 2002/444, K.No 2005/491, C.S.E No 2002/2013-2194, 2002/478 esas ve 2003/36 karar sayılı dosya, bu dosya ile birleştirilmiştir. Suç tarihi 1997-1998 ve 1999 yıllarıdır.

Sahte fatura ticareti yapmak eyleminden 213 sayılı kanunun 359/b-1 maddesi uyarınca üç kez cezalandırılması, 2918⁶² sayılı kanuna göre dava açılmıştır. Bilirkişi raporu iddia paralelindedir. Mükellefin defter ve belgeleri ibraz etmemelerinden dolayı VUK 359/a-2 maddesi uyarınca da yargılanmıştır.

1997 yılı zaman aşımına uğradığı için dava düşürülmüştür. 1998 yılı VUK 359/b-1 maddesi gereği 18 ay, 1999 yılı VUK 359/b-1 maddesi gereği 18 ay ve defterleri ibraz etmemesi nedeniyle VUK 359/a-2 maddesi gereği altı ay hapis cezası olmak üzere, cezaların birleştirilerek, toplam 48 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına kara verilmiştir.

Örnek 10: Dosya No 2005/503, K. No 2006/16, C.S.E. No 200/100728, Suç tarihi 1998 ve 1999 yıllarıdır.

1998-1998 yıllarında mal alımı olmadan fatura düzenlemesi suçundan 2005 yılında verilen 30 ay hapis cezasının, 5237 ve 5252 sayılı kanunların, 765 sayılı TCK'nın değişmesiyle, lehe olan hükümlerinden sanık lehine uygulanması gerektiğinden Yargıtay 11 Ceza dairesi tarafından kararın bozulması ve yeniden yargılanmasından ibarettir. Yeniden yargılama da bilirkişi raporları mahkemenin kanaatine uygun olarak düzenlemiştir.

Hüküm, suç unsurları tek tek sayılıp, toplam 60 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Örnek 11: E. No 2004/184, K. No 2006/37, C.S.E. No 2004/759, Suç tarihi 1999 yılıdır.

Şirket temsilcisi olan sanık, sahte fatura olarak kullandığının vergi inceleme raporu ile belirlendiği için, eyleme uyan 213 Sayılı VUK 359/b-1 maddesi uyarınca cezalandırılması istenmiştir. Bilirkişi raporunda suça ilişkin faturaların komisyon karşılığı temin edilerek sahte fatura kullanıldığını ve vergi kaybına neden olduğunu belirlenmiştir.

Hüküm sanık için 18 ay hapis cezasına çarptırılması ile suç unsurunun sadece iki fatura olması nedeniyle 765 sayılı TCK 59 ncu maddesi gereği, cezanın

uygulanır. (3) Lehe olan hüküm, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir.»

622918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun, 12 Ocak 1932 Tarih ve 2000 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanmıştır.

altıda bir oranında düşürülerek 15 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, sanığın geçmişteki suç hali ve Cumhuriyet Savcısının talebi ile cezanın ertelenmesine, yargılama sürecinde sanığın vefat etmiş olması nedeniyle TCK 64/1 maddesi gereği ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir.

Örnek 12: E. No 2000/105, K. No 2005/545, C.S.E No 200/264, Suç Tarihi 1998 yılıdır.

İki sanıklı davada, sahte fatura almak ve vermek suçundan eyleme uyan 213 sayılı VUK 359/b-1 maddesi ile defter ve belgelerin yasal süresi içinde vergi denetmenlerine ibraz edilmemesi nedeniyle de 213 Sayılı VUK 359/a-2 maddesi uyarınca cezalandırılması istemidir.

Hüküm, zaman aşımı nedeniyle sanıklardan birisinin davasının düşürülmesine; diğer sanık için, sahte fatura almak ve vermek ile defter ve belgeleri ibraz etmemesi nedeniyle her üç suçtan toplam 42 ay hapis cezası verilmesine karar verilmiştir.

Örnek 13: E. No 2000/194, K. No 2006/70, C.S.E No 2000/100547, Suç tarihi 1997 yılıdır.

Zamanaşımına uğrayan bir dosya olduğu için, dava konusu hakkında açıklama yoktur. 2000 yılında açılan davanın 2006 yılında zamanaşımına uğraması nedeniyle dava düşürülmüştür.

Çalışmamızın başında Ağır Ceza Mahkemelerinde 213 sayılı VUK 359/b-1 maddesine ilişkin davaların yargılandığı açıklanmıştı. Yukarıdaki örneklerde VUK 359/a-2 ye göre verilen kararlara da rastlanmıştır.

Davalar Cumhuriyet Savcıları tarafından tasnif edilmektedir. Örnek davalarda VUK 359/b-1 yanı sıra 359/a-2 maddesine göre verilen cezalar da görülmektedir. Ağır Ceza Mahkemelerinde 213 sayılı yasanın 359/b-1 maddesi yanı sıra 359/a-2 maddesi kapsamında da suç oluşmuşsa Ağır Ceza Mahkemesi karar verebilmektedir. Tersî durumda Asliye Ceza Mahkemelerinde VUK 359/a-2 ye göre açılan dava, yargılama sürecinde VUK 359/b-1 maddesine göre de suç olduğu tespiti halinde, Asliye Ceza Mahkemeleri görevsizlik kararı vererek, ceza veremezler.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Vergi Denetimi, Vergi Usul Kanununda belirtilen yöntemlerle, yasanın ilgili maddelerine göre denetim yetkisini haiz inceleme elemanları tarafından yapılmaktadır. Denetim Maliye Bakanlığının planlaması doğrultusunda yoğunlaştırılabilmekte ve seyreltilebilmektedir. Denetim birimlerinden alınan tablolar aynı tür verileri içermemekle beraber, elde edilen verilerden incelemelerin yoğun olup olmadığı kolayca anlaşılabilmektedir. 2000 – 2003 arasında yazılan vergi inceleme raporlarının sayısal yoğunluğu hemen göze çarpmaktadır.

Denetim, vergi güvenlik önlemi olarak her zaman önemini korumaktadır. Denetim etkinliği olarak, denetlenebilen mükellefin sayısı açısından bakmak gerekir. Denetim elemanlarının sayısal olarak yetersiz olması ve az sayıda mükellefin denetlenebiliyor olması açısından, vergi denetimi etkindir, denilememektedir. Sürekli ve yoğun denetimler ekonomiyi kayıt altına alacağı olasılığından yüzde ellilere varan kayıt dışının bir kısmının bile kayıt içine alınabilmesi, haksız rekabeti de önleyeceğinden, ekonomide homojenliğin oluşmasına katkılar sağlayacaktır.

Çalışmamız, yapılan denetimlerin vergi suçu raporu ile sonuçlanan kısmını kapsamaktadır. Yazılan raporlarda vergi suçu raporu oranı, sıfır ile yüzde 15 arasında değişebilmektedir. Ceza yargısına giden vergi suçu raporlarının yargılama sonuçları yukarıda incelenmişti.

Yargı kararlarının değerlendirilmesi yukarıda da yapıldığı şekliyle; On yıl içinde açılmış 2513 davanın sonucunda, 1489 kişi için mahkumiyet kararı verilmiş; 1594 kişinin davası değişik nedenlerle ortadan kalkmış, 284 kişiye ceza verilmesine yer olmadığı ve 542 kişi için de beraat kararı verilmesi ile sonuçlanmıştır. Bu davalarda 3909 kişi yargılanmış, yüzde 33 ne tekabül eden 1489 kişi için mahkumiyet kararı verilmiş, yüzde 62 si olan 2420 kişi de ceza almamıştır. Bu sonuçlara göre farklı olasılıklar ortaya çıkmaktadır. Birincisi, vergi suçu raporlarının eksik veya yetersiz yazılması ve yeteri kadar kanıt bulunamaması, ikinci olarak; yasalardaki değişiklikler, vergi afları veya yasaların farklı yorumlanması nedeniyle ceza verilmesine gerek olmayan hallere dönüştüğü, üçüncü olarak da zaman aşımı süresinin fazlaca işlemesi veya yargılama sürecinin uzun sürmesi olarak düşünülebilir.

Ağır Ceza Mahkemelerinden alınan on üç dava dosyasının; iki örneği beraatla, sekizi mahkumiyetle, bir örneği ortadan kaldırma, bir örnek mahkumiyet düşme, bir örnek mahkumiyet, tecil ve ortadan kaldırma ve bir örnek de 5271 sayılı

CMK 223/8 “Türk Ceza Kanununda öngörülen düşme sebeplerinin varlığı ya da soruşturma veya kovuşturma şartının gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması hallerinde, davanın düşmesine karar verilir, Ancak, soruşturmanın veya kovuşturmanın yapılması şarta bağlı tutulmuş olup da şartın henüz gerçekleşmediği anlaşılırsa; gerçekleşmesini beklemek üzere, durma kararı verilir. Bu karara itiraz edilebilir.” maddesine göre düşme, ile sonuçlanan dava dosyalarıdır.

Dava dosyalarının deliller bölümünde ortak payda, vergi suçu raporu, vergi inceleme raporu ve bilirkişi raporu olması zorunluluğudur.

213 sayılı VUK kaçakçılık suçu ve ilgili düzenlemelerden de görüleceği üzere cezalandırmaya konu fiil, vergi ödenmemesi değildir. Vergi ödememek ve kaçırmak için yapılan hileli davranışlar ve hukuka aykırı fillerin cezalandırılması amaçlanmaktadır. Bu fiiller, sadece toplumsal barış ve düzeni değil, devletin gelir politikasını da etkilemektedir. Devletin elde etmesi gerekirken elde edemediği gelir, devlet hizmetlerinin gereği gibi yerine getirilememesine neden olmaktadır. Bu durumun yarattığı boşluğu ise hukuk dışı organizasyonların doldurma ihtimali her zaman mümkündür ve böyle de olmaktadır.

Devletin gelirlerini etkin ve adil bir şekilde toplaması, vergi aflarına gereksinim duyurmayacağı gibi devletin adil olmasını ve en önemlisi böyle de görünmesini sağlayacaktır ki sosyal hukuk devletinin ve demokrasinin de temeli budur.

Bu noktada, vergi ödememek ve kaçırmak için girişilen hukuka aykırı fillere etkin mücadele gerekmektedir. Bunun için de ihtisas mahkemelerinin gerekliliği tartışılmazdır. Vergi Ceza Mahkemeleri kurulması bu etkinliği sağlayacak en önemli mekanizma olacaktır. Mali içerikli raporların ceza yargısında sadece suç duyurusunda olan işlevinin sonuçta bir etkinliğe ulaşmaması da bu nedenledir. Bu durum ise, hukuk devletine olan güveni sarsmaktadır.

Diğer taraftan, vergi toplamada etkin olmanın yolunun da gerçek bir hukuk devleti olmak olduğu da tartışmasızdır. Tüm kurumları ile hukuka bağlı devlet her noktada hesap verebilir olduğundan hukuka aykırı uygulamalar içinde olan kişi ve kurumlardan da hesap sorabilirliği ve bu konuda sonuç alıncaya kadar istikrarlı davranması da mümkün olacaktır. Hukuk devletinin de vergisini ödeyen ve vergi bilinci gelişmiş yurttaşlarla sağlanacağı açıktır.

KAYNAKLAR

AKARCA, Akif., ŞAFAK, Mehmet., “Vergi Denetimi Etkinliği ve Denetim Birimlerinin Yeniden Yapılandırılması”, **Dünya Gazetesi**, 24 Ocak 2008.

AKDOĞAN, Abdurahman., “Vergi Yapısındaki Değişim ve Analizi” **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 162, Haziran 2006

AKINTÜRK, Turgut., OKAN, Neval., **Hukuka Giriş**, 5. Baskı, Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 2006.

ARPACI, Atlar Ömer., “Vergi Denetimi, Vergi İncelemesini de İçeren Geniş Kapsamlı Bir Tanımdır” **e-yaklasim**, Ağustos 2004, Sayı: 13.

BAYKARA, Bekir., “Vergi İncelemesi”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Eylül 2007

BAYKARA, Bekir., “Vergi Suçu Raporu ve Ceza Yargısındaki Yeri”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Mayıs 2004.

DOĞRUSÖZ, Bumin., “Vergi kaçakçılığı suçuna yeni düzenleme”, **Referans Gazetesi**, 31 Ocak 2008.

DÖNMEZ, Recai., “Vergi Hukukunda Vergi Affı Kavramına Yer Yok mudur?”, **Yaklaşım Dergisi**, Sayı:197, Eylül 2002.

GÜNAY, Serdar., “İnceleme Tutanakları ve Raporlarının Delil Niteliği”, **Yaklaşım Dergisi**, Ekim 2006.

HUK, **Denetim İlke ve Esasları II.Cilt**, Acar Matbaacılık, İstanbul 1996.

KIZILOT, Şükrü., “Vergi kaçakçılığı yapanlara af var mı, yok mu”, **Hürriyet Gazetesi**, 13 Şubat 2008, www.hurriyetim.com.tr, (Erişim Tarihi: 15 Şubat 2008)

MERİÇ, Metin., **Vergi Denetimi**, İlkem Ofset, İzmir 2002.

OK, Nuri., GÜNDEL, Ahmet., **Açıklamalı ve İctihatlı Ceza Mahkemelerinin Görevine Giren Vergi Kaçakçılığı Suçları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002

ÖNCEL, Mualla., KUMRULU, Ahmet., ÇAĞAN, Nami., **Vergi Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2004.

ÖZBALCI, Yılmaz., **Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları**, Oluş Yayıncılık, Ankara 2006.

SAYDAM, Murat., “Türk Vergi Mevzuatında Vergi Suçları ve Cezaları” (Yayınlanmamış Yeterlilik Etüdü), Ankara, 1999.

SEVİĞ, Veysi., “Vergi Suçlarında Hapis Cezası Süresi Arttı”, **Referans Gazetesi**, 15 Şubat 2008.

SÜER, Vedim Tolga., “Vergi Usul Kanunun’da Yer Alan Hürriyeti Bağlayıcı Ceza İle Cezalandırılacak Suçlar Ve Cezaları İle 5237 Sayılı TCK’nın Bu Suçlarla İlgili Hükümlerinin Değerlendirmesi”, **Vergi Dünyası**, Nisan 2007

TEKİN, Fazıl., ÇETİNKAYA, Ali., **Vergi Denetimi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ekim 2005.

TOSUNER, Mehmet., ARIKAN, Zeynep., **Türk Vergi Yargısı**, Maliye Bölümü Masa Üstü Yayıncılık Birimi, İzmir, 2003.

TOSUNER, Mehmet., ARIKAN, Zeynep., **Vergi Usul Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş Baskı, İlkem Ofset, İzmir, 2004

VURAL, Mahmut., “62. yılında Hesap Uzmanları Kurulu”, www.huk.gov.tr (Erişim Tarihi: 06 Nisan 2007)

[www.adli-sicil.gov.tr/istatistikler/ist tab.htm](http://www.adli-sicil.gov.tr/istatistikler/ist_tab.htm)

www.danistay.gov.tr

www.idealhukuk.com

www.gelkont.gov.tr

www.gib.gov.tr

www.huk.gov.tr

www.hurriyetim.com.tr

www.lebibyalkin.com.tr/mevbank/konukatalogu.asp?sNode=C6580&Exp=Y&orgid=6590 , Külliyat Dosyaları

www.mtk.gov.tr

www.vergidunyasi.com.tr

www.yaklasim.com.tr

www.yargitay.gov.tr

TÜRK CEZA KANUNU

VERGİ USUL KANUNU

EKLER

EK-1

BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU
(Gerçek Kişiler İçin)

Başvuru sahibinin adı ve soyadı:	Ali ÖZKAYNAK		
Oturma yeri veya iş adresi:	1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR Telefon 0 532 779 73 00		
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik No: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	33379145386	Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı ☐ Elektronik ☒	
Elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	aliozkaynak@turmob.org.tr aliozkaynak@yahoo.com aliozkaynak@msn.com		
İmzası:		4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.	
İstenen bilgi veya belgeler: (Not: Ayrılan bölümdeki boşluk yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa / sayfalar kullanılabilir.)	DEÜ SBE Mali Hukuk Programında Yüksek Lisan Tez başlığı olan, “Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği” çalışmamda kullanmak üzere aşağıdaki bilgilere ihtiyacım bulunmaktadır. <u>(1997-2006 Yıllarında, HER YIL İTİBARIYLA AYRI AYRI, Türkiye toplamı ve sadece İzmir ili olmak üzere;)</u> - Merkez ve yerel denetim elemanların, VUK 359 maddesine göre yazdıkları rapor sayısı, - Merkez Denetim Elemanlarının (Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri) VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusu sayısı, - Vergi Denetmenleri’nin Vergi idaresi aracılığı ile VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına bulundukları suç duyurusu sayısı,		

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

15.06.2007

SAYI : B.07-0.BHİ.0.06/ /
KONU : Bilgi Edinme Talebi

ALİ ÖZKAYNAK
1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR İZMİR

İLGİ : 15.06.2007 ve 6121 sayılı talebiniz.

İlgi talebiniz 24.10.2003 tarih ve 4982 sayılı Kanun ile bu kanuna bağlı olarak çıkarılmış olan 27.04.2004 tarihli “Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde değerlendirilmiş ve müracaatınız işleme konulmamıştır.

İşleme konulmamaya ilişkin detay açıklamalar ve gerekçe aşağıda olup, talebinizle ilgili olarak 4982 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'na yazılı olarak itiraz edilebilir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Hakan AKTÜRK
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

İşleme konulmama gerekçesi/gerekçeleri :

Daha Önce Cevaplanan Başvuru Unsuru : “Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik” 18. maddesinin “... *Daha önce cevaplandırıldığı halde aynı kişiler tarafından yapılan tekrar mahiyetindeki başvurular ile soyut ve genel nitelikteki başvurular işleme konulmaz ...*” hükmüne aykırılık mevcuttur.

Başvuru Bilgileri

Başvuru Tarihi : 15.06.2007
Adı-Soyadı/Ünvanı : ALİ ÖZKAYNAK
Konusu :
Başvuru Şekli : E-Posta
Form Bilgisi : Form Var
Başvuranın Kişiliği : Gerçek Kişi
T.C. Kimlik No : 33379145386
Adresi : 1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR İZMİR
E-Posta Adresi : aliozkaynak@turmob.org.tr
Telefon No :
Faks :
Cevap Talebi : Yazılı
İmza : Yok
Yetki Belgesi : Yok
İstenilen Bilgi ve Belgeler :

DEÜ SBE Mali Hukuk Programında Yüksek Lisan Tez başlığı olan, "Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği" çalışmamda kullanmak üzere aşağıdaki bilgilere ihtiyacım bulunmaktadır. (1997-2006 Yıllarında, HER YIL İTİBARIYLA AYRI AYRI, Türkiye toplamı ve sadece İzmir ili olmak üzere;) - Merkez ve yerel denetim elemanların, VUK 359 maddesine göre yazdıkları rapor sayısı, - Merkez Denetim Elemanlarının (Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri) VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusu sayısı, - Vergi Denetmenleri'nin Vergi idaresi aracılığı ile VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına bulundukları suç duyurusu sayısı, Saygılarımla, Ali ÖZKAYNAK

MALİYE BAKANLIĞI
BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME
KURULU BAŞKANLIĞINA
ANKARA

İzmir, 15 Haziran 2007

Konu : Bilgi Edinme Talebinin işleme konulmaması hususu

İlgi : a) 14 Haziran 2007 tarihli bilgi edinme başvuru.

b) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nin 15 Haziran 2007 B.07-0.BHİ.06/
sayılı yazıları.

İlgi (a) da belirtilen bilgi edinme başvuru, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nin ilgi (b) yazıları ile işleme konulmadığı belirtilerek yanıtı bırakılmıştır.

İşleme konulmama gerekçesinde söz edildiği şekilde daha önce herhangi bir bilgi edinme talebinde bulunulmamıştır ve alınmış herhangi bir cevap da yoktur.

Başvurumun işleme konulmamasının diğer gerekçesi ise başvurunun soyut ve genel olması hususu olarak belirtilmiştir.

Oysa başvuru tamamen somut bir konuya ilişkin olup yüksek lisans tezimin konusu ile ilgili somut veriler talep edilmiştir. Kaldı ki, istenilen bilgilerin küçük bir kısmı <http://www.mtk.gov.tr/detail.aspx?cid=18> adresinde görülebilmektedir.

Durumun değerlendirilerek, bilimsel çalışma olanağı sağlanması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Ali ÖZKAYNAK

1756 Sokak No:7/10
35530 Karşıyaka/İZMİR

Telefon 0 532 779 7300
e-posta aliozkaynak@turmob.org.tr

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.0.GİB.0.12.22/ 2201-25-07/ 1844
KONU : Dilekçeniz

Sayın Ali ÖZKAYNAK
(aliozkaynak@turmobil.org.tr)

İLGİ: 14.06.2007 tarihli e-posta dilekçeniz

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkındaki Yönetmeliğin “İstenecek Bilgi ve Belgelerin Niteliği “başlıklı 12.nci maddesinde , bilgi edinme başvurularının , başvuru kurum ve kuruluşun elinde bulunan veya bulunması gereken bilgi ve belgelere ilişkin olması gerektiği, kurum ve kuruluşların ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurular ile tekemmül etmemiş bir işleme ilişkin bilgi ve belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verilebileceği hükme bağlanmıştır.

Bu nedenle, dilekçenizde istenilen bilgiler özel araştırma ve inceleme gerektirdiğinden talebinizin yerine getirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Salih YENDİ
Başkan a.
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B.07-0.BHİ.0.06/ /
KONU : Bilgi Edinme Talebi

ALİ ÖZKAYNAK
1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR

İLGİ : 14.06.2007 ve 6110 sayılı talebiniz.

İlgi talebiniz 24.10.2003 tarih ve 4982 sayılı Kanun ile bu kanuna bağlı olarak çıkarılmış olan 27.04.2004 tarihli “Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde değerlendirilmiştir.

İlgi talebiniz ile ilgili olarak Kurumumuz cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Hakan AKTÜRK
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

Ek :
Cevaplar

Ali Özkaynak'ın 14/06/2007 tarihli dilekçesine 20/06/2007 tarih ve 1411 sayılı yazımız ile cevap verilmiştir.

A. Servi Alıcı

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Hesap Uzmanları Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.07.0.HUK.0.01.117/436

18/06/2007

Konu : Bilgi verme

Ali ÖZKAYNAK

14/06/2007 tarihli elektronik başvuru formundaki talebinize istinaden, Hesap Uzmanları tarafından 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri kapsamında suç duyurusu amacıyla düzenlenen raporların sayıları aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

S. Abdullah ARISOY
Bakan a.
Hesap Uzmanları Kurulu
Başkan Yardımcısı

**Hesap Uzmanları Kurulu Tarafından Düzenlenen
Suç Raporları Sayılarını Gösterir Tablo**

Yılı	Toplam Suç Raporu Sayısı	İzmir Grubu Suç Raporu Sayısı
1997	79	0
1998	74	3
1999	44	6
2000	83	1
2001	249	62
2002	242	32
2003	48	3
2004	23	5
2005	14	1
2006	17	0

Maliye Bakanlığı Yeni Hizmet Binası 3. Kat 06381 Dikmen/ANKARA
Tel:(0312)4151169 **Faks:**(0312)4254457 **e-posta:** idare@huk.gov.tr **Ağ:**
www.huk.gov.tr

Evsal Akkoç
inceleme

Aytül Çetin

Başvuru Bilgileri

Başvuru Tarihi : 14.06.2007
Adı-Soyadı/Ünvanı : ALİ ÖZKAYNAK
Konusu :
Başvuru Şekli : WebForm
Form Bilgisi : Form Var
Başvuranın Kişiliği : Gerçek Kişi
T.C. Kimlik No : 33379145386
Adresi : 1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR
E-Posta Adresi : aliozkaynak@turmob.org.tr
Telefon No : 05327797300
Faks : 02323970392
Cevap Talebi : Elektronik
İmza : İmza Yok
Yetki Belgesi : Yok

İstenilen Bilgi ve Belgeler :

DEÜ SBE Mali Hukuk Programında Yüksek Lisan Tez başlığı olan, “Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği” çalışmamda kullanmak üzere aşağıdaki bilgilere ihtiyacım bulunmaktadır.
(1997-2006 Yıllarında, HER YIL İTİBARIYLA AYRI AYRI, Türkiye toplamı ve sadece İzmir ili olmak üzere;)
- Merkez ve yerel denetim elemanların, VUK 359 maddesine göre yazdıkları rapor sayısı,
- Merkez Denetim Elemanlarının (Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri) VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusu sayısı,
- Vergi Denetmenleri’nin Vergi idaresi aracılığı ile VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına bulundukları suç duyurusu sayısı,

Saygılarımla,

Ali ÖZKAYNAK

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istenilen bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

1997-2006 Yıllarında Gelirler Kontrolörlerince düzenlenen kaçakçılık suçu raporları aşağıdaki gibidir.

<u>YIL</u>	<u>RAPOR SAYISI</u>
1997	185
1998	256
1999	265
2000	229
2001	226
2002	251
2003	138
2004	114
2005	53
2006	74

VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Denetim Grup Müdürlüğü

İzmir, 10 Temmuz 2007

İZMİR

Konu: Yüksek Lisans Tezinde kullanılmak üzere, denetim raporlarına ilişkin istatistiki bilgi.

DEU SBE Mali Hukuk Programında Yüksek Lisans tez başlığı olan, “Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısına Etkileri; İzmir İli Örneği” çalışmamda kullanmak üzere aşağıdaki bilgilere gereksinimim bulunmaktadır.

1997-2006 Yıllarında, Her yıl itibariyle ayrı ayrı, olmak üzere;

Yazılan toplam rapor sayısı,

213 Sayılı VUK 359 Maddesi gereğince yazılan rapor sayısı,

213 Sayılı VUK 359 Maddesince yazılmış raporlardan Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulan rapor sayısı.

Bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla,

Ali ÖZKAYNAK

1756 Sokak No:7/10

35530 Karşıyaka/İZMİR

Telefon: 0 532 779 73 00

e-posta: aliozkaynak@turmob.org.tr

aliozkaynak@gmail.com

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Denetim Grup Müdürlüğü

SAYI : B.07.1.GİB.4.35.40.01/
KONU : Bilgi talebi

18.07.07 02223

Sayın Ali ÖZKAYNAK
1756 Sokak No:7/10 35530
Karşıyaka-İZMİR

İLGİ : 10.07.2007 tarihli dilekçeniz.

“Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısına Etkileri:İzmir İli Örneği” konulu yüksek lisans tez çalışmanızda kullanılmak üzere ilgi dilekçeniz ile istenilen bilgiler ekli tabloda gösterilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İbrahim ORAN
Gelir İdaresi Grup Müdürü a.
Vergi Denetmenleri Büro Başkanı

	YILLAR	VERGİ SUÇU RAPORU	VERGİ İNCELEME RAPORU
1	1997	458	2278
2	1998	490	2401
3	1999	527	2159
4	2000	596	2526
5	2001	985	2641
6	2002	881	3267
7	2003	534	1525
8	2004	493	4966
9	2005	356	4307
10	2006	469	3926
11	2007/1-6	310	3373

EK-1

BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU

(Gerçek Kişiler İçin)

Başvuru sahibinin adı ve soyadı:	Ali ÖZKAYNAK	
Oturma yeri veya iş adresi:	1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR Telefon 0 532 779 73 00	
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik No: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	33379145386	Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı ☐ Elektronik ☒
Elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	aliozkaynak@turmobil.org.tr aliozkaynak@yahoo.com aliozkaynak@msn.com	
İmzası:		4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.
İstenen bilgi veya belgeler: (Not: Ayrılan bölümdeki boşluk yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa / sayfalar kullanılabilir.)	DEÜ Mali Hukuk Programında Yüksek Lisan Tez başlığı olan, “Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği” çalışmamda kullanmak üzere aşağıdaki bilgilere ihtiyacım bulunmaktadır. <u>(1997-2006 Yıllarında, HER YIL İTİBARIYLA AYRI AYRI, Türkiye toplamı ve sadece İzmir ili olmak üzere;)</u> - Cumhuriyet Savcılarına gelen 213 Sayılı VUK 359 Maddesi gereği Suç duyurusu sayısı, - Cumhuriyet savcılığına gelen suç duyurusuna göre Ağır Ceza Mahkemelerine açılan dava dosyası sayısı, - Sanık sayısı - Hürriyeti bağlayıcı ceza verilen dosya sayısı, - Para cezası verilen dosya sayısı, - Beraatla sonuçlanan dosya sayısı, - Yasa değişikliği ile düşen dava sayısı, - Aflar nedeniyle düşen dava sayısı, - Zaman aşımı nedeniyle düşen dava sayısı, - Diğer nedenlerle ortadan kalkan davalar (Önemli neden varsa başka bir başlık olarak verilebilir.) - Devam eden davalar - Temyiz edilen dosya sayısı sayısı, - Yargıtay’ca onanan dosyaların sayısı, - Yargıtay’da bozulan dosyaların sayısı, - Cumhuriyet savcılığına gelen suç duyurusuna göre, Asliye Ceza Mahkemelerine açılan dava dosyası sayısı,	

	- Sanık sayısı - Hürriyeti bağlayıcı ceza verilen dosya sayısı, - Para cezası verilen dosya sayısı, - Beraatla sonuçlanan dosya sayısı, - Yasa değişikliği ile düşen dava sayısı, - Aflar nedeniyle düşen dava sayısı, - Zaman aşımı nedeniyle düşen dava sayısı, - Diğer nedenlerle ortadan kalkan davalar (Önemli neden varsa başka bir başlık olarak verilebilir.) - Devam eden davalar -Temyiz edilen dosya sayısı sayısı, - Yargıtay’ca onanan dosyaların sayısı, - Yargıtay’da bozulan dosyaların sayısı,
--	---

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Müsteşarlık
Bilgi Edinme Bürosu

Sayı : B.03.0.MÜS.0.00.00.03/2007/2811
15/06/2007

Konu : Bilgi Edinme Talebiniz hk.

Sayın : Ali ÖZKAYNAK

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca Bakanlığımıza yaptığınız 15/06/2007 tarihli başvurunuz incelendi.

09/10/2003 tarihli ve 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 8. Maddesinde “Kurum ve Kuruluşlarca yayımlanmış veya yayın, broşür, ilan ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurularına konu olamaz. Ancak, yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurana bildirilir”

Hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre yıllık bazda Ağır Ceza Merkezlerine göre istatistiki anket formları ile toplanıp derlenen ve değerlendirilen adalet istatistikleri www.adli-sicil.gov.tr adresli web sayfamızda değişik formatlarda yayımlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen sitemizde yayınlanan bilgilerin dışında Bakanlığımızda herhangi bir bilgi mevcut değildir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

İbrahim YETKİN
Bilgi Edinme Bürosu
Müdürü

EK-1

BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU
(Gerçek Kişiler İçin)

Başvuru sahibinin adı ve soyadı:	Ali ÖZKAYNAK		
Oturma yeri veya iş adresi:	1756 Sokak No: 7/10 35530 Karşıyaka/İZMİR Telefon 0 532 779 73 00		
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik No: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	33379145386	Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı ☐ Elektronik ☒	
Elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	aliozkaynak@turmobil.org.tr aliozkaynak@yahoo.com aliozkaynak@msn.com		
İmzası:		4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.	
İstenen bilgi veya belgeler: (Not: Ayrılan bölümdeki boşluk yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa / sayfalar kullanılabilir.)	DEÜ SBE Mali Hukuk Programında Yüksek Lisan Tez başlığı olan, “Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri ve Sonuçları: İzmir İli Örneği” çalışmamda kullanmak üzere aşağıdaki bilgilere ihtiyacım bulunmaktadır. <u>(1997-2006 Yıllarında, HER YIL İTİBARIYLA AYRI AYRI olmak üzere:)</u> - Merkez Denetim Elemanlarının (Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri) VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına gelen suç duyurusu sayısı, - Vergi Denetmenleri’nin Vergi idaresi aracılığı ile VUK 359 maddesi gereğince Cumhuriyet Savcılıklarına gelen suç duyurusu sayısı, -Cumhuriyet Savcılığına gelen suç duyurularına göre, Ağır ceza mahkemelerine açılan dava dosyası sayısı, -Cumhuriyet Savcılığına gelen suç duyurularına göre, Asliye ceza mahkemelerine açılan dava dosyası sayısı,		

İZMİR AĞIR CEZA MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞINA
İZMİR

İzmir, Nisan 2007

DEU SBE Mali hukuk öğrencisiyim. Mahkemenizde, “**Mali İçerikli Raporların Ceza Yargısındaki Etkileri: İzmir İli Örneği**” başlığını taşıyan Yüksek Lisans Tezi için çalışma yapmak istiyorum.

Mahkemeniz belgeleri üzerinde çalışabilmem için gerekli iznin verilmesini arz ederim.

Saygılarımla,

Ali ÖZKAYNAK

1756 Sokak No:7/10
35530 Karşıyaka/İZMİR
e-posta: aliozkaynak@turmob.org.tr

Eki: 1) Nüfus Cüzdanı Fotokopisi, (1 Adet)
2) Öğrenci Kimliği Fotokopisi (1 Adet)
3) Tez Adı Bildirim Formu Fotokopisi (1 Adet)

T.C
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ

B E R A A T

ESAS NO : 2004/194
KARAR NO : 2006/29
C.S.E NO : 2000/ 1288

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIKLAR : 1-

2-

VEKİLİ : Av. , Av.
SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1999
KARAR TARİHİ : 13/02/2006

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

İDDİA : İzmir C. Başsavcılığının iddianamesi ile "Sanıkların şirketleri adına 1998 ve 1999 yıllarında sahte fatura düzenlemek sureti ile vergi kaçakçılığı suçunu işledikleri anlaşıldığından eylemlerine uyan sevk maddeleri uyarınca ayrı ayrı 2 şer defa "cezalandırılmasına karar verilmesi" talep ve iddia olunmuştur

SAVUNMA : Sanıklar ve "Müşnet suçlamayı kabul etmediklerini, bütün mal alış ve satışları faturalı yaptıklarını, naylon veya sahte fatura kullanmadıklarını" beyan etmişlerdir.

DELİLLER : İzmir Defterdarlığı Bornova Vergi Dairesi Başkanlığınca ve Vergi Deneiimenliğince sanıklar hakkında kaçakçılık suçu raporu, Vergi inceleme raporu, tanzim edilmiştir.

Mahkememizce temin edilen belgeler ve dosya üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılmış, bilirkişi tarafından verilen rapor ve ek raporlarda olayda 1998 yılı içersinde sanıkların sahte belge düzenleyerek kasten vergi ziyanına sebep oldukları 22.09.1998 tarihinden sonra isimli kişinin şirketi temsil ve ilzama yetkili kılındığı sanıkların temsil yetkisinin bulunmadığı belirtilmiştir.

Sanıklara ait nüfus ve sabıka kayıtları celp edilmiştir.

Mahkememizin 6.12.2002 tarih 2000/421 esas ve karar sayılı kararı ile, olaya ilişkin tanzim edilen vergi suçu ve kaçakçılık raporu, bilirkişi raporu dikkate alındığında sanıklar ve 'nın 1998 yılı içerisinde şirket temsilcisi ve yetkilisi oldukları bu dönem içerisinde sahte fatura tanzim ederek vergi ziyanına sebebiyet verdikleri anlaşıldığından eylemlerine uyan 213 sayılı V.U.K. nun 4369 kanun ile değişik 359/b-1 maddesi uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına, sanıklar hakkında takdiren TCK. nun 59 maddesi uygulanmasına karar verilmiştir.

Sanıklar hakkında ayrıca 1999 yılına ilişkin eylemlerinden dolayı da kamu davası açılmış ise de sanıkların 1999 yılı içerisinde şirketi temsil yetkilerinin bulunmadığı anlaşıldığından suçun yasal unsurları oluşmadığından sanıkların müsnet suçtan beraatlerine karar verilmiştir.

Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 23.3.2004 tarih 2003/5033 esas , 2004/2197 karar sayılı kararı ile 1998 yılında vergi kaçırmak suçundan dolayı verilen mahkumiyet kararı onanmıştır.

1999 Yılındaki eylem bakımında ise " Sanıkların savunmalarında 1999 yılı sonuna kadar şirket faaliyetleriyle ilgilendiklerini belirtmeleri karşısında, anılan yılda şirket ortaklarının kimler oldukları, hisse devri gerçekleşip gerçekleşmediği, gerçekleşmiş ise bu ususun pay defterine kaydı ile şirket müdürlüğüne 'ın getirildiğine dair kararın ticaret sicili gazetesinde ilan edilip edilmediği sözü edilen sicil gazetesi de getirtilip ve 'ın şirketteki konumu usulen araştırılmadan eksik soruşturmayla yazılı şekilde beraatlerine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir." Gerekçesi ile mahkememizin kararının bu kısmını bozmuştur.

Mahkememiz bozmaya uymuştur.

Ticaret Sicilinden getirtilen belge örneklerine ve İzmir Ticaret Sicil Memurluğunun 30.11.2004 tarihli yazısına göre Sanayi

ve Ticaret Limited Şirketi'nin 1999 yılı itibarı ile ortakları ve .tır.

şirketin temsilcisidir. Pay defterine kayıt yapıp yapılmadığı bilinmemektedir. Mahkememiz pay defterini temin edememiştir. Sanık hissesini 22.9.1998 tarihinde

'a satmıştır. Bu karar Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır.

Mahkememiz 'nın 1999 yılında şirketle ilişkisini kesmesi.

'nın da şirketin Temsilcisi olmaması, her iki sanığın 1999 yılında vergi kaçırmak suçunu işlediklerine ilişkin iddianın dışında delil bulunmaması nedeni ile 5271 Sayılı CMK'nin 223/2-c maddesi uyarınca her iki sanığın beraatine ilişkin aşağıdaki biçimde karar vermiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı:

Her ne kadar sanıklar hakkında 1999 yılında vergi kaçakçılığı suçundan kamu davası açılmış ise de sanıkların bu suç işledikleri hususunda yeterli delil elde edilemediğinden, atılı vergi kaçakçılığı suçundan **BERAATLERİNE,**

Masrafların hazine üzerinde bırakılmasına dair sanıklar müdafî Av.

ile sanıklardan 'nın yüzüne karşı müdahil vekilinin ve diğer sanık

'nın yokluğunda, C.Saveısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı. 13/02/2006

ÜYE 31109

ÜYE 31546

K.2695

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2003/98-79
KARAR NO : 2005/537
C.S.E NO : 2003/382-1239
Mahkememizin 2003/268-390
Esas ve karars ayılı dosyası
Mahkememizin bu dosyası ile
Birleştirilmiştir.

BERAAT

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av. , Av.
SANIKLAR : 1-

2-

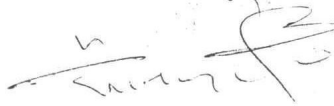
3-

VEKİLLERİ : Av.
SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1998 YILI
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 28/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanıklar hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 25.02.2003 tarih 2003/ 382- 342 esas ve iddia numaralı iddianamesi ile San. ve Tic. A.Ş. nin başkan ve üyeliklerini yürüten sanıkların 1998 yılı Aralık ayı içerisinde 6 ayrı gümrük çıkış beyannamesi ile Maceristan'da bulunan bir firmaya tekstil ürünleri ihraç ettiği, tekstil ürünlerinin Şişli Vergi Dairesi mükellefi Tic. Ltd Şti den temin edildiğini

gösteren tarih ve numaralarının vergi numaralarında yazılı 16 adet faturayı kayıtlarına intikal ettirdikleri, tekstil ürünlerinin satışı ve kur farkı bedeli ile ilgili olan bu faturaların gerçek bir mal satışına dayanmadığı. Ltd Şti. tarafından düzenlenen faturaların sahte oldukları sanıkların 1998 yılı Aralık ayı içinde şirket adına sahte fatura temin edip kullandıkları, böylece vergi kaçakçılığı suçunu işledikleri iddia edilmiş, sanıkların eylemine uyan 213 sayılı kanunun 359/b-1 maddesi uyarınca cezalandırılması istenerek mahkememizde 2003/ 89 esas sayılı kamu davası açılmıştır.

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 04.07.2003 tarih 2003/1239-1112 esas ve iddia numaralı iddianamesi ile sanıklar hakkında sahte fatura temin edip kullanmak suçundan dolayı açılan 2003/89 esas sayılı kamu davasına konu eylemin dışında sanıkların sahte fatura düzenlemek suretiyle de vergi kaçakçılığı suçunu işledikleri iddia edilmiş. Eylemlerine uyan 213 sayılı kanunun 359/b-1 maddesi uyarınca cezalandırılmaları istenerek mahkememizde 2003/ 268 esas sayılı kamu davası açılmıştır.

Her iki dava birleştirilmiş yargılamaya 2003/89 esas sayılı kamu davası üzerinden devam edilmiştir.

SANIKLAR

VE

SAVUNMALARINDA:

Şirketin yönetim kurulu başkanlığını 'ın yaptığını kendilerinin yönetim kurulu üyesi olduğunu, atılı suçları işlemediklerini savunmuşlardır.

SANIK

SAVUNMASINDA:

Şirketinden yurt dışına ihraç etmek üzere faturalarda yazılı malları aldıklarını, Maceristan'daki firmaya ihraç ettiklerini, firmasının faturalarının gerçek olduğunu, dava açıldıktan sonra defterdarlığa başvurduklarını, görevlilerin bir yanlışlık yapıldıklarını söylediklerini suçsuz olduklarını savunmuştur.

DELİLLER VE BELGELER:

1- İddia,

2- Savunma,

3- Nüfus ve adli sicil kayıtları,

4- Sahte olduğu iddia edilen faturaların onaylı fotokopileri,

5- Vergi inceleme raporu,

6- Vergi suçu raporu,

7- İzmir Gelir Müdürlüğü'nün 19.02.2003 tarih 8-1899 sayılı

sanıklar hakkında kamu davası açılmasını istediğini içeren suç duyurusu yazısı ile birleştirilen dava bakımından 27.05.2003 tarih 6370 sayılı sanıklar hakkında kamu davası açılması istediğini içeren suç duyurusu yazısı,

8 - A.Ş. nin 4811 sayılı kanundan faydalandığını belirten

Kordan Vergi Dairesi Başkanlığının 22. Nisan 2005 tarih 19223 sayılı yazısı,

9- Mali Müşavir

tarafından düzenlenen 26.12.2005 tarihli

bilirkişi raporu,

10- Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesinin 2001/236 esas sayılı

kaçakçılık suçuna ilişkin sanıklar ile suç ortakları olduğu iddia edilen kişiler hakkında açılan kamu davası sırasında bilirkişi tarafından düzenlenen 06.05.2005 tarihli bilirkişi raporunun Avukat tarafından ibraz edilen fotokopisi.

DELİLLER TARTIŞMASI :

Bilirkişi tarafından düzenlenen raporda Ltd Şti nin faturaları, gerçek Emta karşılığı olmasa bile mükellef A.Ş. ihracatı tamamlamıştır. Düzenlediği faturaların değil kullandığı faturaların sahte olduğunu kabul etmek gerekir. Bu konuda 4811 sayılı kanundan faydalanmışlardır. A.Ş nin gerçekleştirdiği ihracata konu mal plakalı araca kolcu nezaretinde yüklenmiş, 686 nolu kurşun mühür vurulmuş, Kapıkule çıkıp gümrük müdürlüğüne sevk edilmiş, gerekli muayene ve işlemleri tamamlandıktan sonra Maceristan'a sevk edilmiştir. bu ihracatın fiktif olduğunu söylemek mümkün değildir. Mükellef şirket KDV iadesi talep etmemiştir. İhracata bağlı olarak KDV kaybı yoktur denmiştir.

GEREKÇE:

İddia makamı sahte fatura temin edip kullanmak suçundan dolayı mahkememizin kabulüne uygun esas hakkında görüş bildirmiştir. Ancak sahte fatura düzenlemek suçundan dolayı görüş bildirmemiştir.

Gerçeğe aykırı fatura temin etmek suçundan dolayı açılan kamu davası mükellef şirket 4811 sayılı kanundan faydalanıp borçlarını tamamen ödediğinden, ortadan kaldırılmıştır.

Bilirkişi raporunda belirtildiği gibi sanıkların gerçek bir mal veya hizmet hareketi olmaksızın gerçeğe aykırı fatura düzenlemedikleri, ihracatın kayıtlarda gösterildiği gibi gerçekleştirildiği, sanıkların üzerine atılı sahte fatura düzenlemek suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı kanısına varılmış, 5237 sayılı CMK'nun 223/2-a maddesi uyarınca sanıkların beraatlerine karar verilmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı:

1- Sahte fatura kullanmak sureti ile vergi kaçakçılığı suçundan açılan davada sanıkların 4811 sayılı yasaya göre süresinde başvuruda bulunup tüm vergi ceza ve zamlarını ödediklerinden 4811 sayılı yasanın 14/1-3 maddeleri gereğince haklarındaki kamu davasının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

2- Sahte belge düzenlemek sureti ile vergi kaçakçılık suçunun unsurları oluşmadığından müsnet bu suçtan sanıkların **BERAATLERİNE**

Sanık müdafî Av. 'nın yüzüne karşı C.Savecisi huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı.28/12/2005

BASKAN 17810 ÜYE 20818 ÜYE 31109 K.2618

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2002/402
KARAR NO : 2005/548
C.S.E NO : 2002/1790

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av. , Av.
SANIK :

SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1999-2000 yılları
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 28/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Sanık hakkında İzmir C.Başsavcılığının 2002/34405 hazırlık .2002/1790-1599 sayılı iddianamesiyle kordon vergi dairesi mükellefi

San. Tic. LTD. Şirketi ve tarafından kurulduğu hissesini sanığın 24/8/99 tarihinde satın alıp şirket ortağı ve müdürü olduğu, sanığın müdürü olduğu şirketin 1999 ve 2000 yıllarında mal ve hizmet karşılığı olmadan sahte fatura tanzim ettiği ihbarı üzerine arama yapılan bazı bürolardan şirketin sahte olarak düzenlediği 1999-2000 yılına ait faturaların ele geçtiği vergi denetmeni tarafından yapılan incelemede sanığın şirket ortağı ve müdür olmasından sonra bu faturaların düzenlendiğinin tespit edildiği, su sebeple sanığın 1999-2000 yılları itibariyle vergi kaçakçılığı suçundan VUK'nun 359/b-1 maddesi gereğince 2 kez cezalandırılması talep olunmuştur.

Sanık 12/9/2003 tarihli savunmasında; suçlamayı kabul etmediğini, 1999 yılında hissesini satın alarak San. Tic. LTD. Şirketinin ortak ve müdürü olduğunu, ancak sahte fatura düzenlemediğini, Ltd. Şirketine mal karşılığı olmadan sahte fatura verilmediğini savunmuştur.

Müşteki hazine adına vekili davaya müdahil olarak kabul olunmuş. sanığın atılı sahte fatura düzenleyerek atılı vergi kaçakçılığı suçlarından cezalandırılmasını talep etmiştir.

DELİLLER VE TARTIŞILMASI:

1-25/9/2000 tarihli Emniyet Müdürlüğünün yaptığı çalışmalar sonucu çeşitli işyerlerinde ele geçen faturalar, özellikle sanığın müdürü olduğu Tic. Ltd. Şirketine ait 3 adet fatura defteri olup koçanın ele geçtiği tespit olunmuştur.

2- 03/05/2002 tarihli vergi inceleme raporunda sanığın usulsüz kestiği faturalar neticesi 1999 yılı için 5.714.120.326 TL. üzerinden 1.714.236.097 TL. kurumlar vergisi, 171.423.609 TL raporun IV B.-2 bölümünde 574.269.093 TL stopaj gelir vergisi ve 57.429.909 TL fon geliri kesilmesi gerektiği belirtilmiştir.

3- 07/05/2002 tarihli vergi suçu raporunda, sanığın müdürü olduğu Ltd. Şirketinin 1999 ve 2000 yıllarında mal ve hizmet karşılığı olmadan sahte fatura tanzim ederek vergi kaçakçılığı suçunu işlediğinin tespitine ilişkindir.

4-Bilirkişi tarafından verilen 10/03/2004 tarihli raporda;

10/05/1999 tarih 75897 sayılı 9.944.500.000 bedelli.

Aynı tarih 75898 sayılı 7.866.000.000

" 75899 " 4.800.000.000

" 75900 " 7.245.000.000

faturaların girişlerinin sözleşme ve irsaliyeden bahsedilmemesi yüzünden mümkün olmadığını, sahte faturalar olduğunu ve yine 2000 yılı için

3/4/2000 tarih 83193 nolu 5.616.000.000 bedelli

14/4/2000 tarih 83194 nolu 13.221.000.000 bedelli

23/4/2000 tarih 83195 nolu 8.435.700.000 bedelli

Ltd. Şti verdiği sözleşme irsaliye taşıma senedi eklenmediğinden gerçek mal ve hizmet alımı olduğu ispat olunamadığından faturaların sahte olduğunu, sanığın her iki yıl için vergi kaçakçılığı suçunu işlediğini, belgeler ve gerekçeleriyle bildirmiştir.

Mahkememizce de bu bilirkişi raporundaki gerekçelere itibar olunmuş ve sanığın 1999 ve 2000 yıllarında sahte fatura vermek suretiyle atılı vergi kaçakçılığı suçlarını işlediği kanaatine varılmıştır.

765 Sayılı TCK'nin genel hükümleri 53. madde nedeniyle aleyhe sonuç verdiğinden 765 sayılı TCK'nin genel hükümlerine göre, Sanığın atılı suçlarından dolayı 213 Sayılı VUK 359/b-1 maddesi uyarınca 2 kez cezalandırılmasına dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı;

Sanığa isnat edilen vergi kaçakçılığı suçları subuta erdiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla:

1- Sanığın 1999 yılına ilişkin olarak Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

2- Sanığın 2000 yılına ilişkin olarak Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

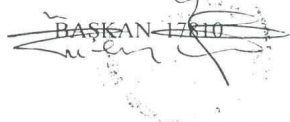
Sanığa verilen cezaların 765 sayılı TCK'nun 71. maddesi gereğince toplanarak **36 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.**

T.C. İZMİR 4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ ESAS NO : 2002/402 KARAR NO: 2005/548 S/3

900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahile verilmesine,

Aşağıda dökümü yazılı (212.40 YTL) yargılama giderinin sanıktan alınmasına

Tarafların yokluğunda C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı. 28/12/2005

 BAŞKAN 17810 ÜYE 20818 ÜYE 31108 ÜYE 2618

MASRAF DÖKÜMÜ :

200.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
6.50 YTL	TEBLİGFAT GİDERİ
5.90 YTL	POSTA GİDERİ
212.40 YTL	TOPLAM

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2005/297
KARAR NO : 2005/558
C.S.E NO : 2001/2150

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av. , Av.
SANIK :

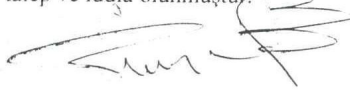
VEKİLİ : Av.
SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 2001 YILI
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 29/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının açık yargılaması neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Sanık hakkında mahkememizin 01/337-02/482 sayılı 30/12/2002 tarihinde vergi kaçakçılığı suçundan 213 SK 4369 sayılı yasayla değişik 359/b-1 maddesi 765 SK 59 maddesi uyarınca verilen 15 Ay Ağır Hapis cezasına dair hükmün sanık tarafından temyizi üzerine Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 29/06/2005 tarih ve 03/7367 Esas ve 05/4040 Karar sayılı ilamıyla 5237 SK ve 5252 sayılı kanunları uyarınca sanık lehindeki hükümlerin uygulanması gerektiği nedeniyle bozulmuş. bozmaya uyularak gereği yapılmış. sanık müdafisinin sunduğu belgeler üzerine bilirkişiden ek rapor alınılarak hüküm kurulmuştur.

İDDİA : İzmir C. Başsavcılığının iddianamesi ile " Sanığın vergi mükellefi olarak tıbbi malzeme toptan ticareti yapacağından bahisle 12/10/2000 tarihinde Kadifekale Vergi Dairesinde mükellefiyet tesis ettirdiği, bir soruşturma sırasında sanık tarafından tanzim edilmiş, sahte faturaların ele geçirildiği, sanığın gerçek bir faaliyeti olmadığı halde 2001 yılında Ltd. Şti. adına sahte faturalar düzenlediği, böylece vergi kaçakçılığı suçunu işlediği, anlaşıldığından eylemine uyan sevk maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi talep ve iddia olunmuştur.

Müdahil vekili sanığın müşnet «suçu işlemiş olduğunu ve cezalandırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

SAVUNMA : Sanık "müşnet suçunu kabul etmediğini, kendisinin Ltd. Şti. ne fatura kesip verdiğinin doğru olduğunu, ancak faturaların sahte olmadığını, tümünün dayanağı bulunduğunu" beyan etmiştir.

DELİLLER : İzmir Gelirler Bölge Müdürlüğü vergi denetmenliği tarafından vergi inceleme ve kaçakçılık suçu raporu ve tutanaklar tanzim edilmiştir.

Mahkememizce dosya ve raporlar üzerinde inceleme yaptırılmış, bilirkişi tarafından verilen raporda 2001 yılı ticari faaliyeti ile ilgili olarak düzenlenmiş olan raporlar içeriğinden anlaşıldığına göre sanığın defter ve belgelerin tetkik edilemediği, bu belgeler incelenmeden vergi ziyanının olup olmadığı, sonucuna varmanın mümkün olmayacağı..." belirtilmiştir.

Sanığa ait nüfus ve sabıka kaydı celp edilmiştir.

İDDİA MAKAMI MÜTALASINDA:

Sanığın sahte fatura düzenleyerek gerçek mal ve hizmet hareketi olmadan işlem yaparak vergi kaçakçılığı suçunu işlediği, bilirkişi raporları, denetmen raporu ile sabit olduğundan 5252 SK 6. maddesi dikkate alınıp 213 sayılı VUK 359/b-1 den cezalandırılmasını istemiştir.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE:

Toplanan delilleri küll halinde değerlendirdiğimizde sanığın vergi mükellefi olarak tıbbi malzeme toptan ticareti yapacağından bahisle mükellefiyet tesis ettirdiği, ancak gerçek bir faaliyeti olmadığı halde 2001 yılında Ltd. Şti.ne sahte faturalar tazmin ettiği, böylece sanığın vergi kaçakçılığı suçunu işlediği, anlaşılmıştır.

Sanık suçlamayı inkar etmiş, müdahil vekili sanığın müşnet suçu işlediğini beyan etmiştir.İddia, tanzim edilen raporlar ve dosya kapsamı dikkate alındığında sanığın gerçek bir faaliyeti olmadığı halde 2001 yılında sahte faturalar düzenlediği belirlenmiştir.213 sayılı VUK da yapılan değişiklikte 1999 yılından itibaren işlenen suçlarda suçun yasal unsurunun oluşması için vergi ziyanı aranmayacaktır.Sanığın 2001 yılındaki bu eylemi için vergi ziyanının aranması şart olmadığından tanzim edilen kaçakçılık suçu raporlarınca ve inceleme raporu ile sahte fatura düzenlediği belirlendiğinden sanığın eylemine uyan 213 sayılı VUK nun 359/b-1 maddesi gereğince cezalandırılması düşünülmüştür.

Bu durumda toplanan delillere ve tüm dosya kapsamına göre sanığın müşnet suçu işlediği anlaşıldığından cezalandırılmasına karar vermek gerekmiştir.

Sanık vekili bozmadan sonra 25/04/2001 tarih ve 3928 irsaliye nolu tanzimli 8.250.000.000 bedelli fatura ile ibraz ederek bilirkişi incelemesi talep etmiştir.Bilirkişi 12/12/2005 tarihli ek raporunda sanığın sunduğu ve 2001 yılında düzenlediği tüm faturaların sahte belge olduğu şeklinde rapor verdiği görülmüştür.Toplanan tüm delillere ve son bilirkişi raporu kapsamına göre sanığın suç tarihi olan 2001 yılında sahte fatura düzenlemek suretiyle vergi kaçakçılığı suçundan VUK 359/b-1 maddesine göre cezalandırılmasına dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

53. madde dolayısı ile 5237 Sayılı TCK aleyhe sonuç verdiğinden ve lehe bir düzenleme getirmediğinden ceza 765 Sayılı TCK hükümlerine göre tayin edilmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı;

Sanığa isnat edilen suç subuta erdiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla;

Sanığın eylemin uyan eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

765 sayılı TCK.nin 59. maddesi gereğince sanığın duruşmadaki tavır ve hareketleri lehine takdiri indirim nedeni sayılıp verilen ceza 1/6 oranında indirilerek **15 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,**

Sanığa verilen cezanın dosya kapsamına suçun işleniş şekline ve sanık hakkında edinilen kanaate göre ve geçmişteki ve suç işlemekteki eğilimine göre cezasının ertelenmesi halinde bir suç işlemeyeceği kanısına varılmadığından ertelenmesine yer olmadığına buna ilişkin taleplerin reddine

900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahile verilmesine,

Dosyanın Yargıtay'a gidiş geliş masrafı düşüldükten sonra kalan Aşağıda dökümü yazılı (217.60 YTL) yargılama giderinin sanıktan alınmasına,

Sanık vekilinin 11/10/2005 tarihli oturumda mahkememize ibraz ettiği defter ve belgelerin karar kesinleştğinde sanık vekiline iadesine,

müdahil vekilinin ve sanığın yokluğunda Sanık müdafî Av.

'in yüzüne karşı C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı. 29/12/2005

BAŞKAN 17810 ÜYE 20818 ÜYE 31100 K2618

MASRAF DÖKÜMÜ:

54.10 YTL	BOZMADAN ÖNCEKİ MASRAF
13.50 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
150.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
217.60 YTL	TOPLAM

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2004/320
KARAR NO : 2005/560
C.S.E NO : 2004/1579

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIKLAR : 1-

VEKİLİ : Av.
2-

3-

VEKİLLERİ : Av.
4-

VEKİLİ : Av.
SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 24/10/2002 ve öncesi
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 29/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanıklar hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılamaları neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Sanıklar hakkında İzmir C. Başsavcılığının 10/8/2004 tarih ve 2004/44984 hazırlık ve 2004/1579-1414 sayılı iddianamesiyle:

Sanık 'a ismini olduğunu söyleyen bir şahsın fatura lazım olunca kendisini aramasını söylediği. Sanık 'ın da fatura satışı için diğer sanıkları aradığı kabul etmeleri üzerine 'den 250.000.000 TL si karşılığı 6-7 yaprak boş faturayı bizzat tanzim edip 2 adedini 300 milyon bedelle 'e geri kalanını da aynı bedelle 'a sattığı bu sanıkların da bilerek kullandıkları. olayın muhasebede faturaların kontrolü sırasında sahte fatura aldığının saptaması ile ortaya çıktığı. bu suretle tüm sanıkların vergi kaçakçılığı suçlarından VUK'un 359/b-1 maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle dava açılmıştır.

Sanık 27/1/2005 tarihli savunmasında ve 'in tamirhanesinde zaman zaman kamyonunu tamir ettirdiğini. fatura almadığını. para ödediğini. ancak giderlerini göstermek için fatura açığını kapatmak için 'ten fatura istediğini. bunu 'ın kabul ettiğini. 5 Milyar bedelli faturayı ile gönderdiğini. bu faturaların 'e ait olduğunu. muhasebecisine verdiğini. onun da yaptığı araştırmada 'in böyle bir fatura vermediğinin ortaya çıkması üzerine sahte fatura olayın 'e sorduğunu. onun da "böyle şey olmaz" dediğini daha sonra sahte fatura tanzim ettiğini öğrendiğini. bu faturalar karşılığında 'a 250 milyon ödediğini. anlaşmanın 1 milyar olduğunu beyanla suçlamayı reddetmiştir.

Sanık ; oto tamircisi olduğunu. 'nun dayısının yedek parçacı olması nedeniyle İskontolu parça vereceğini söylediğini kabul ederek faturalı parça istediğini. sanık 'ın kendisi olmadığı zamanda 2 fatura verdiğini. bunların sahte olduğunu sonra öğrendiğini. sanık 'ın önce fatura verip karşılığında mal vermeden bu faturaları getirdiğini. suçsuz olduğunu savunmuştur.

Sanık : yanında maaşlı elaman olarak çalıştığını. olaydan haberi olmadığını savunmuştur.

Sanık : oto makas tamircisi olarak yanında çalıştığı sırada 'in kamyonun tamir ettiğini. 'in "bende fazla fatura var lazım olursa veririm. bana haber ver" demesi üzerine 'in dükkanında bulunduğu sırada tanıştığı 'un fazla fatura istemesi üzerine 300 milyon bedelle 4-5 milyarlık faturayı 'den alıp 'a verdiğini. bu bedelden 200 Milyonu 'in 100 milyonu kendi komisyonu olduğunu. Faturaları geri getirip sahte dediğinde 300 milyon bedeli iade ettiğini. 'e para vermediğini beyan etmiştir.

DELİLLER VE TARTIŞILMASI:

1-Sanıklarda ele geçen sahte olduğu tespit edilen 7 adet fatura emanete alınıp. bilirkişi incelemesine konu olmuştur.

2-Sanıkların savunmaları.

3-29/8/2003 tarihli denetmen 'in düzenlediği vergi suçu raporu ve aynı tarihli vergi inceleme raporu ve eki fatura ve defterler üzerinde yapılan incelemeler 'in hesaplara intikal eden faturalarla. faturaları kullanarak devleti vergi ziyanına uğratarak vergi kaçakçılığı suçunu işlediği tespit olunmuştur.

4-20/11/2003 tarihli 'in düzenlediği vergi inceleme kaçakçılık suçu raporlarında 'nun sahte fatura düzenleyerek kaçakçılık suçunu işlediği. faturaların sahte olduğu tespit edilmiştir.

5-22/8/2003 tarihli 'in düzenlediği vergi inceleme raporlarında kullanılan sahte faturalar sonucu vergi kaybına sebep olmak suretiyle vergi kaçakçılığı suçunu işlediği tespit olunmuştur.

6- Getirilen belge ve faturalar üzerinde hakimlikçe yaptırılan bilirkişi incelemesinde bilirkişi 10/6/2005 tarihli raporunda sanıklar ve 'da ele geçen faturaların sahte olduğu, mal ve hizmet karşılığı alınmadığını, sahte fatura kullanarak vergi kaçakçılığı suçunu işlediklerini, ancak 'nun 4811 sayılı vergi barışı kanunu kapsamındaki eylemine göre vergi resim ve harçları ödemiş olduğunu. 'nun 'e ait faturaları sahte baskı ile çoğaltarak gerçek mal ve hizmet karşılığı olmadan düzenlediği, bu sebeple vergi kaçakçılığı suçunu işlediğini açıklamış, sanık 'ın iş yerinde maaşlı işçi konumunda hiçbir yetkisi olmadığını, suçta katılmadığı kanaatinde olduğunu açıklamıştır.

7-Tanık mahkemede alınan beyanında yedek parça alım satımı ile uğraştığını, 'ün telefonla kendisini aradığını, elinde bulunan kendi ismini taşıyan faturalar olduğunu, bunları tarih ve sıra numarası ile okuduğunda ve fotokopilerini istediğinde, faturalarda kendisinin düzenlemediğini gördüğünü, ve durumu ihbar ettiğini beyan etmiştir.

8-4811 sayılı vergi barışı kanunu uyarınca İzmir defterdarlığı Şirinyer Vergi Dairesi Müdürlüğünün 11/8/2005 tarih 8560031901-33530 sayılı yazısına göre 'un vergi kaçağına konu olan bedelleri ödediği, borcu olmadığı tespit edilmiştir..

diğer sanıkların ise vergi barışı yasası uyarınca bir ödemeleri yoktur. İncelenen dosyadaki delillere, özellikle tanık anlatımı ve bilirkişi raporu kapsamına göre sanıklardan 'nun sahte fatura tanzim edip sanıklar ve 'e vermek suretiyle sanık 'ın de bilerek sahte fatura kullanmak suretiyle vergi kaçakçılığı suçunu işledikleri, sanık 'un vergi borçlarını 4811 sayılı kanunun 14 maddesi uyarınca ödediğinden davanın ortadan kaldırılmasının gerektiği.

Sanık 'ın suçu işlediğine dair delil elde edilemediğinden beraatinin gerektiği kanaatine varılmıştır.

Sanıklardan ve 'in eylemleri teselsül ettiğinden eylemlerine uyan VUK 359/b-1 ve 765 sayılı TCK 80 maddelerine göre cezalandırılmalarına dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

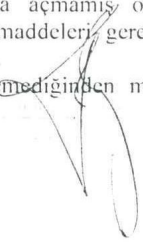
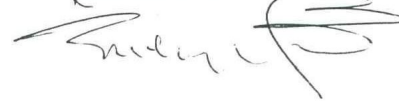
5237 Sayılı TCK'nin 43.maddesi uyarınca cezanın ¼ oranında artırılacak olması ve 53. maddedeki hak ve yetki yoksunlukları aleyhe sonuç verdiğinden cezalandırılan sanıkların cezası aşağıdaki biçimde tayin edilmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı;

Sanıklardan 'un suçuna ilişkin sahte fatura kullanmak suçu ile ilgili olarak her ne kadar mahkememizde kamu davası açılmış is ede 4811 sayılı yasanın 14/1-3 maddelerinde belirtilen şekilde sanığın süresinde salınan vergi ve kesilen cezalar ile gecikme faizi ve zamlarının tümünü ödediği ve idari yargıda dava açmamış olduğu anlaşıldığından sanık hakkındaki davanın 4811 sayılı yasanın 14/1-3 maddeleri gereğince

ORTADAN KALDIRILMASINA,

Sanık 'ın üzerine atılı suçu işlemediğinden müsnet suçtan **BERAATİNE,**

Sanıklar ve 'in üzerine atılan vergi kaçakçılığı suçu subuta edildiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla;

Sanık 'in Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Eylem teselsül ettiğinden 765 sayılı TCK'nun 80. maddesi uyarınca ceza 1/6 oranında artırılarak **21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,**

Sanık 'nun Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Eylem teselsül ettiğinden 765 sayılı TCK'nun 80. maddesi uyarınca ceza 1/6 oranında artırılarak **21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,**

Sanıklara verilen cezada başkaca indirilmesini gerektirir bir durum görülmediğinden bu konudaki taleplerin reddine ve ve sanıklara verilen cezaların kısa süreli olmadığından 647 sayılı yasanın 4 maddesi gereğince paraya çevrilmesine yasal olanak olmadığından paraya çevrilmesi dosya kapsamına her iki sanık hakkında edinilen kanaate göre uygun görülmediğinden tedbire çevrilmesine yer olmadığına ve keza sanık hakkında edinilen kanaate ve geçmişteki hali suç işlemekteki eğilimi ve suçun niteliğine göre bir daha suç işlemeyeceği kanaatine varılmadığından 647 sayılı yasanın 6. maddesi gereğince yer olmadığına bu konuya ilişkin taleplerin bu nedenlerle reddine

900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıklar ve 'dan alınıp müdahil Maliye Bakanlığına verilmesine,

Beraat eden sanık ile ortadan kaldırma kararı verilen 'a ait giderler düşüldükten sonra Aşağıda dökümü yazılı (114.00 YTL) yargılama giderinin mahkum olan sanıklardan alınmasına

Bornova Adli Emanetinin 2002/827 sırasında kayıtlı faturaların dosyada delil olarak saklanmasına

Müdahil vekili Av. ile Sanıklar müdafileri Av. , Av. , Av. 'nin yüzüne karşı C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı.29/12/2005

BAŞKAN 17810 ÜYE 20818 ÜYE 31199 K.2618

MASRAF DÖKÜMÜ :

100.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
14.00 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
114.00 YTL	TOPLAM

T.C.
İZMİR
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2004/425
KARAR NO : 2005/547
C.S.E NO : 2004/2134

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIK :

VEKİLİ : Av.
SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ YERİ : İZMİR
SUÇ TARİHİ : 1999-2000 YILLARI
KARAR TARİHİ : 28/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 05.11.2004 tarih 2004/ 2134 esas ve iddia numaralı iddianamesi ile:

Konak Vergi Dairesi Mükellefi 'ün

Tic. Ltd. Şti. tarafından düzenlenen 1999 yılına ait 14, 2000 yılına ait 10 adet,

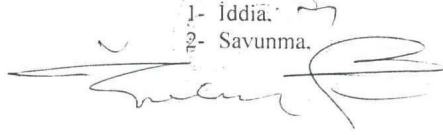
Ltd Şti. tarafından düzenlenen 2000 yılına ait 4 adet olmak üzere toplam 58 adet sahte faturayı kayıtlarını intikal ettirdiği, bu faturaların sahte olduğu hususunda vergi denetmenlerinin tespitler yaptığı, raporlar düzenlediği iddia edilmiş, sanığın vergi kaçakçılığı suçundan dolayı eylemine uyan 213 sayılı kanunun 359/ b- 1 765 sayılı TCK'nun 80. 36 maddeleri uyarınca iki kez cezalandırılması istenerek, mahkememizde kamu davası açılmıştır.

SANIK SAVUNMASINDA:

Vergi kaçakçılığı suçunu işlemediğini, Vergi Dairesi aleyhine vergi mahkemesinde dava açıldığını savunmuştur.

DELİLLER VE BELGELER:

- 1- İddia,
2- Savunma.

3- Nüfus ve adli sicil kaydı,
4- Sanığa defterlerine kaydettiği faturaların onaylı fotokopileri,
5- Vergi inceleme raporu.
6- Vergi suçu raporu,
7- Emanet eşya makbuzu,
8- Karşıt inceleme raporları ve eklerinin onaylı fotokopileri,
9- İzmir Gelirler Bölge Müdürü vekilinin 25.10.2004 tarih 6848 sayılı tanık hakkında kamu davası açılmasına yönelik mütalaasını içeren yazısı.
10-Serbest Muhasebeci Mali Müşavir tarafından düzenlenen 119.12.2005 tarihli rapor,
11-İzmir 1. Vergi Mahkemesinin 2004/ 957- 958 esas sayılı dava dosyaları,

12-İzmir 1. Vergi Mahkemesinin

DELİLLERİN TARTIŞMASI:

Sanığın şirketine düzenlenen faturaların ilk suretleri ile ilk koçanları suretleri arasında uyumsuzluklar bulunmaktadır. Ltd Şti ile Ltd Şti birbirlerine alt fatura girişi sağlayan şirketlerdir. Her iki şirket komisyon karşılığında fatura düzenlemek amacıyla kurulmuştur.

Bilirkişi raporuna göre iddianamede belirtilen faturaların tamamı gerçek bir mal ve hizmet karşılığında düzenlenmemiştir. Sanık bu faturaları defterlerine kayıt ederek 1999 ve 2000 yıllarında vergi kayına neden olmuştur.

Sanık 4811 sayılı kanunun koşullarını yerine getirmemiş bu Kanundan faydalanmamıştır.

Sanık tarafından vergi mahkemesine açılan kamu davalarının dosyaları adrese tebligat yapılamadığından işlemiden kaldırılmıştır.

Davacı sanık vergi mahkemesine davaya devam edilmesi için müracatta bulunmuştur. Dosyalar bu aşamada beklemektedir.

GEREKÇE:

İddia makamı mahkememizin kabulüne uygun esas hakkında görüş bildirmiştir.

Sanık müdafii yazılı savunma dilekçesini tekrarlamış, mal alımlarının gerçek olduğunu, sanığa fatura verenlerin vergi kaçakçılığı suçu işlemiş olacağını bundan sanığın sorumlu tutulamayacağını, kendilerine verilen fatura ile satın alınan malların uyumlu olduğunu, ceza verilir ise 647 sayılı kanunun 4 ve 6 . maddelerinin uygulanmasını istediklerini bildirmiştir.

Bilirkişi raporunda belirtildiği gibi sanığın 1999 ve 2000 yıllarında komisyon karşılığında fatura ticareti yapan Ltd Şti ile Ltd Ştinden gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın bir çok fatura temin ettiği anlaşılmış, sanığın her iki vergi yılı için ayrı ayrı vergi kaçakçılığı suçundan dolayı cezalandırılmasına karar verilmiştir.

5237 sayılı TCK'nun genel hükümleri uygulandığında 43. madde uyarınca cezanın 1/4 oranında arttırılmasının, cezaya 53. madde uyarınca güvenlik tedbirlerinin eklenmesinin gerekmesi nedeni ile bu kanunun genel hükümleri aleyhe sonuç vermektedir.

Sanığın cezasını 765 sayılı TCK'nun genel hükümleri uyarınca tayin etmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı:

Sanığın üzerine atılan vergi kaçakçılığı suçları subuta erdiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla:

1- Sanığın 1999 yılına ilişkin Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Eylem teselsül ettiğinden 765 sayılı TCK'nun 80. maddesi uyarınca ceza 1/6 oranında artırılarak 21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

2- Sanığın 2000 yılına ilişkin Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Eylem teselsül ettiğinden 765 sayılı TCK'nun 80. maddesi uyarınca ceza 1/6 oranında artırılarak 21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanığa verilen cezaların 765 sayılı TCK'nun 71. maddesi gereğince toplanarak **42 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,**

Sanığa verilen cezada başkaca artırma yada indirme yapılmasını gerektirir bir durum görülmediğinden bu taleplerin reddine,

Sanığa verilen cezaların toplam itibari ile 647 sayılı yasanın 6. ve 5237 sayılı yasanın 51. maddesindeki sınırları geçtiğinden cezaların ertelenmesine yasal olanak olmadığından ertelemeye ilişkin taleplerin de reddine

Emanet 2004/8335'de kayıtlı fatura asıllarının gelirler Bölge Müd.den getirilmiş olması nedeni le karar kesinleştiğinde getirtilen yazı ilgi tutularak getirildiği yere iadesine

900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahile verilmesine,

Aşağıda dökümü yazılı (157.00 YTL) yargılama giderinin sanıktan alınmasına

Sanık müdafî Av. 'nın yüzüne karşı C.Savecisi huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı. 28/12/2005

BASKAN 17810

ÜYE 20818

ÜYE 31109

ÜYE 2618

MASRAF DÖKÜMÜ :

150.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
7.00 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
157.00 YTL	TOPLAM

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2004/115
KARAR NO : 2005/538
C.S.E NO : 2004/487

MAHKUMİYET

KESİNLEŞME TARİHİ 9.2.2006
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ 23.2.2006
İLAMAT NO 36
İLAMAT DEF. NO 13
H.T. NO 14

**TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R**

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIK :

SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 2002
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 28/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılamaları neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Sanık hakkında İzmir C. Başsavcılığının 16/03/2004 tarih ce 2004/16172 hz. 2004/487-426 sayılı iddianamesiyle sanığın Kadifekale Vergi Dairesi Mükellefi

San. Tic. Ltd. Şirketinin suç tarihi itibarıyla kanuni temsilcili olduğu sahte fatura ticareti yapan Tic. LTD şirketinden sahte olarak 29/11/2002 tarih ve seri

A 309.104.sıra nolu 3.186.000.000 TL. bedelli ve 6/11/2002 tarih ve A-309103 seri 5.428.000.000 TL bedelli. 25/11/2002 tarih ve seri A-309151 sayılı 1.500.000.000 bedelli sahte faturaları mal ve hizmet olup.

Ltd Şirketlerine fatura ettiği ancak aldığı faturaların sahte olduğu, kendisinin de düzenlediği faturalarında sahteliğinin denetim ve vergi inceleme raporlarıyla saptanması üzerine sanığın sahte faturalar kullanmak ve sahte fatura düzenlemek suretiyle atılı suçları işlediğinden 231 sayılı VUK'nun 359/b-1 maddesi gereğince vergi kaçakçılığı suçundan 2 kez cezalandırılması istenmiştir.

Sanık mahkemede alınan savunmasında: Faturaları gerçek mal alım satımı sonucu alınan faturalar olduğunu, sahte olmadığını, muhasebecisine verdiği faturaların deftere işlenmemesi hakkında dava açıldığını beyanla suçlamayı reddetmiştir.

Hazine vekili davaya müdahil olup sanığın atılı suçlardan cezalandırılmasını talep etmiştir.

DELİLLER VE TARTIŞILMASI:

1-Sanıkla ilgili olan 12/1/2004 tarihli vergi suçu raporunda sanığın temsilcisi olduğu şirketin mal ve hizmet karşılığı olmadan faturalar alıp, bu faturalar karşılığı sahte faturalar kesmek suretiyle suçu işlediğinin tespit olunmuştur.

2- Sahte olarak Tic. Ltd şirketinden sanık tarafından alınan A-309104, A-309151, A-309103 nolu faturaların mal ve hizmet karşılığı olmadan alındığı ve hesaplara intikal olunduğu bu faturalar karşılığının da sahte olarak ve Ltd. şirketine fatura edildiğine dair tutanaklar, faturalar ve bu faturalarla ilgili vergi incele raporlarıdır.

3-Bilirkişi incelemeleridir.

Bilirkişi 27/6/2002 tarihli vermiş olduğu raporunda sanığın Kadifekale Vergi Dairesinin 7840041009 sicil nolu mükellefi Ltd. şirketinin yasal temsilcisi olarak kayıtlara göre mal ve hizmet karşılığı olmadığı anlaşılan Ltd şirketinden sahte olarak.

06/11/2002 tarih 309103 nolu KDV dahil 5.428.000.000.

29/11/2002 tarih 309104 nolu KDV dahil 3.186.000.000.

25/11/2002 tarih 309151 nolu KDV dahil 1.500.075.000 TL bedelli faturaları temin ederek kullandığını, yine sanığın mükellefi olduğu şirketin

Kemeraltı Vergi Dairesinin 164.003.2774 sicil nolu mükellefi adına düzenlenmiş olan 30/11/2002 tarih 308.353 seri nolu KDV dahil 3.457.400.000 TL'lik

Basmane Vergi Dairesinin 609.013.9799 sicil nolu mükellefi Ltd. şirketine düzenlenmiş olan 6/11/2002 tarih ve 308401 seri nolu KDV dahil 5.885.250.000 TL bedelli faturaların mal ve hizmet karşılığı düzenlenmiş gerçek faturalar olmadığını, bu suretle sanığın 2002 yılı için sahte fatura alıp kullanmak ve sahte fatura düzenlemek suretiyle vergi kaçakçılığı suçunu işlediğini tespit etmiştir.

İncelenen deliller ve bilirkişi raporu kapsamına göre sanığın suç tarihi olan 2002 yılında sahte fatura düzenlemek, sahte fatura temin edip kullanmak suretiyle VUK.359/b-1 maddesinde belirtilen vergi kaçakçılığı suçunu 2 kez işlediği kanaatine varılmış ve sanık hakkında aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

5237 Sayılı TCK'nin 53. maddesi aleyhe sonuç verdiğinden sanığın cezası 765 Sayılı TCK hükümlerine göre tayin edilmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı;

Sanığa isnat edilen suçlar subuta erdiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla;

1- Sanığın sahte fatura kullanmak sureti ile vergi kaçakçılığı suçundan Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

2- Sahte belge düzenlemek sureti ile vergi kaçakçılığı suçundan Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

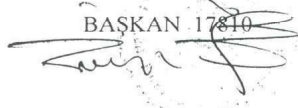
765 sayılı TCK'nun 71. maddesi gereğince verilen cezalar toplanarak **36 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,**

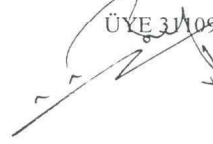
900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahale verilmesine,

Aşağıda dökümü yazılı (207.00 YTL) yargılama giderinin sanıktan alınmasına

Tarafların yokluğunda C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı.28/12/2005

BAŞKAN 17810

ÜYE 20818

ÜYE 31109

ÜYE 2618

MASRAF DÖKÜMÜ :

200.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
7.00 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
207.00 YTL	TOPLAM

T.C.
İZMİR
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2005/381
KARAR NO : 2005/511
C.S.E NO : 2002/2034-2003/568
Mahkememizin 2003/129 Esas 2003/76 Karar
sayılı dosyası bu dosya ile birleşmiştir.

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIK :

VEKİLİ : Av.
SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 2001 YILI
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 20/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılamaları neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Sanığın, sahte fatura düzenlemek suçundan 213 sayılı kanunun 359/b-1 maddesi gereğince cezalandırılması için İzmir C. Başsavcılığının 26/03/2003 ve 17/10/2002 günlü iddianamelerle açılan iki davanın birleştirilmesi sonucu yapılan yargılama sonucunda,

Sanık müsnet suçları işlemediğini, 1995 yılında kurulan Ltd. Şti. ortağı olup müdürlüğünü yaptığını şirketi 'e sattığını 1998 veya 1999 yıllarında Ltd. Şti.'ni satın alıp bir müddet iki şirket müdürlüğünü yürüttüğünü iki şirket arasında beyaz eşya satışı yapıldığını irsaliyeli fatura tanzim edildiğini müsnet suçları işlemediğini savunmuştur.

İddia makamı esas hakkındaki mütalaasında, sanık 'nın gerçek mal ve hizmet olmaksızın fatura düzenlemek sureti ile müsnet suçları işlediği 213 sayılı yasanın 359/b-1 maddesi gereğince 2 defa cezalandırılması talep ve iddia olunmuştur.

Mahkememizin 13.11.2003 tarih 2002/450 esas 2003/562 karar sayılı kararı ile sanık 'nın.

1- Ortağı ve müdürü olup temsile yetkili olduğu Çakabey Vergi Dairesi mükellefi SAN. TİC. LTD. ŞTİ. tarafından yine sanığın ortağı ve müdürü olduğu Konak Vergi Dairesi Mükellefi Tic. Ve San. ve Tic. Ltd. Şti.nin ortağı ve müdürü olan sanığın 2001 yılı içerisinde muhtelif şirketlerden temin ettiği mal alış faturaları ile muhtelif şirketler adına fatura düzenlediği.

2-Konak Vergi dairesi mükellefi olan Tic. Ve San. Ltd. Şti.nin ortağı ve müdürü olan sanığın 2001 yılı içerisinde muhtelif şirketlerden temin ettiği mal alış faturaları ile muhtelif şirketler adına fatura düzenlediği.

Bu suretle sanığın her iki şirketin 2001 yılında ortağı ve temsile yetkili müdürü sıfatıyla gerçek mal ve hizmet alış verişine dayanmayan muhteviyatı sahte fatura düzenlemek sureti ile sanığın münnet suçu işlediği, vergi inceleme raporları ve karışit inceleme raporları ile mahkememizce yaptırılan inceleme sonucu verilen 20/10/2003 günlü rapor içeriği ile anlaşılmalıkla sanığın her iki suç için ayrı ayrı cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Yargıtay 11. CD "Hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 7. ve 5349 Sayılı Kanunla değişik 5252 Sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 9. Maddeleri uyarınca anılan Kanunların değerlendirilerek sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayininde zorunluluk bulunması bozmayı gerektirmiştir." gerekçesi ile mahkememizin kararını bozmuştur.

Mahkememiz bozmaya uymuştur.

İddia Makamı mahkememizin aşağıdaki kararına uygun esas hakkında görüş bildirmiştir.

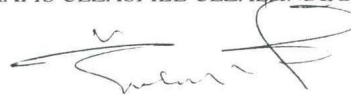
Sanık Müdafii bilirkişi raporlarının çeliştiğini iddia etmiş, yeniden bilirkişi incelemesi yapılmasını istemiştir. Sanık müdafii alacaklısını zarara uğratmak suçundan dolayı görülen bir davada verilen bilirkişi raporunun bir örneğini ibraz etmiştir. Bu raporun Sunerli isimli şirketler hakkında düzenlediği. Mahkememizde görülen davanın başka bir şirket olduğu o raporun bu davayı ilgilendirmede kanısına varan Mahkememiz talebi reddetmiştir.

5237 Sayılı TCK uygulandığında 213 Sayılı Kanunun 359/b-1 maddesi uyarınca 18 ay hapis, 43. madde uyarınca cezası 1/4 oranında artırılarak 22 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına, 62. madde uyarınca cezanın 1/6 oranında indirilmesine sanığın 18 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına, kazanılmış hak dolayısı ile cezanın 15 aya indirilmesine, 53. madde uyarınca cezanın infazına kadar 53/1 maddesindeki hak ve yetkileri kullanmaktan yoksun bırakılması güvenlik tedbiri takdirine karar vermek gerekecektir. 765 Sayılı TCK'nin lehe sonuç verdiği kanısına varılmış, sanığın atılı suçlardan dolayı iki kez cezalandırılmasına ilişkin aşağıdaki biçimde karar verilmiştir.

H Ü K Ü M :Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı.

Sanığa isnat edilen suçlar subuta erdiğinden her iki suç nedeni ile dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmediği ve 765 sayılı TCK hükümleri lehe olarak kabul edilerek

Sanığın 2002/450 esas sayılı dosya ile ilgili olarak cylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın eyleminin teselsül ettiğinden 756 sayılı TCK'nun 80. maddesi gereğince ceza takdiren 1/6 oranında artırılarak 21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın TCK.nin 59. maddesi gereğince sanığın duruşmadaki tavır ve hareketleri lehine takdiri indirim nedeni sayılıp verilen ceza 1/6 oranında indirilerek 17 AY 15 GÜN HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Mahkememizce 13/11/2005 tarihli mahkumiyet kararında TCK'nun 80. maddesi uygulanmamış olup aleyhe temyiz edilmediğinden ve buna göre verilen ceza müktesap hak kabul edilerek sanığın bu suçla ilgili olarak cezasının 15 AY HAPİS CEZASI OLARAK İNFAZINA.

Sanığın 2003/129 cezası dosya ile ilgili olarak eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın eyleminin teselsül ettiğinden 756 sayılı TCK'nun 80. maddesi gereğince ceza takdiren 1/6 oranında artırılarak 21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın TCK.nin 59. maddesi gereğince sanığın duruşmadaki tavır ve hareketleri lehine takdiri indirim nedeni sayılıp verilen ceza 1/6 oranında indirilerek 17 AY 15 GÜN HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Mahkememizce 13/11/2005 tarihli mahkumiyet kararında TCK'nun 80. maddesi uygulanmamış olup aleyhe temyiz edilmediğinden ve buna göre verilen ceza müktesap hak kabul edilerek sanığın bu suçla ilgili olarak cezasının 15 AY HAPİS CEZASI OLARAK İNFAZINA.

765 sayılı TCK2'nin 71. maddesi gereğince sanığa verilen cezalar toplanarak **30 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.**

900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahile verilmesine.

Dosyanın Yargıtay'a gidiş geliş masrafı düşüldükten sonra kalan Aşağıda dökümü yazılı (103.00 YTL) yargılama giderinin sanıktan alınmasına

Sanık müdafî Av. 'in yüzüne karşı C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı.20/12/2005

BÂŞKAN 17810

ÜYE 20818

ÜYE 31109

K.2618

MASRAF DÖKÜMÜ :

82.00 YTL	BOZMADAN ÖNCEKİ MASRAF
21.00 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
103.00 YTL	TOPLAM

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2002/444
KARAR NO : 2005/491
C.S.E NO : 2002/2013-2194
Mahkememizin 2002/478 esas 2003/36
Karar sayılı dosyası, mahkememizin
Bu dosyası ile birleştirilmiştir.

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

**TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R**

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIK :

SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1997-1998-1999-17/12/1999
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 15/12/2005

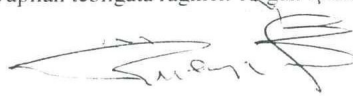
Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 14/10/2002 tarih 2002/2013-1813 esas ve iddia numaralı iddianamesiyle Kordon Vergi Dairesi mükellefi

San ve Tic. Ltd. şirketinin sahte fatura ticareti yaptığı öğrenilmesi üzerine iş yerinde arama yapıldığı sanığın bu şirketin müdürlüğünü yaptığı, 1997-1998-1999 yıllarında gerçek bir mal ve hizmet hareketi olmadan başka şirketler adına veya mükellefler adına sahte faturalar düzenlediği, emniyet müdürlüğündeki ifadesinde sanığın sahte fatura düzenlediğini kabul ettiği, sahte düzenlenen faturaların vergi inceleme raporuna ekli listede gösterildiği belirtilmiş, 213 sayılı vergi usul kanununun 359/b-1 maddesi uyarınca 3 kez cezalandırılması, 2918 sayılı kanunun 119. maddesinin uygulanması istenerek mahkememizde kamu davası açılmıştır.

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 7/11/2002 tarih 2002/2194-1989 esas ve iddia numaralı iddianamesiyle sanık hakkında mahkememizde açılan 2002/444 esas sayılı kamu davasında 1997 tarihindeki sahte fatura düzenlemek eylemi bakımından TCK'nun 80. maddesinin uygulanabilmesi için yeni bir kamu davası açıldığı, sanığın 1/12/1999 tarihinde yapılan tebligata rağmen 15 gün içerisinde defter ve belgelerini vergi denetimine ibraz

etmediği belirtilmiş, 213 sayılı vergi usul kanunun 359/b-1 ve (3 kez) 359/a-2 maddesi uyarınca cezalandırılması istenerek mahkememizde 2003/36 esas sayılı bir kamu davası daha açılmıştır.

Mahkememiz her iki kamu davasını birleştirmiştir.

SANIK SAVUNMASINDA:

İddianamede belirtilen şirketin suç tarihlerinde temsilcisi olduğunu, nakliyecilik yaptığını, yaptığı iş karşılığında düzenlediği faturaları vergi dairesine bildirdiğini, vergilerini eksiksiz ödediğini, kendisini çekemeyenlerin mali şubeye ihbarda bulunduğunu, mali şube görevlilerinin yazıhanede arama yaptığını, defterlere, belgelere, faturalara el koyduklarını, o tarihten sonra hiçbir faaliyette bulunmadığını, vergi denetmenleri tarafından defter ve belgeleri ibraz etmesi için kendisine tebligat yapılmadığını, defter ve belgeleri mali şube görevlilerinin, alıp, mühürleyip vergi dairesine teslim ettiğini, kendisinde başka bir belge bulunmadığını, 13/8/1999 tarihinde ve 16/8/1999 tarihinde verdiği ifadeleri kabul etmediğini, ifadelerde geçen sözleri, ifadeyi alan beyin kendisinin yazdığını, emniyette ifade veren 'nın ifadelerini kabul etmediğini, vergi denetmeninin düzenlediği raporu ve eklerini kabul etmediğini savunmuştur.

Bilirkişi 14/11/2005 tarihli raporunda sanığın katma değer vergisi, kurum stopaj vergisi, kurumlar vergisini ziyana neden olduğunu, usulüne uygun yapılan tebligata rağmen 1997-1998-1999 yıllarına ait defter ve belgeleri ibraz etmediğini, 4811 sayılı kanundan faydalanmadığını bildirmiştir.

İddia, savunma, nüfus ve adli sicil kaydı, kaçakçılık suç raporları, vergi inceleme raporları, vergi tekniği raporları, gerçeğe aykırı düzenlenen faturalar, olay yakalama tespit ve zapt etme tutanakları, bilirkişi raporu, tüm dosya kapsamından şu sonuca varılmıştır:

İddia makamı Mahkememizin kabul ve kararın uygun esas hakkında görüş bildirmiştir.

1997 yılındaki eylem zamanaşımına uğradığından hem asıl dava hem de birleştirilen davanın düşürülmesine karar verilmiştir.

Sanığın 1998 ve 1999 yıllarında gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın bilirkişi raporunda belirtildiği gibi sahte faturalar düzenlediği, böylece 1998 mali yılı içinde 3.117.530.470 lira, 1999 mali yılı içinde 1.941.810.705 lira toplam vergi kaybına neden olduğu belirlenmiş, sanığın cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Sanığın usulüne göre yapılan tebligata rağmen 16/12/1999 akşamına kadar defter ve belgelerini teslim etmediği belirlenmiş, 213 sayılı vergi usul kanunun 359/a-2 maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmiştir.

5237 sayılı TCK'nun 43. maddesi cezanın 1/4 oranında arttırılacağını ve 53. maddede belirtilen hak ve yetkileri kullanmaktan cezanın infazına kadar yoksun bırakılmasına karar verileceğini belirtmektedir.

5237 sayılı TCK aleyhe sonuç verdiğinden sanığın cezası 765 sayılı TCK'nun genel hükümlerine göre tayin edilmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı:

Sanığa isnat edilen suçlar subuta erdiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla:

1- Birleştirilen 2003/36 esas sayılı dava ile asıl 2002/444 esas sayılı dava nedeni ile sanığın 1997 yılında işlediği iddia edilen eylem bakımından suç tarihinden

itibaren 7 yıl 6 aylık olağanüstü zaman aşımı süresi dolduğundan lehe sonuç veren 765 sayılı TCK'nın 102/4, 104/2, 5271 sayılı CMK'nın 223/8 maddesi uyarınca sanık hakkında açılan kamu davasının **DÜŞÜRÜLMESİNE**,

2- Sanığın 1998 yılındaki eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın eylemi teselsül ettiğinden 765 sayılı TCK'nun 80. maddesi uyarınca ceza 1/6 oranında artırılarak **21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA**.

3- Sanığın 1999 yılındaki eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın eylemi teselsül ettiğinden 765 sayılı TCK'nun 80. maddesi uyarınca ceza 1/6 oranında artırılarak **21 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA**.

4- Sanığın 16/12/1999 tarihinde tebligata rağmen denetim için defter ve belgelerini ibraz etmemek suçunu işlediği ve bununla ilgili olarak 3 kez cezalandırılması istenmiş ise de bu fiilin tek olup yıllar itibari ile ayrı ayrı suç oluşturmayacağından bir kez cezalandırılması gerektiğinden subut bulunan defter ve belgeleri ibraz etmemek suçu nedeni ile eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/a-2 maddesi gereğince takdiren **6 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA**.

765 sayılı TCK'nun 71. maddesi uyarınca verilen hapis cezalarının toplanarak sonuçta **48 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA**.

sanığa verilen toplam cezanın miktarı ve esasen sanığın geçmişteki hali, suç işlemekteki eğilimine göre cezasının ertelenmesi halinde ileride suç işlemekten çekineceği hususunda mahkememizde yeterli kanaat oluşmadığından 647 sayılı kanunun 6. maddesi uyarınca cezanın ertelenmesine takdiren yer olmadığına.

900 YTL. maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp kendisini vekille temsil ettiren müdahil idareye verilmesine.

Aşağıda dökümü yazılı (163.10 YTL) yargılama giderinin sanıktan alınmasına

Tarafların yokluğunda C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı.15.12.2005

 BAŞKAN 17810

ÜYE 20818

ÜYE 31109

K 2618

MASRAF DÖKÜMÜ :

150.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
9.00 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
4.10 YTL	POSTA GİDERİ
163.10 YTL	TOPLAM

Bozruk. 2. aşımı ned.
ORTAAN KALDIRMA

T.C.
İZMİR
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ

DOSYA NO : 2005/503
KARAR NO : 2006/16
C.SAVCILİĞI ESAS NO : 2000/100728

MAHKUMİYET
KESİNLEŞME TARİHİ :
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ :
İLAMAT NO :
İLAMAT DEF. NO :
H.T. NO :

TÜRK MİLLETİ ADINA

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C. SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H.
KATILAN : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av. , Av.
SANIK :

VEKİLİ : Av.

SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1998, 1999
KARAR TARİHİ : 31/01/2006

Yukarıda açık kimliği yazılı sanık/sanıklar hakkında mahkememizde yapılan duruşma sonunda:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Sanık hakkında mahkememizin 2000/250-2003/339 sayılı 30/10/2003 tarihli kararıyla 1998-1999 yılı mal alımı olmadan fatura düzenlenmesi suçlarından V.U.K.nun 359/b-1, TCK'nun 59 ve 71.maddeleri uyarınca 30 ay ağır hapse ilişkin hüküm sanığın süresinde temyizi üzerine Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 2004/4227 esas 2005/6152 kaar sayılı 09/09/2005 tarihli ilamıyla sanık hakkında sahte fatura kullanmak suçundan da karar verilmesi, ayrıca 5237 sayılı kanun ve 5252 sayılı kanunlardaki değişikliklerden sanık lehine olanların da uygulanması gerektiğinden bozulmuş bozmaya uyularak taraflar dinlenmiştir.

Sanık 'ın 1998 ve 1999 yıllarında müdürlüğünü yaptığı şirketin gerçek mal alım satımı olmadan fatura düzenlemesi nedeni ile

213 sayılı kanunun 359/b-1 maddesi gereğince 2 defa cezalandırılması için açılan kamu davasında,

Sanık suça konu faturaların gerçek mal ve hizmet karşılığı kesilen faturalar olduğunu müsnet suçu kabul etmediğini savunmuştur.

Davaya müdahil olarak katılan Maliye Bakanlığı vekili sanığın cezalandırılmasına karar verilmesini talep ve iddia etmiştir.

İddia makamı esas hakkındaki mütalaasında,

Sanığın 1998-1999 yılında sahte fatura düzenlemek ve kullanmak eylemlerinden sanığın 4 kez cezalandırılmasını talep etmiş, mahkememizce de talep uygun bulunmuş 4 kez vergi kaçakçılığı suçundan cezalandırılması cihetine gidilmiştir.

Tüm dosya kapsamına göre,

Bornova Vergi Dairesi Mükellefi olan

SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ'nin müdürlüğünü yapıp sanığın 1998 yılında herhangi bir mal ve hizmet alımı olmadan fatura düzenlediği komisyon karşılığı satıldığı ve 1999 yılında yine mal ve hizmet karşılığı olmadan bazı şirketlerden fatura temin ederek kayıtlara işlettiği toplanan delil ve belgeler ışığında yaptırılan incelemede sanığın 1998 ve 1999 yıllarında sahte fatura tanzim edip düzenlediği bu suretle toplam 874.587.000 TL vergi kaybına neden olduğu dinlenen sanık beyanı ile vergi inceleme raporu, bilirkişi raporu, fatura alışverişinde bulunan diğer şirketlere ait vergi denetmenleri raporlarından anlaşılmakla sanığın cezalandırılması cihetine gitmek mahkememizin kanaatine uygun düşmüştür.

5237 Sayılı TCK'nın genel hükümleri 53. madde dolayısı ile aleyhe sonuç verdiğinden karar 765 Sayılı TCK'nın genel hükümlerine göre verilmiştir.

HÜKÜM : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı,

Sanığın üzerine atılan 1998 ve 1999 yıllarına ilişkin olarak sahte fatura kullanma ve sahte fatura düzenleme suçları, subuta erdiğinden, 765 sayılı yasa hükümleri sanık lehine olarak kabul edilerek, sanığa yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırından yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durumda görülmemiş olmakla:

1- 1998 vergi dönemi ile ilgili olarak

a- Sahte fatura düzenlemek suretiyle, vergi kaçakçılığı suçundan, eylemine uyan 213 sayılı yasanın 359/b-1 md. gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

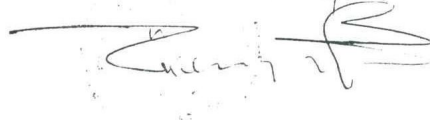
765 sayılı TCK'nun 59. mad gereğince sanığın mahkememizdeki tavır ve hareketleri lehine hafifletici sebep sayıldığından ceza takdiren 1/6 oranında indirilerek 15 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

b- Sahte Fatura kullanmak suretiyle vergi kaçakçılığı suçundan, eylemine uyan 213 sayılı yasanın 359/b 1 md. gereğince takdiren 18 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

765 sayılı TCK'nun 59. mad gereğince sanığın mahkememizdeki tavır ve hareketleri lehine hafifletici sebep sayıldığından ceza takdiren 1/6 oranında indirilerek 15 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

2- 1999 vergi dönemi ile ilgili olarak:

a- Sahte fatura düzenlemek suretiyle, vergi kaçakçılığı suçundan, eylemine uyan 213 sayılı yasanın 359/b 1 md. gereğince takdiren 18 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

765 sayılı TCK'nun 59. mad gereğince sanığın mahkememizdeki tavrı ve hareketleri lehine hafifletici sebep sayıldığından ceza takdiren 1/6 oranında indirilerek 15 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA

b- Sahte Fatura kullanmak suretiyle vergi kaçakçılığı suçundan, eylemine uyan 213 sayılı yasanın 359/b 1 mđ. gereğince takdiren 18 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

765 sayılı TCK'nun 59. mad gereğince sanığın mahkememizdeki tavrı ve hareketleri lehine hafifletici sebep sayıldığından ceza takdiren 1/6 oranında indirilerek 15 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığa verilen hapis cezalarının 765 sayılı yasanın 71. maddesi gereğince toplanılarak, 60 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Avukatlık asgari ücret tarifesine göre, 900 YTL maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınarak müdahil maliye bakanlığına verilmesine.

Dosyanın Yargıtaya gidiş geliş masrafları düşüldükten sonra kalan aşağıda dökümü yazılı (96.00 YTL) TL yargılama giderinin sanıktan alınmasına.

Sanık ile müdafii, i yüzüne karşı, müdahil vekilinin yokluğunda C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı. 31.01.2006

 BAŞKAN 17810
 ÜYE 29818
 ÜYE 31109
 K.2695

MASRAF DÖKÜMÜ :

82.00 YTL ÖNCEKİ MASRAF

14.00 YTL TEBLİGAT GİDERİ

96.00 YTL TOPLAM

T.C
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
SAYI:
2004/184 ESAS
2006/37 KARAR

K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
YAZI İŞ.MÜD. :

Vergi kaçakçılığı suçundan sanık hakkında mahkememizce 02.03.2006 tarihinde karar verildiği sanığın yargılama devam ederken vefat ettiğinin Av. tarafından bildirilmesi üzerine mahkememizce nüfus müdürlüğünden sanığın nüfus kaydının celp edildiği ve sanığın 10.09.2005 tarihinde vefat ettiğinin anlaşılması üzerine dosya ele alındı C.Savcısının mütalaası alındı.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

ve Doğumlu hükümlü sanık 'ın 10.09.2005 tarihinde vefat etmiş olduğu anlaşıldığından,5237 Sayılı K.nun 64/2.maddesi gereğince sanık hakkında mahkememizce verilen 02.03.2006 tarih 2004/184 Esas 2006/37 Karar sayılı mahkumiyet kararından dolayı kamu davasının 5237 Sayılı TCK.64/1.maddesi gereğince ORTADAN KALDIRILMASINA. İsteme uygun olarak oybirliğiyle dosya üzerinde karar verildi.12.05.2006

 BAŞKAN 17810 ÜYE 20818 ÜYE 31109 YAZI İŞ.MÜD.1309

T.C.
İZMİR
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2004/184
KARAR NO : 2006/37
C.S.E NO : 2004/759

MAHKUMİYET- TECİL

TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C.SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H
MÜDAHİL : T.C. MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av. , Av.
SANIK :

SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1999 YILI
SUÇ YERİ : İZMİR
KARAR TARİHİ : 02/03/2006

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılamaları neticesinde:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 20/4/2004 tarih 2004/867-754 Esas ve iddia numaralı iddianamesiyle San. Tic. Ltd Şirketinin yasal temsilcisi olan sanık 'ın vergi denetmeni tarafından düzenlenen vergi suçu raporu, vergi inceleme raporu uyarınca 1999 yılı içinde iki adet sahte satış faturasını alış faturası olarak kayıtlarına intikal ettirdiği, bu durumun karşıt inceleme raporları ile belirlendiği iddia edilmiş sanığın eylemine uyan 213 Sayılı Kanunun 359/b-1 maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi istenmiştir.

SANIK SAVUNMASINDA:

San. Tic. Ltd Şirketinin temsilciliğini yaptığını, suç tarihinde bir Alman firmasının kendilerinden koleksiyon yapmalarını istediğini, numune kumaş getirdiğini, Alman Firması temsilcisi 'nin kullanılacak kumaşı ve firmasına ait faturayı getirdiğini, bu kumaşların parasını malları sipariş veren Alman firmasına kesilecek faturadan düşersiniz dediğini, firmasından kumaş almadıklarını, para ödemediklerini, kumaşı Alman firmasının satın aldığı parasını onların ödediğini, Alman firmasının temsilcisinin söylediklerini yaptıklarını, onların getirdiği faturaya dayanarak fatura bedelini ihracat yaptıkları malın parasından düşüklerini, 4811 Sayılı Kanundan faydalanmadığını, yapılan işin gerçek olduğunu savunmuştur.

DELİLLER VE BELGELER:

- 1- İddia.
- 2- Savunma.
- 3- Vergi inceleme raporu.
- 4- Vergi suçu raporu.
- 5- Karşı inceleme raporu.
- 6- Nüfus ve adli sicil kaydı.
- 7- İzmir 2. Vergi Mahkemesinin 2004/425-903 Esas ve Karar sayılı

davacı San. Tic. Ltd Şirketi tarafından açılan cezalı tarhiyatın kaldırılma; davasının cezalı katma değer vergisinin onanmasına, özel usulsüzlük cezasının kaldırılmasının ilişkin kararı ve dava dosyası.

- 8- Bilirkişi tarafından düzenlenen 12/12/2005 tarih rapor.

DELİLLERİN TARTIŞMASI:

Bilirkişi raporunda suça konu faturaların komisyon karşılığında temin edildiğini, sanığın 1999 takvim yılı içerisinde iki adet gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın başka bir firma tarafından düzenlenmiş faturaları kayıtlarına intikal ettirdiğini, böylece sahte fatura kullandığı, vergi kaybına neden olduğunu bildirmiştir.

GEREKÇE:

İddia makamı mahkememizin kabulüne uygun esas hakkında görüş bildirmiştir.

Mahkememiz sanığın gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın temin ettiği iki faturayı kayıtlarına intikal ettirip vergi kaçakçılığı suçunu işlediği kanısın varmış, cezalandırılmasına ve bu cezanın ertelenmesine ilişkin aşağıdaki biçimde karar vermiştir.

5237 sayılı TCK'nin genel hükümleri uygulandığında sanığın :

213 Sayılı Kanunun 359/b-1 maddesi uyarınca takdiren 18 ay hapi cezası ile cezalandırılmasına.

62. maddesi uyarınca cezanın takdiren 1/6 oranında indirilmesine, 1: ay hapis cezası ile cezalandırılmasına.

51. maddesi uyarınca cezanın ertelenmesine karar vermek gerekir.

647 Sayılı Kanun uyarınca ertelenen ceza 5 yıllık bekleme süresinin sonunda cezanın aynen infazını gerektirecek başka bir suç işlenmez ise hiç verilmemiş sayılır 5237 Sayılı TCK'nin 51. maddesine göre ertelenen ceza ise sadece infaz edilmiş sayılır ertelemenin neticeleri bakımından 765 Sayılı TCK 647 Sayılı Kanun ile birlikte lehe sonuc verdiğinden sanığın cezası aşağıdaki biçimde tayin edilmiştir.

H Ü K Ü M : Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı;

Sanığın üzerine atılan, vergi kaçakçılığı suçu, sübuta erdiğinden eylemine uyan, 213 sayılı yasanın 359/b-1 maddesi gereğince, yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durumda görülmemiş olduğundan, eylemine uyan 213 sayılı yasanın 359/b-1 mad gereğince 18 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Kullanılan faturanın 2 adet oluşu, sanık lehine takdiri hafifletici sebep sayılarak 765 sayılı TCK'nin 59. mad. Gereğince ceza 1/6 oranında indirilerek 15 ay HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

Sanığın geçmişteki hali suç işlemekteki hali ve dosya kapsamına göre cezanın ertelenmesi halinde bir daha suç işlemeyeceği kanısına varıldığından, C Savcısının erteleme talebi ile 647 sayılı 6. mad gereğince sanığa verilen cezanın ERTELENMESİNE,

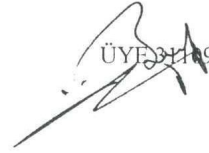
900 YTL Maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahale verilmesine.

Aşağıda dökümü yazılı (157.00 YTL) yargılama giderinin sanıktan tahsiline

Sanığın ile müdahil vekilinin yokluğunda, C Savcısının huzurunda 7 gün içinde dilekçi ile mahkememize başvurulmak yada zabıt katibine tutturulacak tutanak ile Yargıtay da temyizi kabil olmak üzere , oy birliği ile karar verildi 02.03.2006

BAŞKAN 17810

ÜYE 20818

ÜYE 31119

ÜYE 7695

MASRAF DÖKÜMÜ :

150.00 YTL	BİLİRKİŞİ ÜCRETİ
7.00 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
157.00 YTL	TOPLAM

T.C.
İ Z M İ R
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
ESAS NO : 2000/105
KARAR NO : 2005/545
C.S.E NO : 2000/264

MAHKUMİYET- DÜŞME
KESİNLEŞME TARİHİ
İNFAZA VERİLİŞ TARİHİ
İLAMAT NO
İLAMAT DEF. NO
H.T. NO

**TÜRK MİLLETİ ADINA VERİLEN
K A R A R**

BAŞKAN	: SÜLEYMAN KÜL	17810
ÜYE	: A. MÜMTAZ TALU	20818
ÜYE	: ÖNDER BAYRAK	31109
C.SAVCISI	: DURMUŞ TAŞDEMİR	31568
KATİP	: İLYAS EROL	2618

DAVACI	: K.H
MÜDAHİL	: MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ	: Av. Jale Bahçivancılar
SANIKLAR	: 1- CELAL ESEN : Sait ve Seniha oğlu, Kızılca-01/10/1956 d.lu. Niğde, Bor, Okullar mah/Kızılca K:0029'da nüfusuna kayıtlı olup halen Erzene Mah. 61. sk 8 C Bornova/İzmir adresinde oturur. Evli, 3 çocuklu, okuryazar, TC, İslam, emekli, sabıkasız 2- UĞUR SAHA : Abdurrahman ve Havva oğlu, Karanlıkdere-13/04/1953 d.lu. Niğde, Bor, Karanlıkdere Köyü, Kütük: 0131'de nüfusuna kayıtlı olup halen Kanalıkdere Köyü, Bor/Niğde adresinde oturur. Evli, 6 çocuklu, okuryazar, sabıkasız. hayvancılık yapar
SUÇ	: VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ	: 1998
SUÇ YERİ	: İZMİR
KARAR TARİHİ	: 28/12/2005

Yukarıda açık kimliği ve üzerine atılı suçu yazılı olan sanık hakkında mahkememizde açılan kamu davasının yapılan açık yargılaması neticesinde;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının 18.02.2000 tarih- 2000/ 264- 233 esas ve iddia numaralı iddianamesi ile:

Sanayi ve Ticaret Ltd Şirketinin yetkilisi olan sanıkların şirketi sahte fatura ticareti yapmak amacı ile kurduğu, şirketin gerçek bir faaliyetinin bulunmadığı, şirketin faturalarında gösterilen telefonların şirkete ait olmadığı, şirketin başka bir deposunun bulunmadığı, 1998 yılında gerçek bir mal satım alışı olmadığı, halde bir çok mükelleften faturalar temin ettiği, bu faturalarda isimleri yazılı, gerçek ve tüzel kişilerin vergi dairelerinde kayıtlarının bulunmadığı, şirketin sahte faturalar temin ettiği, ayrıca gerçek bir mal ve hizmet hareketi olmadan başka mükellefler adına sahte faturalar düzenlediği, sanıkların sahte faturalar temin etmek ve sahte faturalar düzenlemek suçlarını işlediği, iddia edilmiş eylemlerine uyan 213 sayılı kanunun 359/b- 1 maddesi uyarınca cezalandırılmalarına,

1998 yılında kullanılan defter ve belgelerin vergi denetmeni tarafından istendiği, 27.03.1999 tarihinde sanık 'e tebliğ tebliğ edildiği halde defter

T.C. İZMİR 4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ ESAS NO : 2000/105 KARAR NO: 2005/545 S/2

ve belgelerin vergi denetmenine ibraz edilmediği iddia edilmiş. Sanıkların eylemine 213 sayılı kanunun 359/a-2 maddesi uyarınca cezalandırılmalarına karar verilmesi,

İstenmiştir.

SANIK UĞUR SAHA İFADESİNDE:

Sanık Celal Esen'in köylüsü olduğunu, 3 yıl önce birlikte hurdacılık yapmaya karar verdiklerini, kendisinin Soma ilçesinde hurdacılık işine devam ettiğini, ortağı Celal Esen'in şirketin müdürlüğünü yürüttüğünü, şirketin evrak ve idare işlerine, onun baktığını. 1998 yılında oğlunun askere gittiğini, bu yüzden işi bıraktığını, köyüne döndüğünü, hayvancılık yapmaya başladığını, 1998 yılından beri şirket ile ilgilenmediğini savunmuştur.

SANIK CELAL ESEN İFADESİNDE:

Uğur Saha ile beraber 1998 yılında İş- Sa Hurdacılık... Ltd Şirketini kurduklarını 2000 yılına kadar çalıştıklarını, vergi denetmenlerinin incelemesi sonunda ibraz ettikleri faturalarının sahte olduğunun söylendiğini, işlerinin kötü gitmeye başladığını, 2000 yılında iflas ettiklerini, bütün araç ve gereçlerine haciz konulduğunu ve satıldığını, borçlarını ödediğini, sadece vergi borçlarını ödeyemediğini, 4811 sayılı kanundan faydalanmak için başvurmadığını, vergi denetmenlerine, depolarını göstermediklerini, çünkü borçlarının bulunduğunu, depo ile şirket merkezinin ayrı yerlerde olduğunu, depoda ve şirket merkezinde bulunan telefonların şirketin üzerine kayıtlarının bulunmadığını, sahte fatura almadıklarını. kendilerine verilen faturaların sahte olduğunu bilmediklerini. kendisine maliyeden tebligat geldiğini, 3- 4 ay işe gitmediğini, bu yüzden defter ve belgeleri ibraz edemediğini savunmuştur.

DELİLLER VE BELGELER:

- 1- İddia,
- 2- Savunma,
- 3- Fatura asılları,
- 4- Vergi inceleme raporu,
- 5- Kaçakçılık suçu raporu,
- 6- Nüfus ve adli sicil kayıtları,
- 7- Şirketin vergi borçlarından dolayı 4811 sayılı kanundan faydalanmadığını bildiren Bornova Vergi Dairesi Başkanlığının 25.10.2004 tarihli yazısı.
- 8- Serbest Mali Müşavir tarafından düzenlenen 26.12.2005 tarihli bilirkişi raporu,

DELİLLERİN TARTIŞMASI:

Vergi inceleme ve vergi suçu raporlarında, mükellef şirketin gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın vergi mükellefi olmayan kişilerden temin ettiği. sahte faturaları şirketin kayıtlarına intikal ettirdiği. ayrıca gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın faturalar düzenlediği belirtilmiştir.

Sanık sabıkasızdır.

Sanık şirketin yetkili müdürüdür.

Şirket 1998 takvim yılı içerisinde,

Ticaretli.

isimli vergi mükellefi olmayan kişilerden, gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın faturalar temin ederek, Ltd Şirketi adına gerçek bir mal ve hizmet karşılığı olmaksızın faturalar düzenleyerek toplam 4.902.703.000 TL lik KDV, Kurum Stopaj vergisi, Kurumlar Vergisi kaybına neden olmuştur.

Mükellef şirket 4811 sayılı kanunun gereklerini yerine getirmemiş ve bu kanundan faydalanmamıştır.

Vergi denetmeni defter ve belgeleri ibraz etmesi için Celal Esen'in birlikte yaşadığı eşi Fatma Esen'in imzasına tebligat yapmıştır. 15 günlük süre 11.04.1999 tarihinde dolmuştur. Defter ve belgeler vergi denetmenine ibraz edilmemiştir.

GEREKÇE:

İddia makamı mahkememizin esas hakkında görüş bildirmiştir.

Sanık Uğur Saha'nın savunması 19.09.2000 tarihinde alınmıştır bu tarihten itibaren zaman aşımını kesen başka bir işlem yapılmadığından bu sanık hakkında açılan kamu davası, zaman aşımı nedeniyle düşürülmüştür.

Sanık Celal Esen İş- Sa Hurdacılık... Ltd şirketinin yetkili temsilcisidir. 1998 yılında sahte faturalar temin etmek ve sahte faturalar düzenlemek suretiyle vergi kaçakçılığı suçlarını işlemiştir. Mahkememiz sanığın atılı her iki suçtan ayrı ayrı cezalandırmıştır.

Sanık Celal Esen tebligata rağmen defter ve belgeleri vergi denetmenine ibraz etmemek suçunu da işlediğinden, bu suçtan dolayı da cezalandırılmıştır.

5237 sayılı TCK'nun uygulandığında, ceza miktarları aynı kalmaktadır. Ancak 53. madde aleyhe sonuç vermektedir.

Sanığın cezası 765 sayılı TCK'nın genel hükümleri uyarınca tayin edilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı;

Sanık Uğur Saha'ya isnat edilen suçların suç tarihi ve zaman aşımını kesen sürelerde göz önüne alındığında 765 sayılı TCK'nun 102/4 ve 104/2 maddesindeki zaman aşımı süresi dolduğu anlaşıldığından 5271 sayılı CMK'nun 223/8 maddesi gereğince zaman aşımı nedeni ile kamu davasının **DÜŞÜRÜLMESİNE**,

Sanık Celal Esen :

İsnat edilen suçlar subuta erdiğinden dosya içeriğine, olayın oluş şekline, sanık hakkında edinilen kanaate göre yasal cezanın alt sınırından ceza verilmesi uygun görülüp alt sınırdan yukarıda ceza vermeyi gerektirir bir durum görülmemiş olmakla;

1- Sanığın 1998 yılına ilişkin sahte fatura kullanmak sureti ile vergi kaçakçılığı suçunu işlediği anlaşıldığından Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

2- Sanığın 1998 yılına ilişkin sahte fatura düzenlemek suçundan Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/b-1 maddesi gereğince takdiren 18 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA.

3- Sanığın 1999 yılına ilişkin defter ve belgelerini ibraz etmeme suçundan Eylemine uyan 213 sayılı yasanın 4369 sayılı yasa ile değişik 359/a-2 maddesi gereğince takdiren 6 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,

Sanığa verilen cezaların 765 sayılı TCK'nun 71. maddesi gereğince toplanarak **42 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA**,

900.000.000 TL (900 YTL.) maktu avukatlık ücretinin sanıktan alınıp müdahale verilmesine,

Aşağıda dökümü yazılı (152.50 YTL.) yargılama giderinin sanıktan alınmasına,

T.C. İZMİR 4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ ESAS NO : 2000/105 KARAR NO: 2005/545 S/4

Tarafların yokluğunda C.Savcısı huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup usulen anlatıldı. 28/12/2005

BAŞKAN 7810

ÜYE 20818

ÜYE 31400

K.2618

MASRAFLAR DÖKÜMÜ.

150.00 YTL	BİRLİKİŞİ ÜCRETİ
2.50 YTL	TEBLİGAT GİDERİ
152.50 YTL	TOPLAM

T.C.
İZMİR
4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ

5271 Sayılı CMK'nun 223/8 maddesi
uyarınca DÜŞME

DOSYA NO : 2000/194
KARAR NO : 2006/70
C.SAVCILIGI ESAS NO : 2000/100347

GEREKÇELİ KARAR
TÜRK MİLLETİ ADINA

BAŞKAN :
ÜYE :
ÜYE :
C. SAVCISI :
KATİP :

DAVACI : K.H.
KATILAN : MALİYE BAKANLIĞI
VEKİLİ : Av.
SANIK :

SUÇ : VERGİ KAÇAKÇILIĞI
SUÇ TARİHİ : 1997
KARAR TARİHİ : 22 03 2006

Yukarıda açık kimliği yazılı sanık hakkında mahkememizde yapılan duruşma sonunda;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Her ne kadar sanık hakkında müsnet suçtan kamu davası açılmış ise de; sanığa yüklenen suçun yasal cezası ve suç tarihi itibarıyla 765 sayılı TCK'nın 102 4,104/2 maddesi gereğince zamanaşımı dolduğundan 5271 sayılı CMK 22. maddesi gereğince davanın DÜŞÜRÜLMESİNE,

Sanığın yokluğunda müdahil vekili 'in yüzüne karşı C.Saveisi huzurunda 7 gün içinde dilekçe ile mahkememize başvurmak yada zabıt katibine tutanak tutturmak sureti ile Yargıtay'a temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup işlerden kaldırıldı. 22 03 2006

BAŞKAN 17810

ÜYE 298 8

ÜYE 1110

13 2006